

Gorinchem, 8 april 2025

VOORSTEL BESTUUR WAARDLANDEN

Vergadering : 14 april 2025
Agendapunt : 4.0
Steller: : Marc Advocaat

Onderwerp : Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Voorstel :

1. De begroting 2026 en het investeringsprogramma 2027-2029 voorlopig vast te stellen;
 2. De meerjarenraming 2027-2029 voor kennisgeving aan te nemen;
 3. Voor 2026 het uniforme tarief voor de reguliere inzamelactiviteiten voorlopig vast te stellen op € 272,73 per aansluiting en de voorschotbijdrage voor de verwerkingskosten voorlopig vast te stellen op € 60,19 voor de gemeenten die diftar hebben ingevoerd, en € 84,45 voor Vijfheerenlanden, per aansluiting;
 4. De voorlopig vastgestelde begroting 2026 toe te zenden aan de gemeenteraden met het verzoek hun zienswijzen te geven voor
-

Inleiding

Op basis van de vastgestelde kadernota is de begroting 2026 opgesteld, inclusief de investeringsprogramma's en meerjarenraming tot en met 2029. In lijn met eerdere jaren is gebruikgemaakt van een programmastructuur die aansluit bij de gemeentelijke begrotingen. Er zijn vier producten benoemd en per product zijn de 3W-vragen (Wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen, en wat mag het kosten?) beantwoord. Dit draagt bij aan transparantie en het versterken van de relatie tussen beleidsdoelen en financiële middelen.

Beoogd effect

Met een voorlopig vastgestelde begroting 2026 wordt de organisatie Waardlanden in staat gesteld om tijdig te plannen en voor te bereiden op de uitvoering van haar taken. Gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te geven, zodat waar nodig nog aanpassingen kunnen worden doorgevoerd vóór definitieve vaststelling. De definitieve begroting zal uiterlijk 15 september 2025 worden aangeboden aan de provincie als toezichthouder.

Kanttekeningen

De begroting wordt ruim vóór het begrotingsjaar vastgesteld, waardoor er onzekerheden blijven bestaan, zoals prijsontwikkelingen (grondstoffen, energie), cao-ontwikkelingen en mogelijke beleidswijzigingen.

De DVO's (dienstverleningsovereenkomsten) zijn in 2025 herzien, maar de uitwerking hiervan op de tarieven zal in 2026 volledig doorwerken.

De tarieven zijn voorlopig en onder voorbehoud van ontwikkelingen in de loop van 2025.

Financiën

Ten opzichte van de voorgaande jaren is er sprake van een stijging in het tarief voor de afvalinzameling en een daling van het tarief voor de afvalverwerking waarbij ook nog sprake is van een tarief met, en een tarief zonder, invoering van diftar.

Het gemiddelde tarief voor afvalinzameling en afvalverwerking (met Diftar) stijgt in 2026 met 1,3% van € 328,56 naar € 332,93 ten opzichte van de begroting van 2025. Voor het gemiddelde tarief zonder Diftar is de stijging 0,7%, van € 354,87 naar € 357,18.

Bij het opstellen van de kaderbrief is aangegeven dat Waardlanden ernaar streeft om binnen de begroting 2025 (jaarschijf 2026) te blijven. Deze begroting was € 29,173 miljoen.

Bij het opstellen van de nieuwe begroting zijn de personeelskosten en ICT-kosten hoger uitgevallen dan eerder was verwacht. Deze kosten zijn samen met ongeveer € 600.000 gestegen.

Daar staat tegenover dat de verwerkingskosten waarschijnlijk € 1 miljoen lager uitvallen dan eerder gedacht.

Waardlanden gebruikt € 400.000 van dit bedrag voor activiteiten die helpen om de hoeveelheid restafval verder te verminderen. Ook wordt een deel van dit bedrag gebruikt om de bedrijfsvoering van de organisatie verder te versterken.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

Na de voorlopige vaststelling door het bestuur op 14 april zal de programmabegroting 2026 worden toegezonden aan de gemeenteraden met het verzoek om hun zienswijzen 1 juli 2025 in te dienen.

Bijlagen

Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Bestuur Waardlanden : 14 april 2025

Agendapunt : 4.0

Onderwerp : Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Het Bestuur van de 'Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden'

b e s l u i t:

1. Voorlopig vaststellen van de programmabegroting 2026 en het investeringsprogramma 2027-2029;
2. De meerjarenraming 2027-2029 voor kennisgeving aan te nemen;
3. Voor 2026 het uniforme tarief voor de reguliere inzamelactiviteiten voorlopig vast te stellen op € 272,73 per aansluiting en de voorschotbijdrage voor de verwerkingskosten voorlopig vast te stellen op € 60,19 voor de gemeenten die diftar hebben ingevoerd, en € 84,45 voor Vijfheerenlanden, per aansluiting;
4. De voorlopig vastgestelde programmabegroting 2026 toezenden aan de gemeenteraden met het verzoek om hun zienswijzen te geven voor 1 juli 2025.

Aldus besloten in de bestuursvergadering,
gehouden op 14 april 2025

de secretaris

J.A.P. Rau

de voorzitter

A.C. Bikker

Aan de Gemeenteraad

Gorinchem, 14 april 2025

Betreft: Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 van de Reinigingsdienst Waardlanden aan.

Algemeen

De afgelopen jaren hebben we flinke stappen gezet in de uitvoering van de strategienota 2021–2025. Die inspanningen hebben geleid tot een resultaat van gemiddeld 133 kg restafval per inwoner — een prestatie waar we als organisatie trots op mogen zijn. Maar minstens zo belangrijk: ook onze inwoners mogen trots zijn op dit resultaat. Hun inzet, bereidheid om afval beter te scheiden en hun betrokkenheid bij de circulaire ambities van onze regio vormen de sleutel tot dit succes. Tegelijkertijd realiseren we ons dat dit geen eindpunt is, maar een tussenstation.

Een belangrijke mijlpaal was de invoering van Diftar per 1 januari 2024. Deze maatregel heeft een grote impact op het gedrag van inwoners en op onze manier van werken. Begin 2025 vindt de evaluatie van Diftar en de strategienota plaats. Die evaluatie biedt belangrijke inzichten in de effectiviteit van het gevoerde beleid en vormt het fundament voor de ontwikkeling van nieuw strategisch afval- en grondstoffenbeleid.

Het jaar 2026 wordt daarmee een jaar van transitie. Naar verwachting vindt eind 2025 de overdracht van de directie plaats. De verwachting is dat de nieuwe directeur aantreedt per 1 januari 2026 en zal – op basis van de evaluatie, de opgedane ervaring en de actuele ontwikkelingen – richting geven aan de verdere uitbouw van het ingezette beleid. De nieuwe strategienota 2026–2030 zal daarbij richtinggevend zijn: een logisch vervolg op de bestaande koers, met ruimte voor verdieping en vernieuwing waar dat nodig is.

Van afvalinzameling naar grondstoffenregisseur

De beweging die we als organisatie doormaken is fundamenteel: van een traditionele uitvoeringsorganisatie naar een ketenregisseur en kenniscentrum. Waardlanden staat steeds meer in het hart van de transitie naar een circulaire economie. Met inwoners, gemeenten en partners werken we stap voor stap aan ons gezamenlijke doel: maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar. Dat vraagt om verfijning van ons instrumentarium en gerichte gedragsinterventies. Investerings in ICT en automatisering zijn hierin cruciaal. De beschikbaarheid van betrouwbare data maakt lokaal maatwerk mogelijk en stelt ons in staat om efficiënter en effectiever te sturen.

Organisatieontwikkeling: de basis op orde

Tegelijkertijd is het zaak dat we onze interne basis versterken. De opgaven op het gebied van bedrijfsvoering, interne organisatie, integrale samenwerking, sturing én veiligheid zijn groot — en kunnen niet langer op de achtergrond blijven. Daarom loopt het ingezette verbetertraject in 2026 door. Het op orde brengen van de basis en de uitvoering van de resterende maatregelen van de strategienota versterken elkaar; beide zijn noodzakelijk om onze ambities waar te maken.

We blijven bewust investeren in de organisatie, zodat we duurzaam resultaten boeken en daadwerkelijk het verschil maken voor de gemeenten die we bedienen. Alleen met een sterke interne organisatie kunnen we effectief bijdragen aan het grotere doel: een circulaire, schone en afvalvrije leefomgeving.

Onzekerheid als constante

De wereld om ons heen verandert snel, en de onzekerheden nemen toe. We merken het in onze branche: grillige grondstofprijzen, onvoorspelbare verwerkingskosten, energiecongestie — het zijn factoren die onze bedrijfsvoering beïnvloeden. Ook de financiële positie van gemeenten staat onder druk. De begroting voor 2026 is gebaseerd op de inzichten van dit moment, maar zal mogelijk bijgesteld moeten worden op basis van de uitkomsten van de strategienota-evaluatie en marktontwikkelingen.

De kracht van samenwerking

Juist in deze context laat Waardlanden haar meerwaarde zien. Door voor vier gemeenten de afvalinzameling en grondstoffenverwerking te verzorgen, creëren we schaalvoordelen en synergie. De kracht van de GR zit in samenwerking, in efficiëntie én in de gedeelde ambitie om de balans te vinden tussen het realiseren van circulaire doelstellingen en het versterken van onze organisatie.

Met de inzichten uit de evaluatie en de komst van een nieuwe strategienota 2026–2030 is de organisatie goed gepositioneerd om – samen met haar partners – voort te bouwen op de ingezette koers. Tegelijkertijd vraagt de verdere versterking van onze interne bedrijfsvoering blijvend aandacht, zodat we onze maatschappelijke opdracht ook in de toekomst krachtig kunnen blijven vervullen.

Tarieven

Ten opzichte van de voorgaande jaren is er sprake van een stijging in het tarief voor de afvalinzameling en een daling van het tarief voor de afvalverwerking waarbij ook nog sprake is van een tarief met, en een tarief zonder, invoering van Diftar.

We stellen voor het uniforme tarief voor 2026 voor de reguliere inzamelactiviteiten voorlopig vast te stellen op € 272,73 per aansluiting en de voorschotbijdrage voor de verwerkingskosten voorlopig vast te stellen op € 60,19 voor de gemeenten die diftar hebben ingevoerd, en € 84,45 voor Vijfheerenlanden, per aansluiting. Ten opzichte van de begroting 2025 stijgt het tarief voor 2026 met ongeveer 1%. De belangrijkste redenen van deze stijging zijn de indexeringen en de CAO-stijgingen.

Het totaal bedrag van de begroting 2025 jaarschijf 2026 is gelijk aan de het bedrag dat in deze begroting is opgenomen. Dit betekent dat er geen extra middelen nodig zijn.

De nu voorliggende tarieven zijn onder uitdrukkelijk voorbehoud van de ontwikkelingen in 2025.

Herziening van de DVO's

Op dit moment zijn we bezig met het herzien van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). In de eerste helft van 2025 worden deze DVO's besproken met de deelnemende gemeenten.

In deze begroting is alvast rekening gehouden met de nieuwe manier van het berekenen van de tarieven voor man- en machine-uren, vooruitlopend op de definitieve afspraken.

Zodra de DVO's definitief zijn vastgesteld met de gemeenten, verwerken we deze in de tussentijdse rapportage van 2025. Als dat nodig is, volgen er ook begrotingswijzigingen voor 2025 en eventueel voor 2026.

Zienswijze

Ik verzoek u vriendelijk om uw eventuele zienswijze voor 3 juli 2025 in te dienen.

Met vriendelijke groet,

Het Bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden,

A.C. Bikker
voorzitter

BEGROTING 2026 EN MEERJARENRAMING 2027-2029

"Samen op weg naar een schone omgeving en afvalvrije toekomst"

Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten:

Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2026 en de meerjarenraming voor 2027-2029 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering organisatie Reinigingsdienst Waardlanden.

De afgelopen jaren hebben we flinke stappen gezet in de uitvoering van de strategienota 2021-2025. Die inspanningen hebben geleid tot een resultaat van gemiddeld 133 kg restafval per inwoner – een prestatie waar we als organisatie trots op mogen zijn. Maar minstens zo belangrijk: ook onze inwoners mogen trots zijn op dit resultaat. Hun inzet, bereidheid om afval beter te scheiden en hun betrokkenheid bij de circulaire ambities van onze regio vormen de sleutel tot dit succes. Tegelijkertijd realiseren we ons dat dit geen eindpunt is, maar een tussenstation.

Een belangrijke mijlpaal was de invoering van Diftar per 1 januari 2024. Deze maatregel heeft een grote impact op het gedrag van inwoners en op onze manier van werken. Begin 2025 vindt de evaluatie van Diftar en de strategienota plaats. Die evaluatie biedt belangrijke inzichten in de effectiviteit van het gevoerde beleid en vormt het fundament voor de ontwikkeling van nieuw strategisch afval- en grondstoffenbeleid.

Het jaar 2026 wordt daarmee een jaar van transitie. Naar verwachting vindt eind 2025 de overdracht van de directie plaats. De nieuwe directeur treedt per 1 januari 2026 aan en zal – op basis van de evaluatie, de opgedane ervaring en de actuele ontwikkelingen – richting geven aan de verdere uitbouw van het ingezette beleid. De nieuwe strategienota 2026-2030 zal daarbij richtinggevend zijn: een logisch vervolg op de bestaande koers, met ruimte voor verdieping en vernieuwing waar dat nodig is.

Van afvalinzameling naar grondstoffenregisseur

De beweging die we als organisatie doormaken is fundamenteel: van een traditionele uitvoeringsorganisatie naar een ketenregisseur en kenniscentrum. Waardlanden staat steeds meer in het hart van de transitie naar een circulaire economie. Met inwoners, gemeenten en partners werken we stap voor stap aan ons gezamenlijke doel: maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar.

Dat vraagt om verfijning van ons instrumentarium en gerichte gedragsinterventies. Investerings in ICT en automatisering zijn hierin cruciaal. De beschikbaarheid van betrouwbare data maakt lokaal maatwerk mogelijk en stelt ons in staat om efficiënter en effectiever te sturen.

Organisatieontwikkeling: de basis op orde

Tegelijkertijd is het zaak dat we onze interne basis versterken. De opgaven op het gebied van bedrijfsvoering, interne organisatie, integrale samenwerking, sturing én veiligheid zijn groot – en kunnen niet langer op de achtergrond blijven. Daarom loopt het ingezette verbetertraject in 2026 door. Het op orde brengen van de basis en de uitvoering van de resterende maatregelen van de strategienota versterken elkaar; beide zijn noodzakelijk om onze ambities waar te maken.

We blijven bewust investeren in de organisatie, zodat we duurzaam resultaten boeken en daadwerkelijk het verschil maken voor de gemeenten die we bedienen. Alleen met een sterke interne organisatie kunnen we effectief bijdragen aan het grotere doel: een circulaire, schone en afvalvrije leefomgeving.

Onzekerheid als constante

De wereld om ons heen verandert snel, en de onzekerheden nemen toe. We merken het in onze branche: grillige grondstofprijzen, onvoorspelbare verwerkingskosten, energiecongestie – het zijn factoren die onze bedrijfsvoering beïnvloeden. Ook de financiële positie van gemeenten staat onder druk. De begroting voor 2026 is gebaseerd op de inzichten van dit moment, maar zal mogelijk bijgesteld moeten worden op basis van de uitkomsten van de strategienota-evaluatie en marktontwikkelingen.

De kracht van samenwerking

Juist in deze context laat Waardlanden haar meerwaarde zien. Door voor vier gemeenten de afvalinzameling en grondstoffenverwerking te verzorgen, creëren we schaalvoordelen en synergie. De kracht van de GR zit in samenwerking, in efficiëntie én in de gedeelde ambitie om de balans te vinden tussen het realiseren van circulaire doelstellingen en het versterken van onze organisatie.

Met de inzichten uit de evaluatie en de komst van een nieuwe strategienota 2026–2030 is de organisatie goed gepositioneerd om – samen met haar partners – voort te bouwen op de ingezette koers. Tegelijkertijd vraagt de verdere versterking van onze interne bedrijfsvoering blijvend aandacht, zodat we onze maatschappelijke opdracht ook in de toekomst krachtig kunnen blijven vervullen.

Gorinchem, juni 2025

Arco Bikker
Voorzitter bestuur Waardlanden

Jürgen Rau
Directeur Waardlanden

Leeswijzer

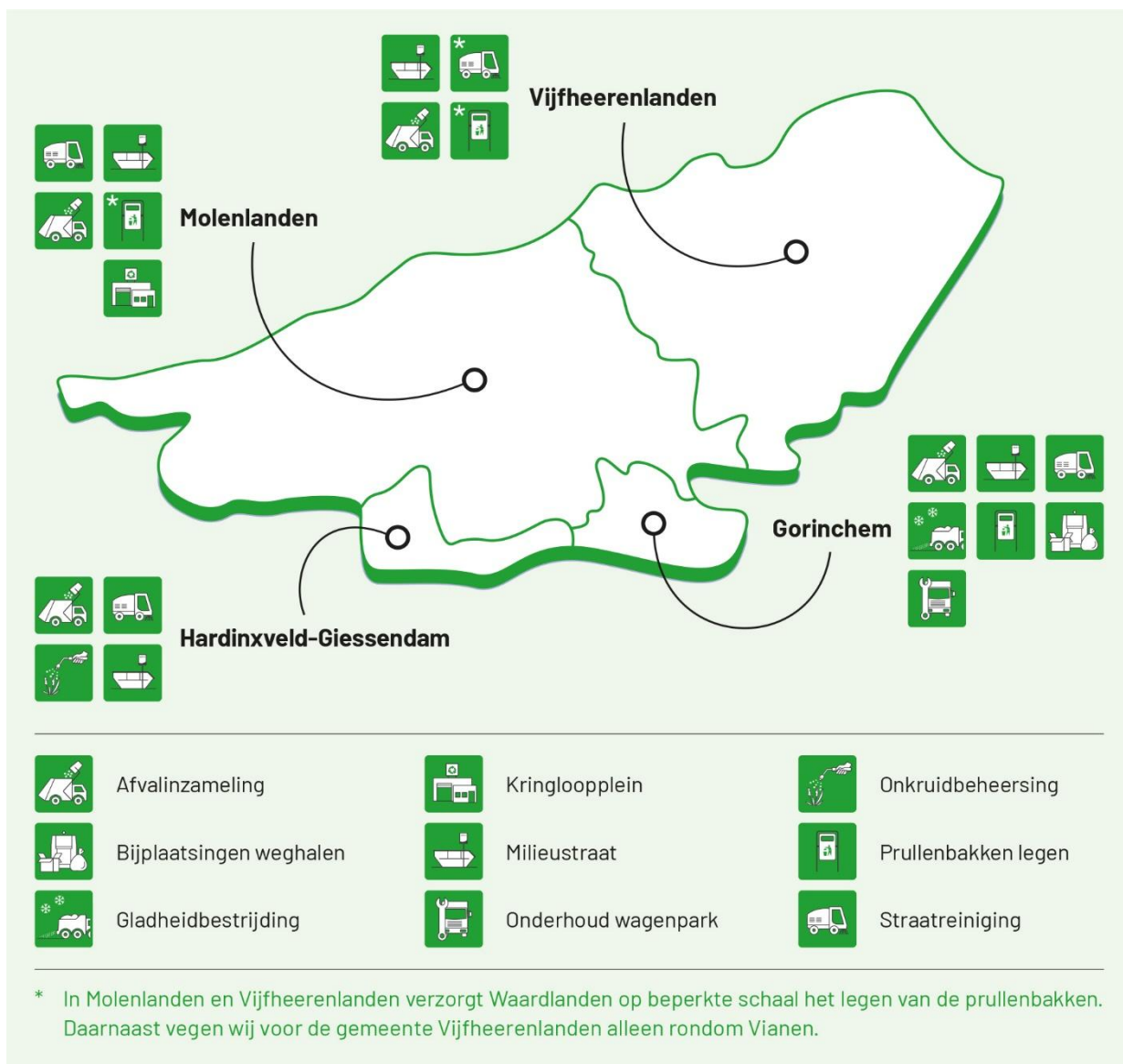
Voorwoord	2
Leeswijzer	5
1 DIENSTVERLENING	8
1.1 Bestuurlijke samenvatting	9
1.2 Factsheet Financiën	12
1.2.1 Begroting 2026 in één oogopslag	12
1.2.2 Tariefstelling 2026 voor gemeenten	13
1.2.3 Bevoorschotting (bijdragen) 2026 voor gemeenten	16
1.3 Kerngegevens	17
2 BELEIDSBEGROTING	20
2.1 Product Afval- en grondstoffenbeheer	20
2.2 Product Overige diensten (DVO's)	27
2.3 Product Bedrijfsafval	28
2.4 Product Algemene baten en lasten	29
3 PARAGRAFEN	33
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	33
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	35
3.3 Financiering	36
3.4 Bedrijfsvoering	39
3.4.1 Personeel	39
3.4.2 Communicatie	41
3.4.3 Informatisering en automatisering	41
3.4.4 Duurzaamheid	42
3.4.5 Inkoop en aanbesteden	43
3.4.6 Arbo en veiligheid	43
3.4.7 Juridische control	44
3.5 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)	44
3.6 Verbonden partijen	45
4 FINANCIËLE BEGROTING	48
4.1 Begroting 2026 en meerjarenraming (MJR) 2027-2029	48
4.2 Uitgangspunten	53
4.3 Incidentele baten en lasten	55
4.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	55
Investeringsprogramma	56
5 BIJLAGEN	59
5.1 Geprognosticeerde balans	59
5.2 Overzicht reserves	62

5.3	Overzicht leningen	63
5.4	Voorziening groot onderhoud	65
5.5	Overzicht van personele sterkte en loonkosten	65
5.6	Taakvelden	66
5.7	Risicoprofiel	67

DIENTVERLENING

1 DIENSTVERLENING

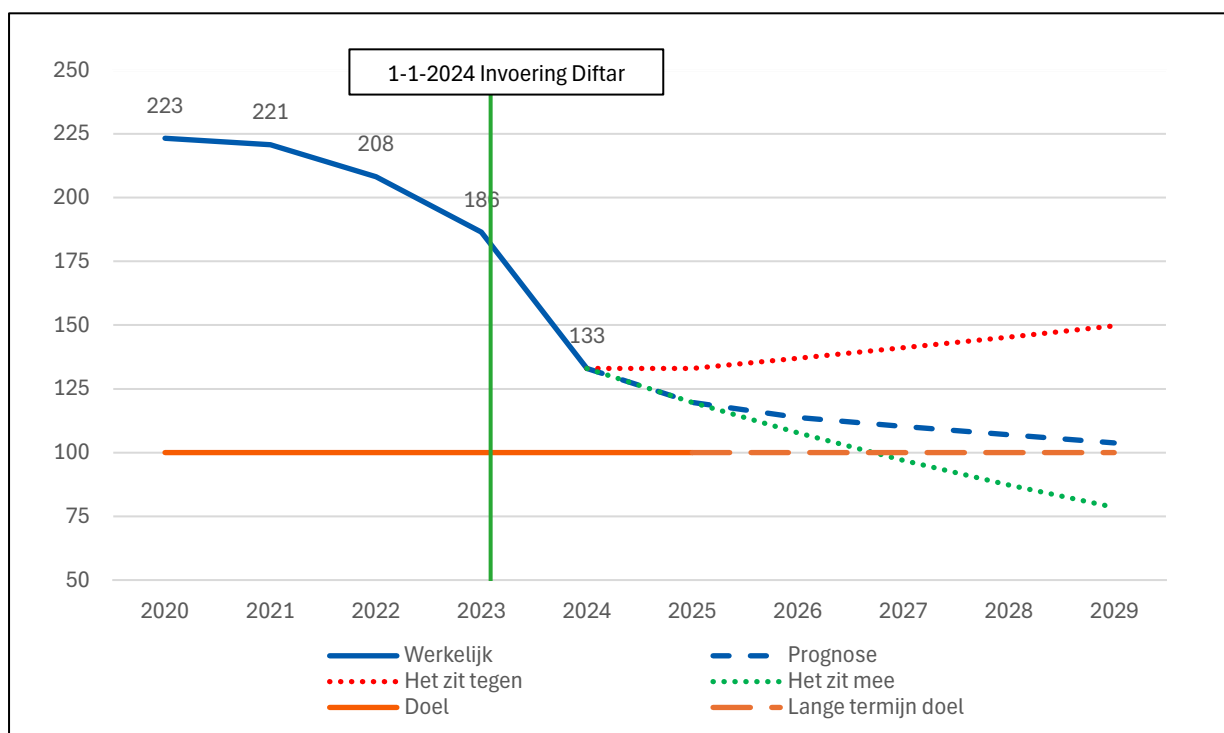

Infographic 1: Dienstverlening WaardLanden in de vier gemeenten in 2024

1.1 Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

De afgelopen jaren is door Waardlanden aan de strategienota gewerkt. In deze strategienota zijn de milieudoelstellingen centraal gesteld met als belangrijkste doelstelling om de hoeveelheid restafval terug te dringen naar 100 kg per persoon in 2025. Een belangrijk instrument hierbij is het invoeren van het Recycletarief. In 2024 bleek het ingezette beleid effectief. Er was sprake van een significante afname van het restafval per inwoner. De komende jaren zoeken we naar de juiste balans tussen de kosten en baten van het verder uitvoeren en finetunen van het flankerend beleid van de strategienota en het geven van nieuwe impulsen aan dit beleid. De evaluatie van de strategienota zal hier meer inzicht over geven.

Grafiek 1: Kilogram restafval per inwoner

Het werken aan de milieudoelstellingen is een doorgaand proces. Dit vraagt onder andere om een gedragsverandering bij de inwoners. In 2026 zullen we, naast het voortzetten van onze betrouwbare dienstverlening, de focus leggen op het borgen en waar nodig bijsturen van de maatregelen ten aanzien van gedragsverandering. Dit omvat de inzet van milieucoaches, communicatie met inwoners, voortzetting van het programma Afvalvrije Scholen, modernisering van de milieustraten en het realiseren van ketensamenwerkingen.

Beleidsbegroting

Het product **Afval- en grondstoffenbeheer** richt zich op het inzamelen van huishoudelijk afval en grondstoffen. Waardlanden voert deze taak uit voor vier gemeenten, met als doel het restafval in 2025 te verminderen tot maximaal 100 kg per persoon, schone grondstofstromen te realiseren en te werken richting een circulaire economie in 2050.

Het product **Overige diensten (Dienstverleningsovereenkomsten)** omvat aanvullende diensten die gemeenten kunnen afnemen, zoals straatreiniging, onkruidbestrijding, veegvuil en veegslib, extra inzameling (prullenbakken legen en bijplaatsingen verwijderen), gladheidbestrijding, graffiti verwijderen, CTA (compost, tuin, afval) en onderhoud van materieel. Er zijn specifieke afspraken gemaakt met Gorinchem voor extra inzameling, gladheidsbestrijding en graffiti verwijderen, en met Hardinxveld-Giessendam voor onkruidbestrijding.

Het product **Bedrijfsafval** gaat over de inzameling van bedrijfsafval in samenwerking met Netwerk N.V. Waardlanden voert de inzamelactiviteiten uit namens Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. en ontvangt hiervoor een vergoeding. De verwachte winst wordt als structurele opbrengst opgenomen, en de baten en lasten zijn volgens afspraken met Netwerk N.V. in de begroting verwerkt. De doorbelasting van overheadkosten neemt toe naarmate de omzetverwachting stijgt.

Het product **Algemene baten en lasten** bevat informatie over overhead, rente en vennootschapsbelasting. Volgens het herziende Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden kosten zoveel mogelijk direct toegewezen aan de betreffende taken of producten. Kosten zonder directe relatie met specifieke producten worden verdeeld over afval- en grondstoffenbeheer, dienstverleningsovereenkomsten en bedrijfsafval.

Werken aan control, interne organisatie en bedrijfsvoering

We moeten de interne organisatie verder verbeteren. In 2022 en 2023 lag de nadruk op het bieden van voorzieningen en diensten aan inwoners. In 2024 en 2025 werkten we aan het verbeteren van de bedrijfsvoering van Waardlanden. We willen meer grip krijgen op onze organisatie. Ook in 2026 en daarna blijft dit belangrijk.

Daarbij is het nodig om de administratie, financiële controle en het maken van beleid te versterken. Waardlanden heeft steeds meer informatie nodig om het werk goed en efficiënt te kunnen doen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het maken van een plan voor informatisering en automatisering. Daardoor kan Waardlanden haar processen beter aansturen. Ook helpt dit de gemeenten om hun regierol beter te vervullen.

Tarieven afvalinzameling en afvalverwerking

In de onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van het gemiddelde tarief voor afvalinzameling en afvalverwerking in vergelijking met 2025 toegelicht. In de kaderbrief hebben we een eerste indexatie van het tarief gepresenteerd. Verdere uitwerking in deze begroting resulteert in het onderstaande tarief.

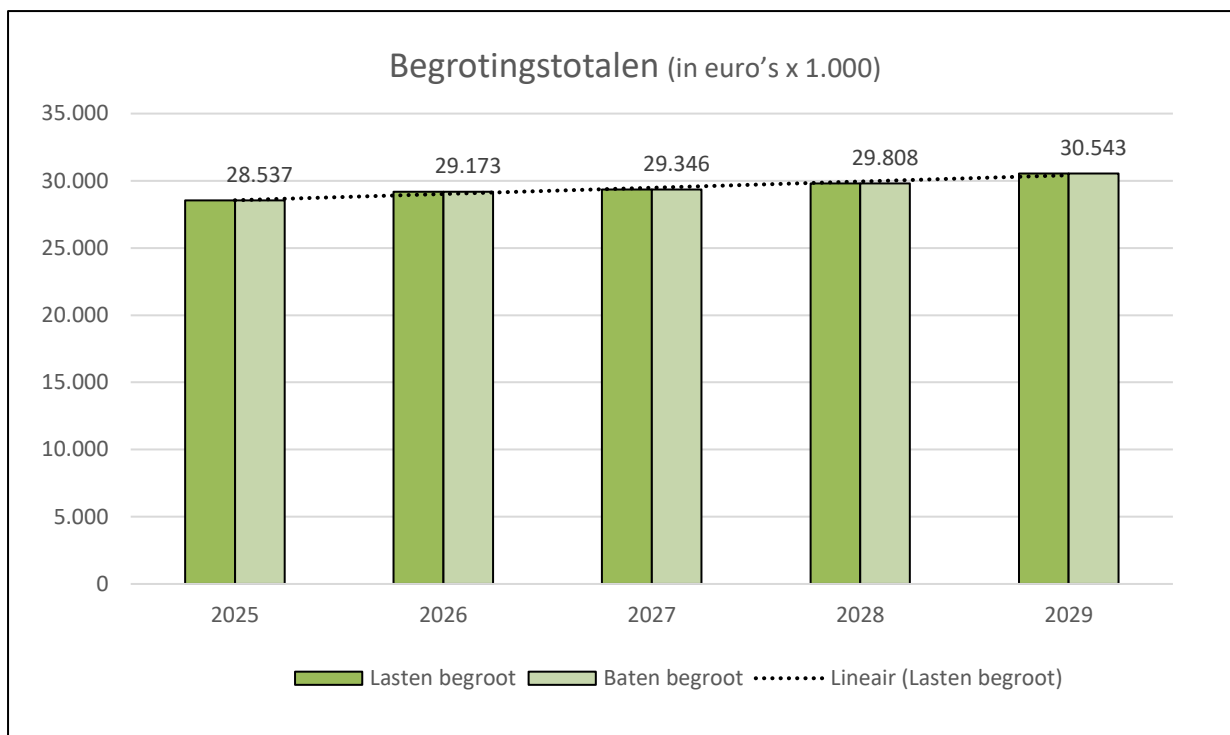
Tariefstelling Afvalinzameling <i>in euro's</i>	Afval- inzameling	Afvalverwerking		Totaal	
		met Diftar	zonder Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Tarief 2025 begroting	260,10	68,46	94,78	328,56	354,87
Mutatie ten opzichte van tarief 2025	12,64	-8,27	-10,33	4,37	2,31
Tarief 2026	272,73	60,19	84,45	332,93	357,18
% mutatie ten opzichte van 2025	4,9%	-12,1%	-10,9%	1,3%	0,6%
Verschil met Diftar / zonder Diftar		3,0%		0,6%	

Tabel 1: Tariefstelling afvalinzameling 2026 voor gemeenten

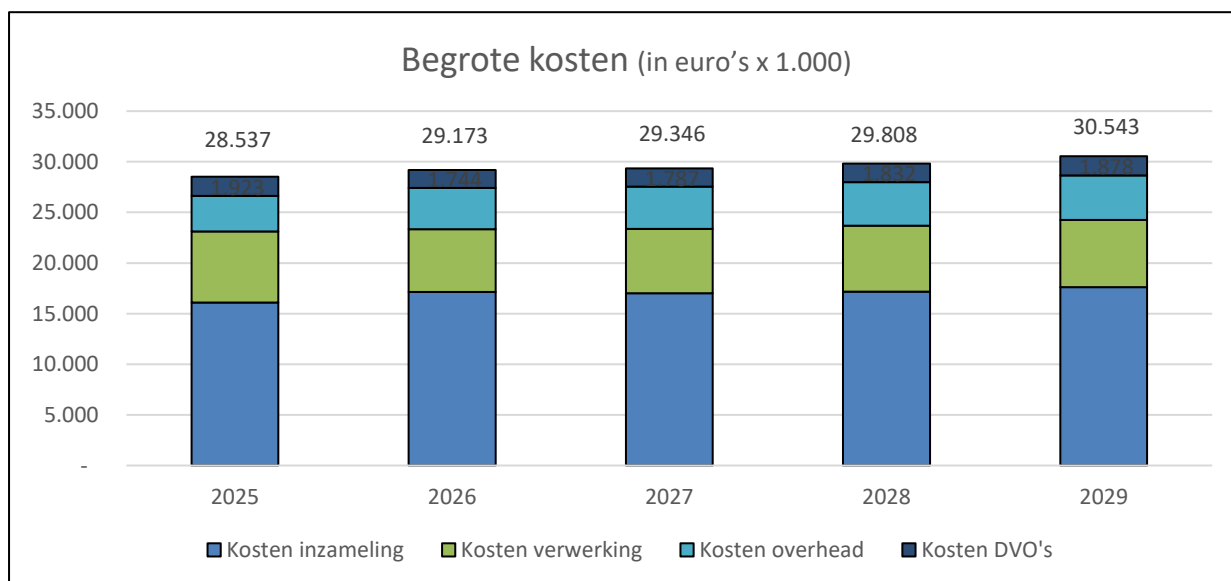
Uit de tabel blijkt dat het gemiddelde tarief voor afvalinzameling en afvalverwerking (met Diftar) in 2026 met 1,3% stijgt, van € 328,56 naar € 332,93 ten opzichte van de begroting van 2025. Voor het gemiddelde tarief zonder Diftar is de stijging 0,6%, van € 354,87 naar € 357,18. Deze toenames zijn het resultaat van zowel verhogingen als verlagingen op verschillende onderdelen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.2.2 (Tariefstelling 2026 voor gemeenten).

1.2 Factsheet Financiën

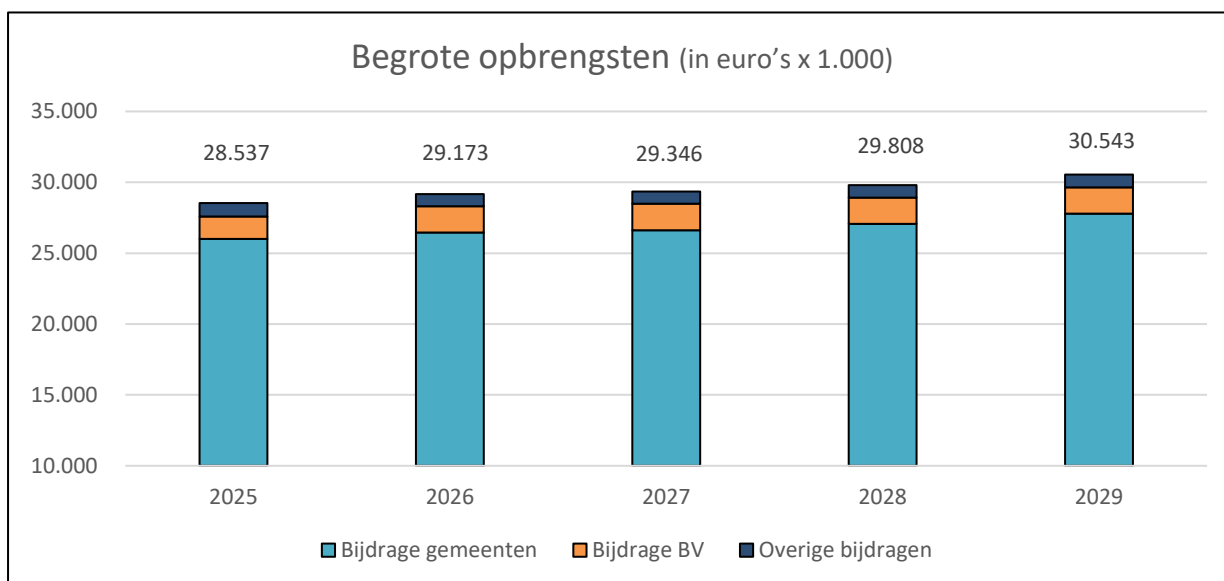
1.2.1 Begroting 2026 in één oogopslag

Grafiek 2: Meerjarige ontwikkeling begroting

Grafiek 3: Meerjarige kostenontwikkeling begroting

Grafiek 4: Meerjarige opbrengstenontwikkeling begroting

1.2.2 Tariefstelling 2026 voor gemeenten

Door de invoering van het recycletarief ontstaat er een gedifferentieerd samengesteld tarief: één met het recycletarief en één zonder. Het tarief voor de inzameling blijft in beide gevallen hetzelfde. Het verschil in het totaal tarief wordt bepaald door de kosten van de afvalverwerking.

Ontwikkeling tarief afvalinzameling en verwerking (in euro's)	met Diftar		zonder Diftar	
Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing 2025		328,56		354,87
Marktontwikkelingen				
Personeelskosten (prijsindexen MEV en markttarieven)	10,03		10,03	
Verwerking afvalstromen en grondstoffen	-11,79		-13,85	
Totaal marktontwikkelingen		-1,75		-3,81
Operationele kosten				
Overige mutaties per saldo		5,98		5,98
Overige kosten				
Onder andere wet- en regelgeving, integriteit, rechtmatigheid, ICT en huisvesting		0,14		0,14
Gemiddeld tarief afvalinzameling en verwerking 2026		332,93		357,18

Tabel 2: Ontwikkeling tarief afvalinzameling en afvalverwerking samen per 2026

De grootste stijging in kosten is te zien bij de personeelskosten. Dit komt voornamelijk door de indexering van 3,8% die voor 2026 is gehanteerd. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is er nog geen

overeenstemming bereikt over de Cao Gemeenten/SGO voor 2025-2026; in overeenstemming met hetgeen vermeld in de Kaderbrief is daarom uitgegaan van de prijsindexen uit de Macro Economische Verkenningen 2026, die zijn gepubliceerd in de septembercirculaire 2024 van het Centraal Planbureau. Daarnaast is er voor een bedrag van € 250.000 extra kosten meegenomen voor inhuur van specifieke kennis. De toename van personeelskosten zorgt per saldo voor een tariefstijging van € 10,03.

De indexatie voor de materiële uitgaven is 2,2% ten opzichte van de begroting 2025. Daarnaast zien we een toename in de kantoorkosten in 2026. Dit komt doordat er hogere kosten voor automatisering worden verwacht om te voldoen aan de behoeften op het gebied van informatievoorziening en informatiebeveiliging. Tenslotte is een extra bedrag van in totaal € 431.000 opgenomen voor externe advieskosten. Dit betreft onder andere kosten voor het verder verbeteren van de bedrijfsvoering, het uitvoeren van diverse aanbestedingstrajecten en het verder verbeteren van de veiligheid. Daarbij wordt ook geïnvesteerd in maatregelen om de verdere vermindering van restafval te kunnen realiseren (zie ook hieronder). Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf 4.1 (Begroting 2026 en meerjarenraming (MJR) 2027-2029).

Verder zien we dat door het Recycletarief het aantal tonnen restafval afneemt. We verwachten dat deze afname doorzet. Omdat de tarieven voor restafval stijgen, zien we de besparing in kilogrammen niet volledig terug in de daling van de kosten (Diftarparadox). Per saldo leidt dit echter wel tot een besparing, wat het tarief voor 2026 met € 11,79 verlaagt. Omdat de te verwachten besparing op de verwerkingskosten voor de jaren 2027 en later nog niet goed in te schatten zijn, zijn deze besparingen nog niet opgenomen in de meerjarenbegroting. De besparingen die in die jaren zullen worden gerealiseerd, investeren we opnieuw in maatregelen om de verdere vermindering van restafval (en dus kostenbesparingen) te realiseren (vliegwiel-effect). De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt en worden dus gefinancierd vanuit de te realiseren besparingen.

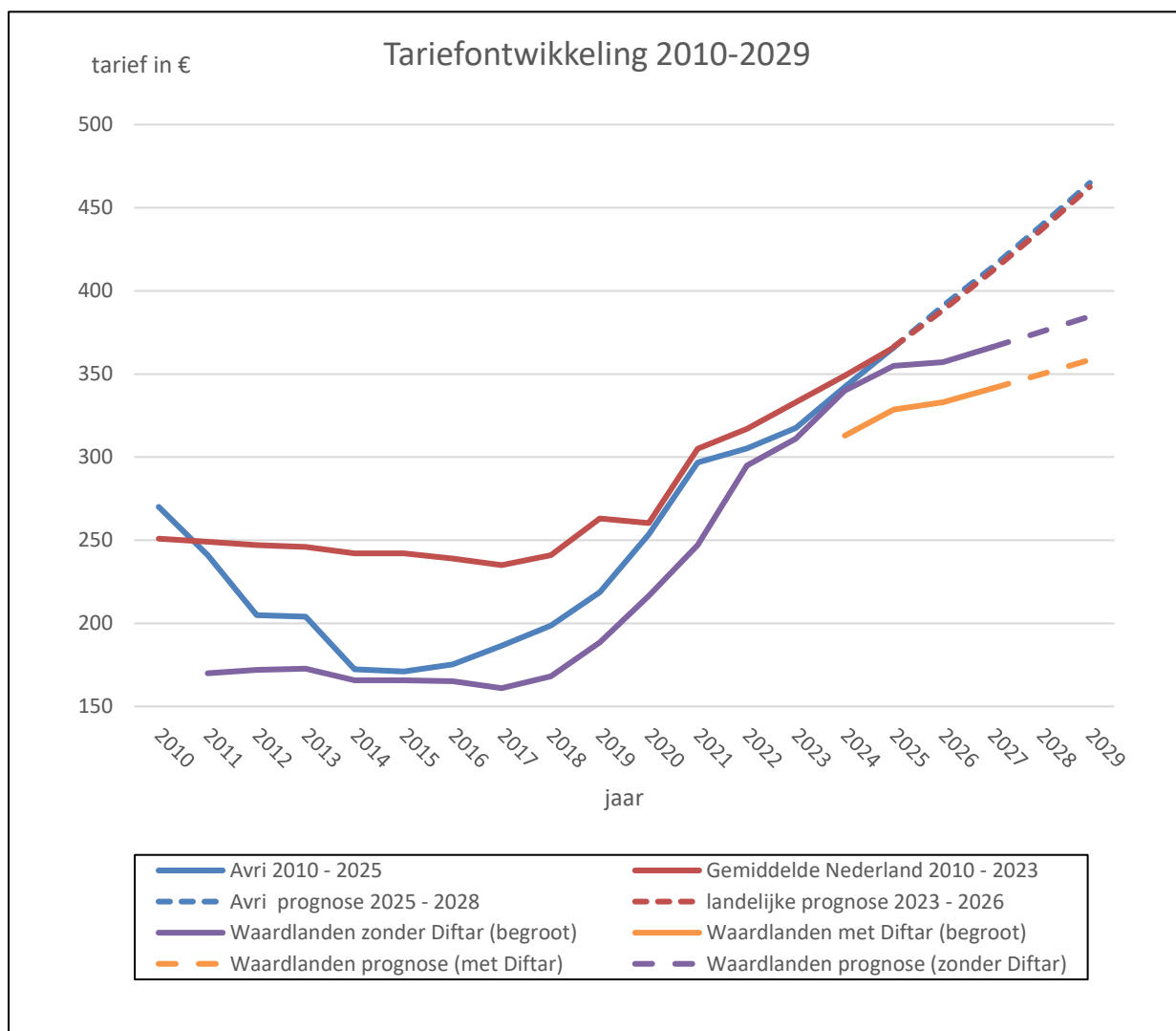
Samen met de mutaties op de overige operationele en overige kosten leveren bovenstaande ontwikkelingen per saldo een tariefstijging (met Diftar) op van € 4,37 (1,3%). Voor het tarief zonder Diftar betekent dit een stijging van € 2,31 (0,7%).

Trend tarief

In onderstaande grafiek is de trend van het tarief van Waardlanden vergeleken met de landelijke trend en met de trend van het tarief van Avri (Afvalverwijdering Rivierenland), de afvalinzamelaar ten oosten van ons werkgebied. Tot 2018 waren de tarieven van Waardlanden stabiel en niet of nauwelijks aan inflatie onderhevig. Dit is in lijn met de landelijke trend. Vanaf 2018 werd deze trend door diverse ontwikkelingen in de markt (brandstofprijzen, verwerkingskosten, CAO stijgingen) abrupt doorbroken. Zowel de tarieven van Waardlanden, Avri als de landelijke tarieven maken vanaf dat moment jaarlijkse een significante stijging door. In 2026 vlakt deze trend voor Waardlanden weer enigszins af. Het tarief van Waardlanden, voor zowel gemeenten met als zonder Diftar, stijgt in 2026 minder hard dan de landelijke trend. Onze tarieven stijgen

zelfs minder hard dan de verwachte landelijke inflatie van 2,3% (volgens cMEV 2025). Ook in de meerjarenraming zien we dat de tarieven van Waardlanden een minder steil stijgende trend volgen dan de landelijke prognose en de prognose van Avri. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de meerjarenraming van 2027 tot en met 2029 grotendeels is gebaseerd op een indexatie van 2,5%.

Tot slot zien we dat de tarieven van Waardlanden lager zijn dan de landelijke afvalstoffenheffing. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de afvalstoffenheffing en het tarief van Waardlanden niet één op één vergelijkbaar zijn. In de trend van de landelijke afvalstoffenheffing is een gemiddelde van de kosten voor het variabele tarief in de totale afvalstoffenheffing verwerkt. In de evaluatie van de strategienota wordt hier een uitgebreide analyse per gemeente van gemaakt. Daarnaast kunnen gemeenten ook andere kosten dan de kosten voor afvalinzameling- en verwerking aan de inwoners doorbelasten.

Grafiek 5: Tarief ontwikkeling afvalstoffenheffing 2010-2029

1.2.3 Bevoorschotting (bijdragen) 2026 voor gemeenten

De volgende tabel geeft een overzicht van de financiële bijdrage per deelnemende gemeente voor 2026, zowel voor de afvalinzameling als de afvalverwerking. Onder deze tabel volgt een tabel met de percentages per gemeente ten opzichte van de begroting voor 2025.

Bijdragen Afvalinzameling en -verwerking <i>in euro's x 1.000</i>	Tarief	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheeren-landen
	totaal	met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Aansluitingen (<i>aantallen</i>)	69.196	17.921	7.700	18.097	25.478
Afvalinzameling	272,73	4.888	2.100	4.936	6.949
Afvalverwerking Diftar	60,19	1.079	463	1.089	-
Afvalverwerking zonder Diftar	84,45	-	-	-	2.152
Aan Waardlanden te betalen (Diftar)	332,93	5.966	2.564	6.025	
Aan Waardlanden te betalen (zonder Diftar)	357,18				9.100
Totaal door Waardlanden te ontvangen		5.966	2.564	6.025	9.100

Tabel 3: Bijdragen afvalinzameling en -verwerking per gemeente in 2026

Bijdragen Afvalinzameling en -verwerking <i>verschil in % t.o.v. 2025</i>	Tarief	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheeren-landen
	totaal	met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Aansluitingen	0,8%	1,1%	2,0%	0,6%	0,4%
Afvalinzameling	4,9%	6,0%	6,9%	5,4%	5,2%
Afvalverwerking Diftar	-12,1%	-11,1%	-10,3%	-11,6%	
Afvalverwerking zonder Diftar	-10,9%				-10,6%
Aan Waardlanden te betalen (Diftar)	1,3%	2,5%	3,3%	1,9%	
Aan Waardlanden te betalen (zonder Diftar)	0,6%				1,0%
Totaal door Waardlanden te ontvangen		2,5%	3,3%	1,9%	1,0%

Tabel 4: Bijdragen afvalinzameling en -verwerking per gemeente ten opzichte van de begroting 2025

Voor de gemeenten betekent bovenstaande tariefstelling de volgende voorschotbijdragen voor afvalinzameling. Daarnaast zijn de voorschotbijdragen voor de separate DVO's opgenomen, zoals Waardlanden deze in de Begroting 2026 heeft verwerkt.

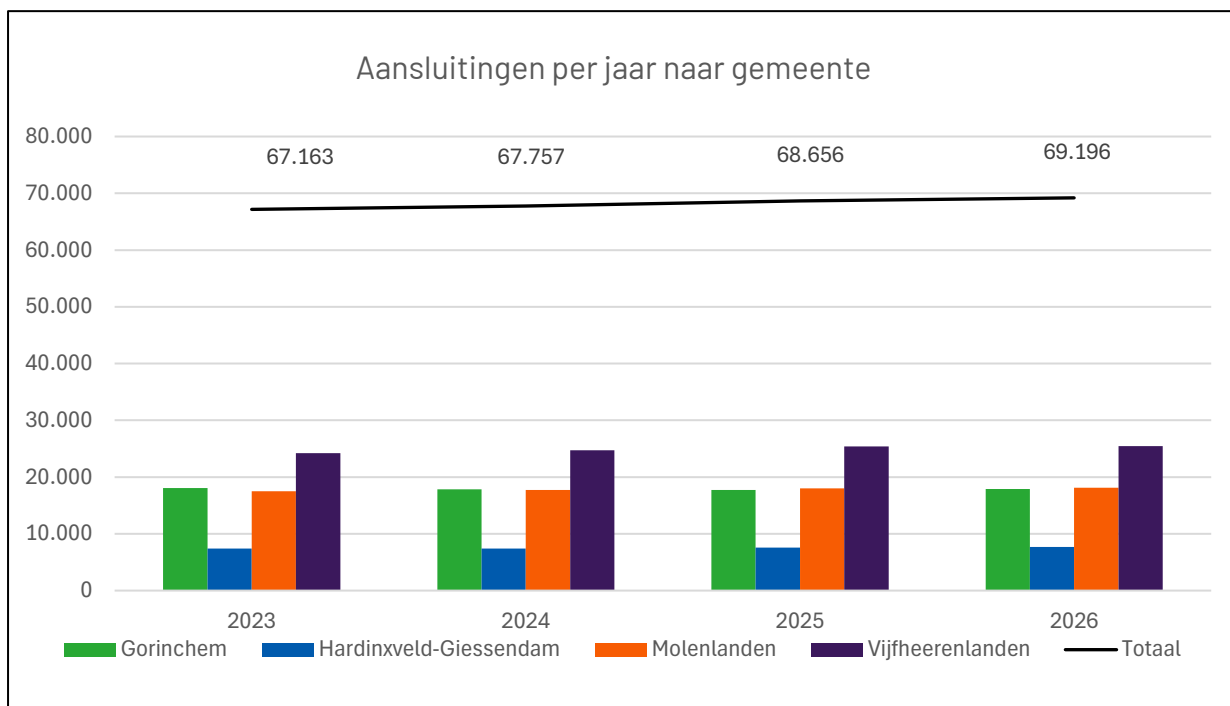
Bijdragen gemeenten TOTAAL <i>In euro's x 1.000</i>	Totaal	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheeren-landen
		met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Totaal Afvalinzameling gemeenten	23.655	5.966	2.564	6.025	9.100
DVO's gemeenten					
Straatreiniging	743	394	77	119	153
Onkruidbestrijding	164	-	164	-	-
Veegvuil/Veegslib	188	134	19	-	35
Extra (prullenbakken)	437	437	-	-	-
Extra (bijplaatsingen)	172	172	-	-	-
Gladheidsbestrijding	132	132	-	-	-
Graffiti	15	15	-	-	-
Polderbus	83	-	-	58	25
CTA (compost, tuin, afval)	62	-	16	8	38
Onderhoud materieel	123	123	-	-	-
Totaal DVO's gemeenten	2.117	1.406	275	185	251
Totaal aan Waardlanden te betalen	25.772	7.373	2.839	3.210	9.351

Tabel 5: Voorschotbijdragen en DVO's per gemeente in 2026

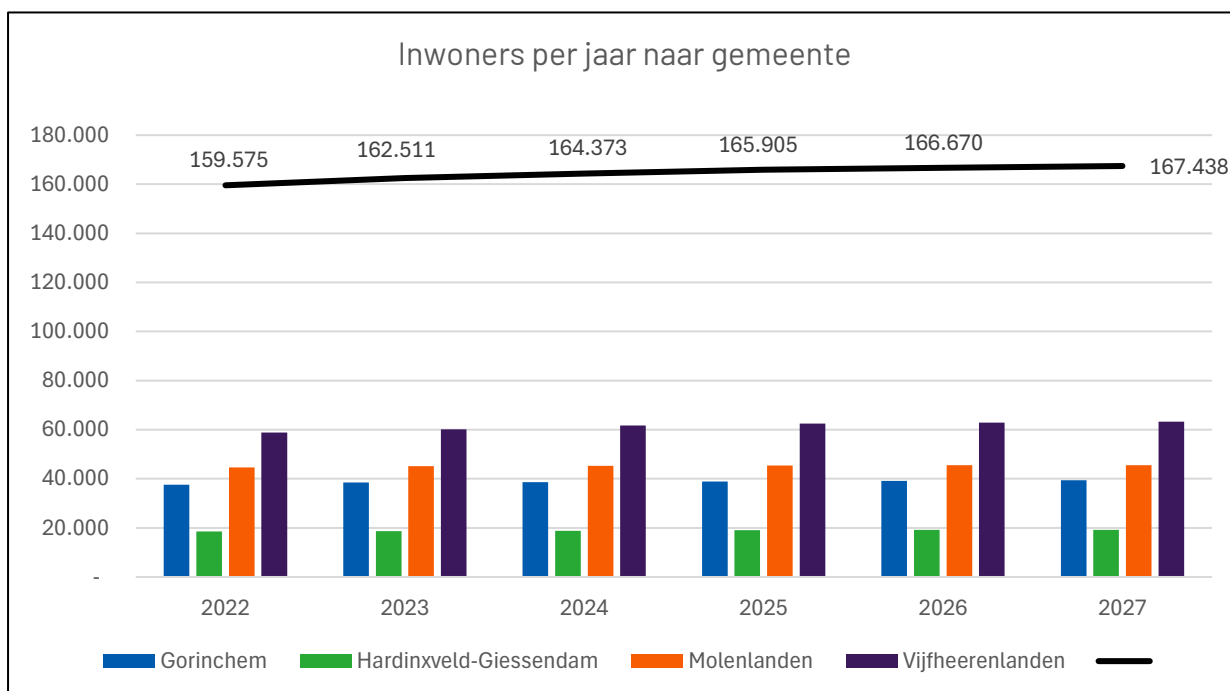
De huidige dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) zijn gebaseerd op contracten uit 2012. In 2025 worden deze herzien, zodat de afspraken aansluiten op de actuele situatie. De voorschotbedragen per gemeente worden jaarlijks gefactureerd. De betaling gebeurt in 12 gelijke maandelijkse termijnen.

1.3 Kerngegevens

Waardlanden werkt voor de vier gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden. In totaal gaat het om ruim 69.000 'aansluitingen'. Hiermee bedoelen we: iedere wooneenheid waarvoor een heffingsplicht geldt, ongeacht of er sprake is van bewoning, kwijschelding of leegstand. Deze ontwikkeling in de wooneenheden heeft gevolgen voor de ontwikkeling van de kosten van Waardlanden. Dit zien we terug in de toenemende baten en lasten van de afgelopen jaren. In de onderstaande grafieken is de ontwikkeling van het aantal aansluitingen per gemeente gedurende de periode 2023 tot en met 2026 weergegeven en de ontwikkeling van het (verwachte) aantal inwoners voor de periode 2022 tot en met 2027.

Grafiek 6: Ontwikkeling aantal aansluitingen 2023-2026

Grafiek 7: Ontwikkeling aantal inwoners 2022-2027

BELEIDSBEGROTING

2 BELEIDSBEGROTING

2.1 Product Afval- en grondstoffenbeheer

Inleiding

Dit product gaat over het inzamelen van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen. Het product Afval- en grondstoffenbeheer dat Waardlanden uitvoert voor de vier gemeenten heeft een directe relatie met de doelstelling om het restafval te reduceren tot maximaal 100 kg in 2025, schone grondstofstromen te bewerkstelligen, en toe te werken naar circulaire economie in 2050.

In 2025 vindt de tussentijdse evaluatie van de strategienota 2021–2025 plaats. Deze evaluatie geeft inzicht in de uitvoerig en effectiviteit van de maatregelen en biedt richting voor een nieuwe afval- en grondstoffenbeleid. Uit de evaluatie van de strategienota zal in ieder geval blijken dat niet alle maatregelen uit de strategienota zijn uitgevoerd. Dit is inherent aan het feit dat niet alle beschreven maatregelen waren begroot. Dit is gedaan vanuit de gedachte dat de reductie van restafval zou leiden tot minder kosten, die we weer kunnen investeren in de volgende maatregelen (vliegwiel-effect). In 2024 was voor het eerst het effect van het Recycletarief zichtbaar in significant lagere verwerkingskosten dan begroot. 2024 is ook het jaar waarin duidelijk werd dat de “basis op orde” en het bijbenen van nieuwe (technologische) ontwikkelingen in de branche investeringen vereisen. Dat maakt dat de besparingen op de verwerkingskosten als gevolg van de strategienota niet zonder meer geïnvesteerd kunnen worden in het opvolgen van de beschreven maatregelen in de strategienota, maar de herinvestering van de baten organisatie-breed beschouwd moeten worden.

De strategienota 2021–2025 vormt, samen met de evaluatie, de geldende wet- en regelgeving en de marktontwikkelingen, het beleidskader voor afval- en grondstoffenbeheer in 2026 en verder. Deze begroting is gebaseerd op de huidige inzichten. Als daar in 2025 nieuwe informatie bij komt, kan een bijstelling nodig zijn. De in de evaluatie geconstateerde verbeterdoelen kunnen ook al leiden tot een begrotingswijziging in het najaar van 2025.

In 2025 besluit de gemeente Vijfheerenlanden of zij in 2026 aansluit bij het recycletarief. Dit kan invloed hebben op de personele inzet en daarmee op onze ambities.

Circulair materialenplan 1 (CMP1)

Het Circulair Materialen Plan (CMP) wordt in de loop van 2025 van kracht. Het CMP is de opvolger van LAP 3 (Landelijk afvalbeheerplan). In het CMP staan aangescherpte regels en richtlijnen voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval en hergebruik en reparatie, met als doel meer sturing te geven aan de circulaire economie.

Uitgebreide Producten Verantwoordelijkheid (UPV)

We verwachten uitbreiding/wijziging van de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheden (UPV's), waarmee steeds meer de verantwoordelijkheid en kosten van afval bij de vervuilende industrieën komt te liggen. Met name de ontwikkelingen in de UPV's voor textiel, pmd en single use plastics hebben invloed op de begroting van Waardlanden. Voor textiel en pmd wordt er met branchepartijen gewerkt aan een ketenovereenkomst. Voor beide grondstofstromen hebben de marktpartijen inmiddels een "hoofdlijnenakkoord" gesloten. Omdat deze akkoorden op hoofdlijnen zijn, is nog niet precies bekend wat de impact hiervan zal worden op de vergoedingen die wij voor deze grondstofstromen zullen krijgen. De verwachting voor het pmd is in ieder geval dat de opbrengsten lager zullen zijn dan nu het geval is. Meer informatie over UPV's vindt u [hier](#).

Markontwikkelingen

In het Belastingplan 2025 heeft het kabinet de AVI-correctiefactor aangekondigd. De AVI correctiefactor vermindert de dispensatierechten van AVI (Afval Verbrandings Installaties). Zo krijgen AVI's, net als andere bedrijven binnen de CO2 heffingsindustrie, een prikkel om CO2-emissie te reduceren. Het kabinet stelt voor om de AVI correctiefactor vanaf 2026 lineair in te faseren. Deze mogelijke effecten zijn nog niet te kwantificeren en daarom niet opgenomen in meerjarenraming. Meer informatie over de AVI correctiefactor vindt u [hier](#).

De volatiele markt voor grondstoffen lijkt gezien de gebeurtenissen op het wereldtoneel niet op korte termijn te stabiliseren. Dit beïnvloedt de marktprijzen voor de grondstoffen die Waardlanden afzet en het gedrag van inwoners.

Wat willen we bereiken?

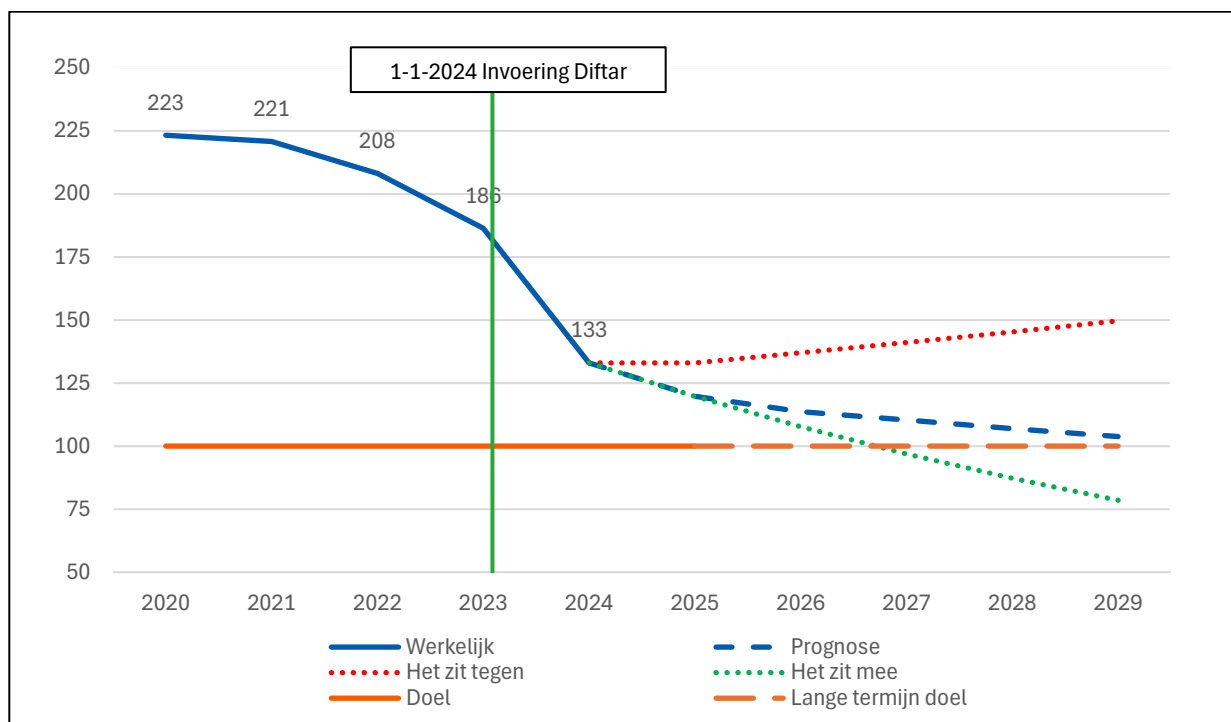
De rode draad uit de strategienota loopt door in 2026: het zorgen voor een gezonde balans in de afvaldriehoek van kosten, milieu en service. De focus ligt op minder restafval en meer schone grondstoffen.

Minder restafval

We streven naar maximaal 100 kg restafval per inwoner bij het aflopen van de strategienota, eind 2026.

Uit de evaluatie van de strategienota zal blijken dat nog niet alle beschreven maatregelen zijn doorgevoerd. Zonder het uitvoeren van deze maatregelen bestaat de kans dat het effect dat we hebben gerealiseerd langzaam zal wegebben. Het risico bestaat dan dat we onze doelstelling niet behalen, of zelfs dat de hoeveelheid restafval per inwoner weer gaat toenemen.

Gezien de toenemende kosten voor het verbranden van restafval en Europese en landelijke wet- en regelgeving die inzet op een circulaire economie in 2050, is het noodzakelijk het restafval in opvolgende jaren doorlopend te reduceren, ook als ons tussendoel van 100 kg per inwoner is bereikt. De strategische koers en bijhorende doelstellingen worden in 2026 bepaald.

Grafiek 8: Kilogram restafval per inwoner

Schone grondstoffen, afvalpreventie en tevredenheid

We willen ons hoge scheidingspercentage van ruim 65% vasthouden. Dit ligt al jaren op niveau en sluit aan bij de Europese norm. We zorgen er uiteraard voor dat deze grondstoffen bij de juiste verwerkers terechtkomen.

Waardlanden doet meer dan alleen afval inzamelen. We denken actief mee over hoe afval voorkomen kan worden en hoe ingezamelde grondstoffen opnieuw gebruikt kunnen worden. Samen met partners in de regio zorgen we voor voldoende faciliteiten voor hergebruik en reparatie. Zo zetten we in op afvalpreventie.

Minder afval betekent minder inzet van mensen en middelen én lagere kosten doordat we minder restafval moeten laten verbranden. We stimuleren inwoners om hun gemiddelde hoeveelheid restafval te verlagen. Om de doelen van maximaal 100 kg restafval en minimaal 65% scheiding te halen, streven we naar maximaal 300 kg afval en grondstoffen per inwoner.

Tegelijk blijven we inzetten op een goede service voor inwoners, vooral daar waar dit bijdraagt aan beter scheiden en minder afval. We streven ernaar dat inwoners onze dienstverlening opnieuw waarderen met een ruime 7.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zoeken naar nieuwe impulsen die we kunnen geven binnen de bestaande kaders en met de bestaande middelen. Het is de komende jaren van belang de data die tot onze beschikking staat nauwkeurig te monitoren. Zo kunnen we tijdig bij kunnen sturen en streven naar een goede balans tussen kosten en baten.

Service & gedragsverandering:

We stimuleren gewenst gedrag bij inwoners door kennis te delen, een prijsprikkel te bieden en te zorgen voor goede voorzieningen. Deze drie elementen vormen samen de gedragsveranderingsdriehoek. We zoeken steeds naar de juiste balans tussen deze pijlers en verfijnen het instrumentarium dat we hiervoor in zetten.

Grondstoffencampagne

Om het recycletarief goed te laten werken zijn de afgelopen jaren veel medewerkers ingezet. Communicatieadviseurs, het klantcontactcentrum, milieucoaches, een educatief medewerker, grondstoffencontroleurs en toezichthouders zorgen voor duidelijke informatie, praktische ondersteuning en zichtbare aanwezigheid in de wijken, zodat steeds meer inwoners het recycletarief begrijpen, accepteren en actief meewerken aan beter scheiden en minder restafval.

De evaluatie van de strategienota en nieuwe inzichten vanuit onze data-gestuurde aanpak geven in 2025 beter inzicht in welke wijken, doelgroepen of grondstoffen extra aandacht vragen.

Zo wordt bijvoorbeeld duidelijker hoe de problematiek verschilt tussen stedelijk en landelijk gebied. Op basis daarvan kunnen we de inzet van communicatie, milieucoaches, de educatiemedewerker, grondstoffencontroleurs en toezichthouders steeds gericht, lokaal specifiek, en meer in samenhang organiseren.

We blijven investeren in duidelijke communicatie met inwoners. De campagnes "Lekker opgeruimd" en "Haal meer uit je restafval" worden voortgezet en gekoppeld aan een integrale grondstoffencampagne.

De focus ligt op pmd, gft, textiel, OPK, glas en luiers. Kernbegrippen zijn: belonen, normeren en differentiëren. We richten ons op de grote groep inwoners die positief wil bijdragen en zoeken waar mogelijk de samenwerking met wijkambassadeurs. De in de branche ontwikkelde persona's (verschillende typen van inwoners en afvalscheiders) gebruiken we voor verdere differentiatie in onze communicatieaanpak.

Daarnaast investeren we in middelen en ICT om het werk slimmer en efficiënter te doen. Zo krijgen toezichthouders en milieucoaches een extra voertuig en verbeteren we de werkplekken en -processen van het klantcontactcentrum. Controleurs en handhavers krijgen een app om zaken te registreren, hiermee

wordt de data die zij leveren direct gekoppeld aan ons KCC en datamanagementsysteem. Dit levert sturingsinformatie op voor het eerdergenoemde lokale maatwerk.

Prijsprikkel

Met het recycletarief kunnen we inwoners stimuleren om hun afval beter te scheiden. Door het variabele tarief te verhogen, wordt die prikkel sterker. Een hogere prikkel kan ook ongewenste effecten hebben, zoals ontwijkgedrag. Denk bijvoorbeeld aan inwoners die hun afval ergens anders proberen kwijt te raken. Op basis van de evaluatie van de strategienota wordt besloten of aanpassing van het variabele tarief nodig is. Als dat zo is, verwerken we dit waar nodig in een begrotingswijziging en adviseren we gemeenten de wijziging te verwerken in de afvalstoffenheffing-verordening.

Service

De service die Waardlanden geeft aan inwoners en partners in het maatschappelijk middenveld, zoals scholen en zwerfafvalpakker, staat bij ons centraal. Het Klantcontactcentrum speelt daarbij een sleutelrol: hier staan onze KCC-medewerkers dagelijks in contact met inwoners om vragen te beantwoorden en om problemen op te lossen. In 2026 investeren we in dit klantcontact door het planmatig optimaliseren van het KCC. Dat doen we door zowel kwalitatieve als kwantitatieve doelen in te stellen en door het investeren in de medewerkers met faciliteiten, automatisering en training. Onze service gaat verder dan het KCC, we ontwikkelen een integrale visie op dienstverlening en betrekken daarin al onze expertise en kennis. Met als doel om onze inwoners en partners nog beter van dienst te zijn vanuit heldere verwachtingen over en weer.

In 2026 stopt Waardlanden met een aantal diensten die niet meer passen bij onze rol en doelstellingen, of waarvoor inmiddels andere regelingen of voorzieningen zijn.

Gemeenten kunnen er – als zij dat willen – voor kiezen om deze regelingen zelfstandig voort te zetten. Het gaat om:

- Het aparte inzamelmiddel (met geel deksel) voor mensen die slecht ter been zijn
- De vergoeding aan rommelmarkten
- De sponsorregelingen voor ideële, maatschappelijke en educatieve organisaties en evenementen

Schone gemeenten

Ook in 2026 blijft Waardlanden zich inzetten om zwerfafval aan te pakken. Dat doen we met hulp van de beschikbare subsidies. We richten ons vooral op gedragsverandering en op het betrekken van inwoners. In wijken waar meerdere problemen tegelijk spelen, ligt de regie bij de gemeente. Waardlanden ondersteunt met kennis en ervaring. Soms betekent dat dat we samen de wijk ingaan om te kijken wat nodig is. Of we naast zwerfafval ook bijplaatsingen aanpakken, en op welke manier, hangt af van de uitkomsten van de evaluatie van de strategienota en de evaluatie van de handhavingsstrategie.

Circulaire samenleving

We willen nog intensiever inzetten op het potentieel van inwoners zelf. De handen nog meer ineenslaan en lokaal maatwerk leveren in nauwe samenwerking met lokale gemeenschappen. Circulair, sociaal en financieel rendement gaan vaak samen. Waardlanden onderzoekt kansen die bijdragen aan een circulaire samenleving en ondersteunt zo bredere gemeentelijke doelen, zoals klimaat en armoedebestrijding. De gemeenten hebben hierin een leidende rol, Waardlanden is ondersteunend als kennis- en netwerkpartner.

Inzameling

Huis- aan-huis inzameling

We blijven onze inzamelsystemen en routes optimaliseren om de (financiële) voordelen van het ingezette beleid te realiseren. We gaan meer dynamisch inzamelen en zorgen voor betere stuurinformatie op basis van data. Daarbij geldt: kosten gaan vaak vooraf aan de baten. In 2025 onderzoeken we of aanpassingen aan onze inzamelfaciliteiten noodzakelijk, bijvoorbeeld door meer ondergrondse inzamelcontainers voor grondstoffen te plaatsen.

Het wagenpark beleid is momenteel gericht op in standhouding.

Milieustraten, circulaire ambachtscentra en circulair netwerk

Steeds meer grondstofstromen kunnen worden hergebruikt of gerecycled. Waar mogelijk bieden we inwoners de gelegenheid steeds meer grondstofstromen of producten te scheiden van het restafval.

Waardlanden werkt hiervoor met kringloopwinkels, repaircafés en scholen aan een netwerk van circulaire partners. Voor de periode 2026–2029 zien we kansen in het moderniseren van de milieustraten in Vijfheerenlanden, een mobiele milieustraat voor extra service en lokale verwerking via circulaire werkplaatsen en demontagehallen.

Communicatie speelt een belangrijke rol in het versterken van het circulaire netwerk. Door inwoners te informeren over de voordelen van hergebruik en duurzaamheid, stimuleren we hen om actief mee te doen. We leggen helder uit wat je kunt doen: tweedehands of refurbished kopen, delen, huren, repareren of gebruikmaken van de kringloop. We zoeken nog meer de samenwerking met lokale ambassadeurs om de circulaire verandering te versnellen en de betrokkenheid te vergroten.

Verwerking

Een groot deel van onze afval- en grondstofstromen wordt verwerkt via HVC. Door samen te werken met andere bij HVC aangesloten gemeenten, profiteren we van schaalvoordelen en gunstige verwerkingskosten. Een kleiner deel van de stromen brengen we zelf op de markt, via aanbestedingen die we uitvoeren volgens ons inkoopbeleid. Soms betekent dit dat we kosten maken voor een verplichte Europese aanbesteding. Bij deze aanbestedingen wegen we duurzaamheid en hoogwaardige verwerking mee. We kiezen voor de partij die het best scoort op 70% prijs en 30% kwaliteit en duurzaamheid. We volgen de ontwikkelingen in wet- en

regelgeving en passen onze bedrijfsvoering aan waar nodig. In deze begroting houden we rekening met lagere opbrengsten uit pmd en textiel.

Wat mag het kosten?

Op het moment van opstellen van deze begroting beschikt Waardlanden nog niet over alle resultaten en aanbevelingen van de evaluatie van de strategienota en de overige deelonderzoeken. Op basis van deze uitkomst en het gesprek hierover met het bestuur, kijkt Waardlanden naar het implementeren, verlengen of aanpassen van de maatregelen en de daaraan gekoppelde kosten. Indien nodig dan nemen wij deze kosten op in een begrotingswijziging voor 2025 of 2026. Onze strategienota loopt eind 2025 af. Voor het ontwikkelen van een nieuwe toekomstvisie nemen wij 50k op in de begroting van 2026.

Hoe meten we dat?

Om onze prestaties te meten kijken we naar de volgende beleidsindicatoren:

- Restafval per inwoner (kg)
- Totaal afval per inwoner (kg)
- Scheidingspercentage
- Hergebruikpercentage
- Rapportcijfer van inwoners (via inwonersonderzoek)
- Monitor zwerfafval en bijplaatsingen (jaarlijks)

We nemen deel aan de landelijke benchmark. In deze benchmark kunnen we onze balans op de afvalstoffendriehoek (service, kosten en milieu), vergelijken met die van andere gemeenten/afvalinzamelaars. Daarnaast kunnen we ook leren van vergelijkbare gemeenten en inzamelaars. De best practices passen we toe, daar waar mogelijk, bij Waardlanden.

2.2 Product Overige diensten (DVO's)

Inleiding

Onder het product Dienstverleningsovereenkomsten vallen aanvullende diensten die gemeenten, naast het reguliere product Afval- en grondstoffenbeheer, bij Waardlanden kunnen afnemen. Met alle deelnemende gemeenten zijn dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) gesloten voor straatreiniging en het afvoeren van veegvuil en veegslib.

Met de gemeente Hardinxveld-Giessendam is een DVO afgesloten voor onkruidbestrijding. Met gemeente Vijfheerenlanden is een DVO voor CTA (Composteerbaar Tuin Afval).

Tot slot heeft Waardlanden met de gemeente Gorinchem DVO's voor de volgende taken, zoals:

- het legen van prullenbakken
- het verwijderen van bijplaatsingen
- gladheidsbestrijding
- de aanpak van graffiti
- en onderhoud materieel

Voor een deel van de dienstverlening die Waardlanden uitvoert, is op dit moment geen actuele DVO beschikbaar, zoals de inzet van de Polderbus (het leeghalen van prullenbakken en nazorg in Molenlanden en Vijfheerenlanden). In 2025 gaat Waardlanden daarom met alle betrokken gemeenten in gesprek om voor alle lopende en toekomstige werkzaamheden afspraken vast te leggen. Deze nieuwe DVO's gaan gelden voor 2025 en volgende jaren.

Het is voor gemeenten voordelig om alle taken bij één organisatie onder te brengen, omdat dit schaalvoordelen oplevert en daarmee kosten bespaart. Het toewijzen van extra taken aan Waardlanden biedt bovendien voordelen voor de uitvoering en het beheersen van de kosten. Elke gemeente behoudt daarbij altijd de regie en blijft bestuurlijk verantwoordelijk voor de taken die worden uitgevoerd.

Wat willen we bereiken?

We werken samen met de gemeenten aan een efficiënte uitvoering van de afspraken uit de DVO's. Waardlanden wil een betrouwbare partner zijn die gemeenten ontzorgt in de uitvoering van deze taken en bijdraagt aan een schone en veilige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren de gemaakte afspraken met de gemeenten zorgvuldig uit. We volgen de voortgang, rapporteren regelmatig en gaan hierover in gesprek met de gemeenten. We zorgen voor open communicatie en bewaken dat alle werkzaamheden voldoen aan de afgesproken standaarden.

Wat mag het kosten?

In de DVO's zijn per gemeente afspraken gemaakt over de inzet en de bijbehorende kosten. Waardlanden is geen commerciële marktpartij. We voeren de werkzaamheden uit zonder winstoogmerk en willen geen financieel risico lopen op onze DVO's. Dat betekent dat we werken met geldende tarieven en alleen de daadwerkelijk geleverde inzet in rekening brengen. Door samen met de gemeenten te zorgen voor goede afstemming van inzet en budget, voorkomen we verrassingen en blijven de kosten binnen het beschikbare budget. Zoals eerder aangegeven, worden in 2025 alle DVO's geactualiseerd.

In paragraaf "1.2.3 Bevoorschotting (bijdragen) 2026 voor gemeenten" staat een overzicht van de kosten van de DVO's. Dit bevat de voorschotbijdragen en een uitsplitsing per gemeente voor 2026.

Hoe meten we dat?

Beleidsindicator

De ureninzet wordt bepaald op basis van het beschikbare budget. We volgen de voortgang nauwkeurig en bespreken deze regelmatig met de gemeenten. We sturen niet alleen op het aantal uren, maar maken ook afspraken over inhoud en kwaliteit. Zo houden we grip op zowel de kwantitatieve als kwalitatieve resultaten.

2.3 Product Bedrijfsafval

Inleiding

De inzameling van bedrijfsafval is sinds april 2022 verdergegaan in een samenwerking met Netwerk N.V. Waardlanden voert de inzamelactiviteiten namens Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. uit en krijgt daarvoor een vergoeding. De verwachte winst wordt als structurele baat opgenomen. De inzet van Waardlanden is opgenomen in de lasten. De baten en lasten zijn volgens de afspraken met Netwerk N.V. in de begroting verwerkt. De doorbelasting van de overheadkosten door Waardlanden neemt toe naar mate de omzetverwachting van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. toeneemt.

Wat willen we bereiken?

Als organisatie willen we in 2025 en de jaren daarna de positie van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. verder versterken en groeien in lijn met onze missie.

Sinds de oprichting in 2016 richten we ons op het overnemen en uitvoeren van de commerciële activiteiten van de Gemeenschappelijke Regeling Waardlanden. We doen dit op een manier die past binnen de belastingregels voor overheidsbedrijven die winst maken (vennootschapsbelasting). We streven ernaar ons aanbod voor klanten te verbreden, de efficiëntie te vergroten door samenwerking en de totale CO₂-uitstoot te verminderen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het merk Waardlanden verder te versterken en onze doelen te bereiken, hebben we een aantal belangrijke stappen gezet. Sinds 1 april 2022 is er een samenwerkingsovereenkomst tussen Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. en Netwerk N.V. Alle ondersteunende commerciële werkzaamheden en het beheer zijn uitbesteed aan Netwerk N.V.

In 2025 wordt binnen deze samenwerking gewerkt aan route-optimalisatie voor de inzameling van afval en grondstoffen. Daardoor kunnen we efficiënter werken en onnodige verkeersbewegingen beperken.

De besloten vennootschap (B.V.) beschikt over de bedrijfsafvalcontainers. Het benodigde personeel en materieel wordt ingehuurd van zowel Waardlanden als van Netwerk N.V.

Wat mag het kosten?

In 2026 zetten we vijf dagen per week drie voertuigen in voor de inzameling van bedrijfsafval. Elk voertuig wordt bemand door twee medewerkers. De werkzaamheden die we de afgelopen jaren uitvoerden voor Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. tijdens evenementen, zijn beëindigd.

De deelnemende gemeenten besluiten in de tweede helft van 2025 hoe zij omgaan met de sponsoring van maatschappelijke initiatieven en evenementen. Deze kosten worden apart doorbelast.

Er is op dit moment nog geen gedetailleerde onderverdeling gemaakt van de kosten per product. We kunnen nu alleen een overzicht van de totale kosten en opbrengsten geven. Dit overzicht is te vinden in hoofdstuk 4.

Hoe meten we dat?

Beleidsindicator

Een beleidsindicator is een meetpunt waarmee we kunnen volgen of het beleid werkt zoals bedoeld.

Voor dit onderdeel kijken we naar twee dingen: hoeveel klanten Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. heeft en hoeveel winst dit oplevert. Deze cijfers geven inzicht in het effect van het gevoerde beleid.

2.4 Product Algemene baten en lasten

Inleiding

Deze paragraaf gaat over de algemene opbrengsten en kosten, zoals overheadkosten, rente en vennootschapsbelasting. In het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat kosten zoveel mogelijk worden gekoppeld aan de juiste taken of producten. Dat betekent dat alle uitgaven die direct te maken hebben met een activiteit, ook binnen die activiteit worden begroot en verantwoord. Sommige kosten horen niet bij één specifieke taak, maar gelden voor de hele organisatie. Die kosten vallen onder Algemene opbrengsten en kosten. Hieronder vallen de taakvelden 0.4 Overhead, 0.5 Treasury en 0.9 Vennootschapsbelasting. Deze kosten worden verdeeld over drie onderdelen: Afval- en grondstoffenbeheer, Dienstverleningsovereenkomsten en Bedrijfsafval.

Overhead betekent alles wat nodig is om medewerkers hun werk goed te laten doen, zoals leidinggeven en ondersteuning. In de paragraaf Bedrijfsvoering leggen we uit hoe we dat organiseren, zodat de plannen in de begroting goed uitgevoerd kunnen worden. Dit hoofdstuk geeft een kort overzicht van de belangrijkste doelen en uitgangspunten.

Wat willen we bereiken?

Als organisatie zijn we ons bewust van onze kwetsbaarheid, maar willen we flexibel en snel kunnen reageren om in te spelen op de veranderende behoeften van inwoners en gemeenten. Om weerstand te bieden tegen de toenemende onzekerheid op de grondstoffenmarkten (en het tarief voor afvalinzameling en -verwerking stabiel te houden), is het belangrijk om voldoende financiële middelen te hebben. Hoewel de deelnemende gemeenten garant staan voor Waardlanden, willen we de continuïteit van onze bedrijfsvoering zelf waarborgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Net als voorgaande jaren richten we ons binnen de bedrijfsvoering op het verbeteren van onze bedrijfsvoering en het verkleinen van de bedrijfsvoeringsrisico's. Dat willen we onder meer bereiken door een effectieve en flexibele organisatie en informatiehuishouding te creëren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het optimaliseren van processen en systemen. De behoefte van de inwoners staat daarbij altijd voorop.

We zien ook steeds meer en complexere wet- en regelgeving die invloed heeft op onze bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn wetten over inkoop en aanbesteding, arbeidsrecht (zoals de WNRA en WAB), vennootschapsbelasting, en informatiebeheer en -beveiliging. Om aan alle eisen te voldoen, risico's te beheersen en de continuïteit te waarborgen, moeten we blijven investeren in onze bedrijfsvoering.

We willen onze bedrijfsvoering sterker maken door bedrijfsprocessen en systemen te harmoniseren, te beschrijven, te automatiseren en te digitaliseren. Dankzij mobiele apparaten zoals boordcomputers, tablets en apps kunnen we tijd- en plaats-onafhankelijk werken. Tegelijkertijd werken we aan de transparantie van Waardlanden en de verbinding met onze inwoners.

Het werken aan een duurzame regio willen wij doen met duurzaam inzetbare medewerkers. Dit betekent gezonde en vitale medewerkers die veilig en met plezier werken.

Wat mag het kosten?

Op dit moment is er geen gedetailleerde onderverdeling van de kosten per product. De kosten en opbrengsten per kostensoort worden op totaalniveau genoemd in hoofdstuk 4.

Overhead

Bij de start van de GR Waardlanden is een norm overheadpercentage bepaald. Dit percentage is later naar aanleiding van wijziging in de regelgeving aangepast naar 18,5%. Vanaf 2024 is de notitie overhead commissie BBV bij GR Waardlanden in de financiële administratie ingericht waardoor de overheadkosten beter in beeld zijn gebracht en hierdoor het percentage gedaald is naar 13,1% in begrotingsjaar 2026.

Overhead <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Totale begrotingsomvang	29.173
Totaal kosten overhead	4.088
% aandeel overhead	14,0%

Tabel 6: Overhead

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting wordt berekend volgens afspraken die vastliggen in een overeenkomst met de Belastingdienst. Voor Waardlanden is dit bedrag niet groot. Omdat het minder is dan 2.000 euro, nemen we hiervoor geen aparte reservering op in de begroting.

Onvoorzien

In de begroting is een bedrag van 250.000 euro gereserveerd voor onvoorziene uitgaven. Dit zijn kosten waar we vooraf geen rekening mee hebben gehouden, maar die toch kunnen ontstaan.

PARAGRAFEN

3 PARAGRAFEN

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het bestuur van Waardlanden bepaalt hoe Waardlanden omgaat met financiële risico's en reserves. Het weerstandsvermogen is het vermogen van Waardlanden om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen. Dit hangt af van:

1. Weerstandscapaciteit – Dit zijn de middelen en mogelijkheden die Waardlanden heeft of kan krijgen om niet-begrote kosten te betalen.
2. Risicoprofiel – Dit zijn alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn en die grote gevolgen kunnen hebben voor de financiële situatie van Waardlanden.

Het weerstandsvermogen laat zien hoe financieel sterk Waardlanden is. Dit is belangrijk als er onverwachte kosten zijn. Een goed weerstandsvermogen zorgt ervoor dat financiële tegenvallers niet meteen leiden tot hogere kosten voor de deelnemende gemeenten. Om te bepalen hoe financieel sterk Waardlanden is, moet duidelijk zijn hoe groot de risico's zijn en welke middelen beschikbaar zijn om onverwachte kosten op te vangen. Deze middelen, zoals de algemene reserve, kunnen helpen om tegenvallers te betalen.

Het weerstandsvermogen gaat alleen over risico's waarvoor nog geen oplossing is. Risico's die regelmatig voorkomen en goed te voorspellen zijn, vallen hier niet onder. Voor die risico's kan Waardlanden een verzekering afsluiten of geld reserveren.

Bij projecten worden risico's meegenomen in de kostenberekening. Dit bedrag bepaalt hoeveel geld nodig is om een project uit te voeren. Hoe dichter een project bij de afronding komt, hoe beter de risico's in beeld zijn en hoe kleiner de kans wordt dat er onverwachte kosten ontstaan.

Weerstandscapaciteit

Bij Waardlanden kunnen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit de volgende posten gebruikt worden:

- de algemene reserve;
- de reserve assurantie eigen risico;
- de reserve grondwaardering
- de eventuele ruimte in de bedrijfsvoering

Het bepalen van de juiste financiële ruimte voor tegenvallers gebeurt op basis van een risicoanalyse door het management van Waardlanden. Deze analyse wordt minimaal eens per vier jaar vernieuwd, zodat de risico's en de mogelijke financiële gevolgen actueel blijven.

Waardlanden kijkt naar risico's op verschillende gebieden, zoals personeel, bedrijfsvoering en wagenpark. Op basis daarvan wordt bepaald hoe met elk risico wordt omgegaan. Voor elk risico wordt gekeken:

- Of het verzekerd kan worden.
- Of er al een verzekering is en of die nog genoeg bescherming biedt.
- Of het risico niet verzekerd hoeft of kan worden. In dat geval wordt het meegenomen in de financiële ruimte voor onverwachte kosten (weerstandsvermogen).

Sommige risico's hebben geen financiële gevolgen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij activiteiten die binnen het bestaande budget passen.

Een grote onzekere factor doet zich voor bij de verwerkingslasten. Het is effect van de genomen maatregelen uit de strategienota op het tonnage restafval laat zich lastig voorspellen, zeker omdat het totale maatregelenpakket nog niet is doorgevoerd. Daarnaast zal het financiële effect van het afnemen van het restafval teniet worden gedaan door de stijgende tarieven voor verwerking en de verwachte invoering van de AVI-correctiefactor.

De mogelijke financiële mee- en tegenvallers zijn berekend in de bijgevoegde risico-inventarisatie en analyse. De gewogen berekening van de benoemde risico's komt uit op € 2.870.072. Omdat het onwaarschijnlijk is dat alle risico's tegelijk optreden, wordt een waarschijnlijkheidscorrectie toegepast. Na deze correctie blijft een bedrag van € 2.152.554 over. Dit bedrag wordt voorgesteld als het minimale gewenste weerstandsvermogen voor exploitatierisico's.

Het risico met betrekking tot het assurantie eigen risico is apart berekend en vastgesteld op € 250.000. Samen met het gewenste weerstandsvermogen voor de exploitatierisico's, bedraagt het totale minimaal gewenste weerstandsvermogen dan afgerond € 2.403.000.

Weerstandsvermogen

De middelen die Waardlanden in 2026 beschikbaar heeft om onverwachte kosten op te vangen:

Ratio weerstandsvermogen <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Reserves per 01/01/2026	1.814
Budget onvoorzien	250
(A) Beschikbare weerstandscapaciteit	2.064
Totaal risico's	3.120
Correctie kansberekening	-718
(B) Benodigde weerstandscapaciteit	2.403
Vrij beschikbare ruimte (alg.) reserve	-
Ratio (A / B)	0,86

Tabel 7: Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit, uitgedrukt als ratio van het benodigde weerstandsvermogen, is 0,86. Dit is volgens de onderstaande tabel "Matig". Dit kan echter meerjarig wijzigen.

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
> 2	Uitstekend
$1,4 < X < 2,0$	Ruim voldoende
$1,0 < X < 1,4$	Voldoende
$0,8 < X < 1,0$	Matig
$0,6 < X < 0,8$	Onvoldoende
$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Tabel 7.1: Beoordelingstabel weerstandsvermogen

Kengetallen

De verhouding tussen schulden en inkomsten (netto schuldquote) en de financiële weerbaarheid (solvabiliteit) ontwikkelen zich als volgt:

Jaar	Netto schuldquote	Solvabiliteit
2026	83%	6,6%
2027	78%	7,2%
2028	76%	7,7%
2029	73%	8,4%

Tabel 8: Kengetallen netto schuldquote en solvabiliteit 2026-2029

Door het besluit om een reserve voor grondwaardering te vormen vanuit een structurele stelpost in de begroting, komen er middelen beschikbaar om de schuld af te bouwen. Deze aanpak zorgt ook voor een verbetering van de solvabiliteit, omdat er structureel geld aan de reserves wordt toegevoegd. Het resultaat van deze methode is zichtbaar in een lagere netto schuldquote en een versterking van de solvabiliteit.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidskader

WaardLanden heeft de grond en de accommodaties aan de Boezem te Gorinchem en de grond in Groot-Ammers als kapitaalgoederen. Ook is het pand en de werkplaats aan de Boezem 5 aangekocht. Er is een recht van opstal verleend door de voormalige eigenaar. De erfpacht constructie geeft recht tot koop na 10 jaar.

Financiële consequenties

Waardlanden wil zo min mogelijk lenen voor de aankoop van grond. Daarom bouwen we stap voor stap een reserve grondwaardering op. Met deze reserve betalen we de investeringen in grond uiteindelijk met eigen geld, in plaats van met leningen. Grond verliest geen waarde, waardoor er geen afschrijvingen op worden gedaan. Maar zolang er een lening voor is, blijft er een schuld openstaan. Door deze reserve op te bouwen, kan die lening op termijn worden afgelost. Voor gebouwen werkt dit anders. De afschrijvingen op de gebouwen zijn verwerkt in de lopende en toekomstige exploitaties.

Vertaling financiële consequenties in de begroting

Het meerjarenonderhoudsplan bepaalt hoeveel geld nodig is voor groot onderhoud. Op basis van dit plan wordt elk jaar een bedrag apart gezet voor toekomstig onderhoud. Dit bedrag wordt opgenomen in de begroting. Waardlanden streeft ernaar om het onderhoudsplan elke twee jaar bij te werken. In 2023 is dit gedaan, omdat de milieustraat in Groot-Ammers erbij kwam. Wij willen dit in 2025 opnieuw doen.

3.3 Financiering

De regels voor het lenen en beheren van geld staan in het Financieringsstatuut 2020 van Waardlanden. In 2025 wordt een vernieuwde versie aan het bestuur voorgelegd.

Risicobeheersing

Waardlanden houdt zich aan de wettelijke regels voor rente op korte en lange termijn. Het beleid is om leningen net zo lang te laten lopen als de periode waarin investeringen worden afgeschreven. Hierdoor is er geen risico dat leningen tussentijds opnieuw moeten worden afgesloten tegen een mogelijk hogere rente.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

De wet bepaalt hoeveel geld een gemeenschappelijke regeling maximaal met kortlopende leningen (korter dan één jaar) mag financieren. Dit heet de kasgeldlimiet. Volgens de huidige regels is dit 8,2% van de totale begroting. De overheid stelt dit percentage elk jaar opnieuw vast. Voor 2026 wordt de kasgeldlimiet als volgt berekend:

Kasgeldlimiet <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Begrotingstotaal	29.173
Uitgangspunt percentage	8,2%
Kasgeldlimiet (afgerond)	2.392
Verwachte situatie (gemiddeld)	
Opgenomen gelden < 1 jaar	2.052

Kasgeldlimiet <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Kasgeldlimiet	2.392
Ruimte	340

Tabel 9: Kasgeldlimiet

Rekening-courantfaciliteiten

Waardlanden heeft een rekening-courantfaciliteit van 1.500.000 euro bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Dit is een soort financiële ruimte die Waardlanden kan gebruiken om tijdelijk tekorten op te vangen.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

Waardlanden kan te maken krijgen met renterisico als er nieuwe leningen nodig zijn of als de rente van bestaande leningen wordt aangepast. Om dit risico te beperken, is in de wet een renterisiconorm vastgesteld. Deze norm zorgt ervoor dat Waardlanden niet te afhankelijk is van schommelingen in de rente binnen één jaar.

Volgens de regels wordt het renterisico in de onderstaande tabel berekend voor de komende vier jaar. In werkelijkheid geldt het renterisico alleen voor het totale begrotingsbedrag van het komende jaar.

Renterisico's <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Renteherzieningen schuld (o/g)	-	-	-	-
Aflossingen schuld (o/g)	2.925	3.061	2.908	3.052
Renterisico	2.925	3.061	2.908	3.052
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	29.173	29.346	29.808	30.543
Percentage cf. FIDO	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	5.835	5.869	5.962	6.109
Toetsing renterisico aan norm				
Renterisico	2.925	3.061	2.908	3.052
Renterisiconorm	5.835	5.869	5.962	6.109
Onderschijding	-2.909	-2.808	-3.053	-3.056

Tabel 10: Renterisico voor begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

De norm is echter niet van toepassing bij Waardlanden omdat er géén sprake is van herfinancieringen anders dan bij vervangingsinvesteringen waarbij de lopende financiering al geheel afgelost is.

Financieringspositie

Waardlanden loopt alleen een renterisico als leningen opnieuw moeten worden afgesloten. Alle leningen die Waardlanden afsluit, hebben een vaste looptijd en een vast rentepercentage. Daardoor is er geen sprake van een renterisico.

Interne rente

Waardlanden gebruikt in de begroting een rentepercentage van 2,52% voor het doorberekenen van rentekosten over investeringen.

Kasbeheer

De meeste betalingen van Waardlanden gaan via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De financiële administratie van de afdeling Informatiemanagement voert deze betalingen uit. Het beheer van geld volgens de regels van schatkistbankieren gebeurt automatisch. Dit betekent dat de bank aan het eind van elke dag het geld dat over is, overmaakt naar de overheid.

Informatievoorziening

Het bestuur krijgt door het jaar heen rapportages waarin staat hoe de plannen verlopen en of alles volgens verwachting gaat. In de jaarrekening wordt aan het einde van het jaar uitgelegd wat er is bereikt en hoe het geld is besteed.

Rentetoerekening

In onderstaande tabel is het renteschema uit de 'notitie rente 2017' van de commissie BBV opgenomen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

Renteschema <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Externe rentelasten over korte en lange financiering	687
Externe rentenbaten	-
Saldo rentelasten en rentebaten	687
Rentelasten grondexploitatie *	-
Rentelasten projectfinanciering *	-
Toe te rekenen externe rente	687
Rente over eigen vermogen *	-
Rente over voorzieningen *	-
Totaal geraamde toe te rekenen externe rente	687
Toegerekende rente (renteomslag 2,5%)	687

Verwacht renteresultaat

-

* Waardlanden past deze werkwijze niet toe

Tabel 11: Renteschema

Het EMU-saldo

Het EMU-saldo wordt berekend volgens de methode van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en geeft het volgende beeld van de financiële situatie van Waardlanden:

EMU-saldo <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Exploitatiesaldo	-	-	-
Afschrijvingen	2.751	2.925	3.061
Dotatie voorzieningen	174	174	174
Investerings	-2.907	-2.776	-2.136
Ten laste gebracht van voorzieningen	-309	-149	-105
EMU-saldo	-290	175	995

Tabel 12: EMU-saldo

Het EMU-saldo laat zien hoeveel geld er in een bepaald jaar binnenkomt en uitgaat. Dit heet de kasstroom.

3.4 Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering gaat over de processen die ervoor zorgen dat we onze taken efficiënt, betrouwbaar en flexibel kunnen uitvoeren. Dit doen we samen met onze medewerkers en met de middelen die we tot onze beschikking hebben. Net als voorgaande jaren zijn afval en (afval)recycling belangrijke thema's in onze maatschappij, en de ontwikkelingen op dit gebied gaan snel. Om hierin mee te gaan, zijn de volgende aandachtsgebieden voor onze bedrijfsvoering van belang.

3.4.1 Personeel

Onze medewerkers vormen het hart van onze organisatie. In de huidige krappe arbeidsmarkt is het een uitdaging om vakbekwaam personeel aan te trekken en te behouden. Daarom is het essentieel om te blijven investeren in maatregelen die ons als werkgever aantrekkelijk maken en die bijdragen aan het werkplezier en de gezondheid van onze medewerkers. Zo zorgen we ervoor dat zij met enthousiasme en toewijding hun werk blijven doen, wat de kwaliteit van onze dienstverlening ten goede komt.

Personeelskosten

Voor de salariskosten hanteren wij een verhoging van 3,8%, in overeenstemming met de septembercirculaire van 2024. Daarnaast voorzien we extra investeringen in vitaliteitsprogramma's en scholing om de inzetbaarheid van medewerkers te vergroten.

Arbeidsvoorwaarden voor verschillende generaties

Binnen onze organisatie werken meerdere generaties samen, elk met hun eigen behoeften en verwachtingen. Het is daarom van belang dat onze arbeidsvoorwaarden hierop aansluiten. Waar jongere medewerkers vaak waarde hechten aan flexibiliteit en ontwikkelingsmogelijkheden, geven oudere medewerkers mogelijk de voorkeur aan meer zekerheid en ondersteuning in fysieke belastbaarheid. Het is onze doelstelling om binnen de kaders van de cao in te spelen op deze diversiteit.

Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit

Met een gemiddelde leeftijd van 49 jaar is het essentieel om aandacht te besteden aan de gezondheid en toekomstbestendigheid van ons personeelsbestand. Het verzuimpercentage over 2024 ligt boven de 7%, wat het belang onderstreept van een actief gezondheids- en preventiebeleid. We richten ons op maatregelen zoals ergonomisch werken, periodieke gezondheidschecks (PMO) en een vitaliteitsprogramma gericht op fysieke en mentale fitheid. Daarnaast stimuleren we bewustwording bij medewerkers over hun eigen inzetbaarheid en loopbaanontwikkeling.

Opleiding en ontwikkeling

Om medewerkers te ondersteunen in hun duurzame inzetbaarheid ontwikkelen we een nieuw opleidingsbeleid. Dit richt zich niet alleen op vakinhoudelijke kennis, maar ook op bredere vaardigheden en loopbaanoriëntatie. Door scholing en begeleiding stimuleren we medewerkers om na te denken over hun toekomst binnen en buiten de organisatie.

Inclusiviteit: meerwaarde voor kwetsbare groepen én gemeenten

WaardLanden draagt bij aan maatschappelijke meerwaarde door kansen te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We streven ernaar een afspiegeling van de samenleving te zijn en een inclusieve werkomgeving te creëren waarin iedereen een waardevolle plek heeft, ongeacht eventuele kwetsbaarheden.

Momenteel hebben we zes medewerkers in dienst en twee medewerkers via Avres die structureel worden ingezet en tot deze doelgroep behoren. We begeleiden individuen met diverse achtergronden, waaronder de bijstand, WW, Wajong, WIA naar passende posities binnen ons arbeidsproces. Daarbij bieden wij maatschappelijke stages en leer-werktrajecten. Goede begeleiding is hierin essentieel. Daarom investeren we in gerichte training voor leidinggevers, zodat zij deze medewerkers optimaal kunnen ondersteunen.

Door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zinvol werk te bieden dat aansluit bij hun competenties en kwaliteiten, creëren we een veilige en inclusieve werkomgeving. Dit draagt niet alleen bij aan de continuïteit van onze organisatie en onze dienstverlening, maar versterkt ook het gevoel van zelfstandigheid en maatschappelijke participatie van deze medewerkers.

Ook in 2026 blijft inclusie een speerpunt binnen ons personeelsbeleid. We blijven mogelijkheden verkennen om deze groep verder uit te breiden, onder andere door het aanbieden van werkervaringsplaatsen, leerwerkroutes en toegankelijke werkzaamheden.

Medewerkerstevredenheid

Het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) blijft een vast instrument om inzicht te krijgen in de behoeften en uitdagingen van ons personeel. De uitkomsten worden gebruikt om gericht verbeteringen door te voeren en onze organisatie als werkgever aantrekkelijk te houden.

3.4.2 Communicatie

Visie op interne communicatie

Bij Waardlanden geloven we dat professionele communicatie cruciaal is voor ons succes en het bereiken van onze organisatiedoelen. We vertellen wat we doen en waarom. Ook zorgen we ervoor dat de organisatie en de omgeving met elkaar verbonden zijn en met elkaar kunnen samenwerken.

Interne communicatie heeft als doel de organisatie te helpen beter te communiceren en adequaat te reageren op veranderingen. Dit versterkt de samenwerking en zorgt voor een flexibele organisatie. We tonen resultaten en successen, wat bijdraagt aan werkplezier. In 2025 en 2026 investeren we verder in interne communicatie zodat wat we voor inwoners en andere belanghebbende buiten waar willen maken intern geborgd is. Een goede interne informatievoorziening zorgt ervoor dat medewerkers goed geïnformeerd, betrokken, enthousiast en verbonden zijn, en vormt de basis voor betrouwbare en tijdige externe communicatie.

3.4.3 Informatisering en automatisering

In 2026 richten we ons nog meer op het gebruiken van onze data. We hebben veel gegevens, en we maken deze steeds beter beschikbaar. Zo kunnen we van data echte informatie maken. Met die informatie kunnen we in 2026 betere beslissingen nemen, de operatie slimmer aansturen en efficiënter werken. We blijven continu doorontwikkelen. Dat betekent dat we ook na 2026 blijven investeren in technologie en slimme tools om nog meer uit onze data te halen.

Herinrichting applicatielandschap

Ons huidige applicatielandschap is langzaam gegroeid. Daardoor zijn er nu applicaties die hetzelfde kunnen. Ook moeten gegevens soms meerdere keren worden ingevoerd.

We gaan nu zorgen voor meer samenhang in alle ondersteunende processen. Dit helpt om efficiënter te werken en de kwaliteit te verbeteren.

Op de lange termijn kunnen we ook kosten besparen. Dat komt doordat we dan in de hele organisatie dezelfde gegevens (masterdata) gebruiken.

De uitvoering van dit plan start in 2025. In 2026 is het systeem klaar voor gebruik.

Datagestuurd werken

We hebben veel data in onze systemen. We gaan deze data beter gebruiken door deze toegankelijk te maken en om te zetten in bruikbare informatie. Met die informatie kunnen we betere beslissingen nemen en de dagelijkse werkzaamheden beter aansturen. Dit maakt ons werk efficiënter.

We zetten hiervoor steeds vaker moderne technologie en slimme analysetools in. Zo halen we meer waarde uit onze data en verbeteren we stap voor stap onze organisatie.

3.4.4 Duurzaamheid

Als overheidsorganisatie is het van groot belang dat we onze voorbeeldrol pakken binnen de energie- en grondstoffentransitie. We gaan daarom actief aan de slag met energiebesparing en verantwoord inkopen.

Binnen de energietransitie zijn er twee ontwikkelingen gaande. Enerzijds stagneert de overstap van fossiel naar elektrische, als gevolg van de netcongestie waar onze regio mee kampt. We participeren aan denktanks voor lokale oplossingen voor deze netcongestie, zodat we onze elektrische voertuigen en apparaten nu en in de toekomst kunnen blijven gebruiken. Voor kleine voertuigen en gereedschappen blijft bij inkoop onze voorkeur nog steeds uit gaan naar elektrisch.

Daarnaast verleggen we onze focus naar waterstof. Enkele collega-inzamelaars hebben succesvol de overstap gemaakt. In 2026 verkennen we welke mogelijkheden in de toekomst voor Waardlanden te verwachten zijn.

Circulaire bedrijfsvoering op kantoor

De medewerkers van Waardlanden zijn meestal in de eigen regio woonachtig. In hun privé- en werksituatie maken ze cultuurverandering van omgaan met afval- en grondstoffen net zo mee als hun buurtgenoten. Dat betekent dat er ook op kantoor veel automatismen en tradities een verandering moeten ondergaan. Te denken is aan refurbished hardware en blijven wij inzetten op een cultuurverandering op de werkplek.

Uiteraard is het van belang te blijven voldoen aan geldende wet- en regelgeving. De komende jaren krijgt ook de afvalbranche te maken met toenemende registratie en rapportageverplichtingen: CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Deze registratie, maar ook de materialiteitsbepaling en kwaliteitsborging moet in de komende jaren worden opgezet.

3.4.5 Inkoop en aanbesteden

Inkoop binnen de Waardlanden moet zich ontwikkelen. In 2026 gaan we ons inkoopbeleid, dat in 2025 is geschreven, implementeren. Hierbij zetten we in op het uniformeren van aanbestedingsdocumenten en periodieke inkoopoverleggen met de teammanagers. Dit betekent we in 2026 inkoop inbedden in de organisatie. Deze overleggen, samen met de resultaten van de spendanalyse, vormen de basis voor de te ontwikkelen aanbestedingskalender.

3.4.6 Arbo en veiligheid

Waardlanden vindt veilig en gezond werken (nu en in de toekomst) erg belangrijk. Om veilig en gezond te kunnen werken moeten medewerkers zich bewust zijn van mogelijke risico's en over de kennis en kunde beschikken. Werkgever, medewerkers en OR hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Wat gaan we doen?

- Arbeidsrisico's in beeld brengen via de gebruikelijke instrumenten (Preventief Medisch Onderzoek, medewerkersonderzoek en de Risico Inventarisatie & Evaluatie);
- De geïdentificeerde risico's, behoud- en verbeterpunten samen met voorgestelde maatregelen vastleggen in een actieplan / plan van aanpak;
- Het bewustzijn van de mogelijke arbeidsrisico's bij medewerkers vergroten d.m.v. voorlichting en training.

Wat mag het kosten?

De kosten voor dit beleid zijn opgenomen in de financiële begroting en zijn opgenomen onder meerdere lasten voor een totaalbedrag van € 80.000,

Wat levert het op?

Goed arbobeleid heeft naast het verminderen van arbeidsrisico's meer positieve effecten. Als medewerkers veilig en gezond hun werk kunnen doen dan leidt dit tot meer werkplezier, hogere motivatie en een verbeterde inzetbaarheid van medewerkers en uiteindelijk een hogere productiviteit.

3.4.7 Juridische control

Juridische control zorgt ervoor dat we als organisatie werken volgens de wet- en regelgeving. We letten bijvoorbeeld op contracten, privacyregels en andere afspraken.

In 2025 hebben we een juridische scan uitgevoerd. Deze scan heeft laten zien waar we risico's lopen en waar we kunnen verbeteren. Dit vormt de basis voor de acties die we in 2026 en daarna gaan uitvoeren.

Het doel is om risico's te verkleinen en problemen te voorkomen. Zo zorgen we dat we veilig en verantwoord kunnen werken. We houden onze regels en werkwijzen up-to-date en werken goed samen met onze juristen. Zo blijven we als organisatie in control.

3.5 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) bepaalt in artikel 3.5 dat overheidsorganisaties in de begroting moeten uitleggen hoe ze omgaan met het openbaar maken van informatie. Dit kan op twee manieren: door informatie actief te delen of door informatie beschikbaar te stellen als mensen erom vragen. Aan het einde van het jaar wordt in de jaarrekening beschreven wat hiervan is uitgevoerd. Deze informatie komt in de openbaarheidsparagraaf, waarin staat welke gegevens openbaar zijn gemaakt en hoe de organisatie haar informatievoorziening heeft verbeterd. Voor de rijksoverheid zijn hiervoor standaardmodellen gemaakt, die zijn vastgelegd in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV6).

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het doel van deze wet is een transparante overheid met een goede en toegankelijke informatievoorziening. De Woo verplicht bestuursorganen om actiever informatie openbaar te maken. Dit betekent dat in de begroting en het verantwoordingsverslag moet worden aangegeven hoe hier rekening mee wordt gehouden. Dit onderdeel in de begroting 2026 geeft invulling aan deze verplichting. De Woo kent vier belangrijke verplichtingen:

- 1. Aanstellen van een Woo-contactfunctionaris**

Elke overheidsorganisatie moet een vast aanspreekpunt hebben voor Woo-verzoeken en informatievoorziening.

- 2. Passieve openbaarmaking**

Overheidsinformatie moet op verzoek openbaar worden gemaakt, tenzij er wettelijke uitzonderingen gelden.

- 3. Actieve openbaarmaking**

Bepaalde overheidsinformatie moet uit eigen initiatief openbaar worden gemaakt, zonder dat hierom wordt gevraagd.

4. **Verbetering van de (digitale) informatiehuishouding**

Overheidsorganisaties moeten hun informatiebeheer moderniseren en zorgen voor een goede en toegankelijke administratie

Woo-contactfunctionaris

Waardlanden heeft een Woo-contactfunctionaris aangesteld om het makkelijker te maken om informatie op te vragen en de dienstverlening te verbeteren. De Woo-functionaris heeft een actieve voorlichtingsfunctie. Inwoners en andere belangstellenden hoeven niet direct een Woo-verzoek in te dienen; eerst kunnen zij met vragen terecht bij de Woo-contactfunctionaris, die uitleg geeft en helpt bij het vinden van de juiste informatie.

Passieve openbaarmaking

Om inwoners de mogelijkheid te geven een Woo-verzoek ook digitaal in te dienen, is op de website van Waardlanden hiervoor een optie toegevoegd. Daarnaast is op de website de procedure voor het indienen van een Woo-verzoek beschreven en is nadere informatie toegevoegd.

Actieve openbaarmaking

Het is belangrijk dat medewerkers zich bewust zijn van de invloed van de Woo op hun werk en het belang van een transparante overheid begrijpen. We voldoen aan de verplichtingen om informatie te publiceren. In 2025 worden de Woo-verzoeken, inclusief de schriftelijke beslissingen en de verstrekte informatie, op de website gepubliceerd.

Informatievoorziening op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen 6 jaar op orde wordt gebracht. Dit houdt in dat er, op basis van een op te stellen meerjarenplan, maatregelen genomen moeten worden om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. Informatie wordt als duurzaam toegankelijk beschouwd als deze gedurende de vastgestelde bewaartermijn voldoet aan de DUTO-kenmerken: vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig. Dit geldt voor iedereen die daar recht op heeft en voor zo lang als noodzakelijk. In 2025 verwachten we het meerjarenplan af te ronden.

3.6 Verbonden partijen

Beleidsvisie

Waardlanden werkt samen met andere organisaties, maar alleen als die bijdragen aan de doelen van de organisatie. Dit betekent dat samenwerkingspartners de organisatie moeten ondersteunen en versterken bij het uitvoeren van haar taken.

Verbonden partijen

Waardlanden werkt samen met Waardlanden Reinigingsbedrijf BV als verbonden partij.

Omschrijving belang

Waardlanden is voor 100% aandeelhouder in Waardlanden Reinigingsbedrijf BV.

Belang aan het begin en einde jaar

Er is sprake van een 100% belang aan het begin en einde van het jaar.

Verwachte omvang eigen vermogen begin en einde jaar

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft bepaald dat het eigen vermogen van Waardlanden Reinigingsbedrijf BV maximaal 150.000 euro mag zijn. Als het eigen vermogen hoger wordt, wordt het extra bedrag als dividend uitgekeerd aan Waardlanden. Dit betekent dat het teveel aan winst wordt uitbetaald aan de aandeelhouder. Waardlanden houdt in 2026 in de begroting rekening met een dividendbate van 150.000 euro vanuit de resultaatbestemming 2025.

Verwachte omvang financieel resultaat begrotingsjaar (mutatie eigen vermogen)

De verwachte omvang van het financiële resultaat 2026 van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. bedraagt 150.000 euro (na vennootschapsbelasting).

Risico's

Waardlanden loopt geen financiële risico's met Waardlanden Reinigingsbedrijf BV, behalve dat het verplicht is om het volledige bedrag van de aandelen te betalen. Dit heet de volstortplicht.

FINANCIELE BEGROTING

4 FINANCIËLE BEGROTING

4.1 Begroting 2026 en meerjarenraming (MJR) 2027-2029

	Realisatie 2024	Begroting 2025	MJR Begroting 2026	Begroting 2026	MJR begroting 2027	MJR begroting 2028	MJR begroting 2029
LASTEN							
Verwerkingskosten	-5.927	-7.020	-7.196	-6.205	-6.342	-6.499	-6.660
Overige uitvoeringskosten	-902	-965	-989	-949	-973	-997	-1.022
Materieel	-3.257	-3.457	-3.662	-3.585	-3.786	-3.990	-4.196
Containers	-1.948	-2.046	-2.141	-1.950	-1.998	-2.043	-2.072
Overige DVO uitvoeringskosten	-416	-385	-394	-457	-395	-405	-415
Projectkosten	-98	-	-	-	-	-	-
Personeel	-10.699	-11.095	-11.296	-11.789	-12.084	-12.386	-12.696
Huisvesting	-1.588	-1.842	-1.869	-1.884	-1.900	-1.933	-1.946
Bedrijfsvoering	-1.286	-1.727	-1.626	-2.354	-1.868	-1.554	-1.535
Doorberekende kosten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	-26.120	-28.537	-29.173	-29.173	-29.346	-29.808	-30.543
BATEN							
Voorschotten	17.182	19.781	20.243	20.616	20.778	21.075	21.642
Opbrengsten/ voorschotten verwerking	6.604	6.225	6.379	5.850	5.848	5.999	6.154
Overige opbrengsten	551	804	825	703	715	728	742
Reinigingsbedrijf B.V.	1.929	1.578	1.577	1.855	1.855	1.855	1.855
Dividend	215	150	150	150	150	150	150
Totaal baten	26.481	28.537	29.173	29.173	29.346	29.808	30.543
Saldo van baten en lasten	361	-	-	-	-	-	-
Mutaties reserves							
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	300	-	-	-	-	-	-

	Realisatie 2024	Begroting 2025	MJR Begroting 2026	Begroting 2026	MJR begroting 2027	MJR begroting 2028	MJR begroting 2029
Saldo van mutaties reserves	300	-	-	-	-	-	-
Begrotingsresultaat	661	-	-	-	-	-	-

Tabel 13: Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Toelichting op de baten en lasten op categorieniveau

Algemeen

De begroting voor 2026 is opgesteld volgens de Kaderbrief 2026 en ligt in lijn met de meerjarenraming (MJR) 2026, die in 2024 is opgesteld. De hogere kosten voor lonen en salarissen en de hogere kosten voor de bedrijfsvoering worden gecompenseerd door lagere verwerkingskosten. In totaal blijft de begroting voor 2026 gelijk aan de meerjarenraming (MJR) 2026 uit 2024.

In de begroting voor 2026 is specifiek gekeken naar de budgetten voor de bedrijfsvoering en de onderbouwing hiervan, met als doel beter grip te krijgen op de kosten en de beheersing daarvan.

LASTEN (636.000 euro N)

De totale lasten zijn ten opzichte van de begroting 2025 € 636.000 hoger. Hieronder wordt per onderdeel verdere toelichting op deze toename gegeven.

Verwerkingskosten (816.000 euro V)

Dit zijn de kosten die Waardlanden betaalt voor de afvalverwerking van de milieustraten, milieuparken, huis-aan-huis inzameling en overige verwerkingskosten (zoals veegvuil, slib, composteerbaar tuinafval en puin). De verwerkingskosten zijn gebaseerd op de aantallen die in 2024 zijn gerealiseerd, waarin voor het eerst de effecten van Diftar zichtbaar zijn. Daarbij zijn de huidige of verwachte verwerkingstarieven gebruikt, zoals deze op dit moment bekend zijn.

Voor 2026 en de daaropvolgende jaren worden lagere opbrengsten uit PMD verwacht, welke in de begroting als zodanig zijn verwerkt. De prijzen op de markt fluctueren sterk voor enkele grondstoffen, waaronder papier. Net als voorgaande jaren gaan we in de begroting uit van de minimumprijzen.

Voor de gemeenten met Diftar registreren we op de milieustraten de hoeveelheden waarvoor betaald moet worden. Deze kosten verrekenen wij rechtstreeks met de inwoners. Hetzelfde geldt voor de kosten van de

grofvuil ophaalservice. Voor de opbrengsten in de begroting 2026 zijn we uitgegaan van het resultaat van 2024.

De gemeente Vijfheerenlanden heeft bij de vaststelling van de strategienota aangegeven (voorlopig) niet mee te doen met Diftar. Dit betekent dat we vanaf de begroting 2024, tot nader besluit, twee tarieven voor de gemeenten voor het onderdeel verwerking hanteren: één voor Diftar en één zonder Diftar. In het tarief zonder Diftar is het voordeel van de financiële prikkel voor het verminderen van restafval bij de huis-aan-huis inzameling en de milieustraten niet meegenomen. De inwoners van Vijfheerenlanden kunnen kosteloos gebruik maken van de milieustraten en de grofvuil ophaalservice. We rekenen deze kosten af met de gemeente Vijfheerenlanden.

Als we kijken naar de verwerkingskosten sinds de invoering van Diftar, zien we een daling van de verwerkingskosten van 2023 naar 2024. In 2025 en 2026 verwachten we dat, dankzij afname van het restafval per inwoner, de stijging van de verwerkingskosten gematigder is dan voorzien in de meerjarenbegroting 2026. Desondanks zullen de totale verwerkingskosten wel stijgen. Dit komt door de stijgende tarieven van de verwerkingskosten en de verwachte bevolkingsgroei. De invoering van Diftar leidt dus niet tot structureel lagere kosten, maar wel tot minder stijging van de kosten in vergelijking met de situatie zonder Diftar.

Overige uitvoeringskosten (15.000 euro V)

Hieronder vallen de kosten voor aftransport, de kosten voor glaszameling, het wisselen van containers en kosten voor zaken zoals kerstbomen, asbestzakken, eten voor papierophalers, stickers voor op de minicontainers, grijpers, vuilniszakken, handschoenen en zwerfafvalmonitoring. De kosten voor aftransport zijn ten opzichte van 2025 met € 47.000 afgenomen, doordat de totale hoeveelheid te transporteren afval en grondstoffen is gedaald. De overige kosten onder deze post zijn dus met € 32.000 toegenomen.

Materieel (128.000 N)

Dit betreft de kosten voor onderhoud, brandstof, schade, verzekering, belasting, rente en afschrijving van het materieel (wagenpark en gereedschap). De toename komt onder andere door € 30.000 hogere lasten vanwege eurovignetten (deze waren niet begroot voor 2025); € 18.000 hogere onderhoudskosten, € 43.000 hogere verzekeringskosten en € 33.000 hogere begrote afschrijvingslasten. De laatste twee zijn het gevolg van de gestegen aanschafwaarden van vooral vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties.

Containers (96.000 euro V)

Dit zijn de kosten voor onderhoud, verzekering, rente en afschrijving van de containers. Omdat in 2023 veel uitgaven zijn gedaan voor de vernieuwing van de wijkverzamelcontainers voor PMD en restafval, zijn de kosten in 2024 lager uitgevallen dan begroot. Voor de jaren 2025 en 2026 worden voorzichtigheidshalve hogere kosten begroot, aangezien de containers onderdelen bevatten die mogelijk gevoelig zijn voor schade. De kosten voor 2026 vallen naar verwachting wel lager uit dan oorspronkelijk begroot was voor 2025. In 2025

wordt een plan gemaakt voor de aanvulling en hersituering van de textielcontainers, waarvan de uitvoering in de begroting voor 2026 is opgenomen.

Overige DVO uitvoeringskosten (71.000 euro N)

Deze kosten worden meegenomen in de afrekening van de verschillende DVO's en omvatten kosten zoals de inhuur van externe partijen, wachtdiensten voor gladheid, de aankoop van strooizout en de inzet van Avres voor het ledigen van openbare prullenbakken. De kosten van de DVO's worden 1-op-1 afgerekend met de verschillende gemeenten. Dit is niet direct zichtbaar bij de baten, aangezien de DVO-uitvoeringsbaten zijn opgenomen bij de voorschotten.

Projectkosten (0 euro)

Net als in 2025 zijn er voor 2026 geen projectkosten begroot.

Personeel (694.000 euro N)

De loon- en inhuurkosten stijgen in 2026 met € 638.000. Deze toename is voornamelijk het gevolg van de gehanteerde indexering voor 2026. Daarnaast is er sprake van € 250.000 inhuur voor specifieke kennis boven de formatie. De taakstelling van een korting van €155.000 (3 FTE), die in de begroting 2025 was opgenomen, is in de begroting 2026 verwerkt door het vervallen van 1 functie, wat leidt tot een aanpassing van de formatie met -1 FTE.

De ondersteuning die in 2024 werd ingezet voor de verdere professionalisering van de organisatie, zal naar verwachting in 2026 afnemen. Dit betekent dat er een verschuiving zal plaatsvinden tussen kosten van inhuur en kosten van eigen personeel.

De opleidingskosten, waarvan een groot deel verplicht is voor de uitvoering van de werkzaamheden, zijn gestegen met € 53.000. Dit komt door de invoering van een persoonsgebonden opleidingsplan. De kosten voor kwaliteit, arbo en milieu, die nodig zijn om aan de wet- en regelgeving te voldoen zijn gedaald met €24.000. Dit komt doordat deze kosten zijn geherrubriceerd en nu onder de kosten voor Personeel en Organisatie vallen.

Huisvesting (42.000 euro N)

De grootste afwijkingen bestaan uit:

- Afschrijvingen stijgen met € 7.000
- Rente blijft gelijk
- Huurgelden stijgen met € 13.000
- Energiekosten stijgen met € 10.000
- Overige huisvestingskosten stijgen met € 9.000

Bedrijfsvoering (627.000 euro N)

Om in de toekomst te voldoen aan de behoeften op het gebied van informatievoorziening en informatiebeveiliging, wordt in 2025 een plan voor ICT en software opgesteld. De uitvoering van dit plan zorgt voor hogere kosten in 2026 en de jaren daarna. Deze kosten zijn verwerkt in de begroting.

De hogere afschrijvingskosten hebben te maken met de afschrijvingen van de chiplezers op de wijkcontainers.

De externe advieskosten zijn hoger dan in de begroting 2025, omdat er in 2026 kosten gemaakt moeten worden voor diverse aanbestedingen, RI&E onderzoek en juridisch advies. Ook is er een extra bedrag opgenomen voor kosten die voortkomen uit de evaluatie van de strategienota en voor kosten voor het verder verbeteren van de bedrijfsvoering. Tenslotte wordt geïnvesteerd in maatregelen om de verdere vermindering van restafval te kunnen realiseren (vliegwiel-effect).

De onderverdeling van het verloop van deze post op hoofdlijnen (ten opzichte van begroting 2025) is als volgt:

• Afschrijvingskosten	€ 40.000 nadelig
• Rentelasten	€ 8.000 voordelig
• Automatiseringskosten	€ 150.000 nadelig
• Externe advieskosten	€ 431.000 nadelig

BATEN (636.000 euro V)

De totale baten zijn ten opzichte van de begroting 2025 € 636.000 hoger. Hieronder wordt per onderdeel verdere toelichting op deze toename gegeven.

Bijdragen (835.000 euro V)

De bijdragen voor de inzameling nemen met € 835.000 toe. Dit komt door de toename van de kosten van bedrijfsvoering en de personeelslasten. Voor een gedetailleerdere uitsplitsing van de kosten kunt u de afzonderlijke onderdelen bij de lasten raadplegen.

De in deze post opgenomen voorschotten van de DVO's nemen met 180.000 (-9%) af. Uit de realisatie van voorgaande jaren bleek dat de begrote bedragen voor de DVO's in 2025 te hoog waren opgenomen. Daarom is hierop een correctie voor 2026 doorgevoerd. Zoals al in paragraaf 2.2 (Product Overige diensten (DVO's)) vermeld, is voor een deel van de dienstverlening die Waardlanden uitvoert op dit moment geen actuele DVO beschikbaar. Daarom gaat Waardlanden met alle betrokken gemeenten in gesprek om voor alle lopende en toekomstige werkzaamheden afspraken vast te leggen. Als hieruit blijkt dat de opgenomen bedragen voor 2026 niet voldoende zijn, wordt er op een later moment een begrotingswijziging ingediend voor 2026. De nieuwe DVO's zullen gelden voor 2025 en de jaren daarna.

Opbrengst voorschot verwerkingskostenkosten (375.000 euro N)

Als gevolg van lagere verwerkingslasten nemen de voorschotbedragen voor de verwerking met € 375.000 af.

Overige opbrengsten (101.000 euro N)

De overige opbrengsten zijn lager begroot, omdat de opbrengst van spoedeisende bestuursdwang structureel € 75.000 te hoog was begroot (en incidenteel € 15.000). De subsidies voor zwerfafval, zoals de SUP- en UPV-vergoedingen, worden later uitgekeerd, namelijk in 2025. Voor 2026 is hierover nog geen besluit genomen. De verwachting is dat de zwerfvuilsubsidie iets lager uitvalt, met een bedrag van € 9.000 minder.

Reinigingsbedrijf B.V. (277.000 euro V)

Sinds april 2022 wordt het bedrijfsafval ingezameld in samenwerking met Netwerk N.V. Waardlanden blijft de inzamelactiviteiten uitvoeren voor Reinigingsdienst Waardlanden B.V. en ontvangt daarvoor een vergoeding. De verwachte winst kan als structurele opbrengst worden opgenomen. De inzet van Waardlanden is verwerkt in de lasten. De baten en lasten zijn volgens de afspraken met Netwerk N.V. in de begroting opgenomen.

De doorbelasting van de overheadkosten door Waardlanden neemt toe naarmate de omzetverwachting van Reinigingsbedrijf Waardlanden B.V. toeneemt. Met de invoering van Diftar in 2024 zijn er bedrijfspassen verstrekt voor het legen van wijkcontainers. Afnemers betalen Waardlanden B.V. een abonnement op basis van de klepbeweging. GR Waardlanden registreert deze bewegingen en berekent deze door aan de B.V., evenals het gebruik van de putten die eigendom zijn van de GR en door haar worden onderhouden. Deze opbrengsten waren in de begroting 2025 niet opgenomen.

4.2 Uitgangspunten

Bij de totstandkoming van de programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemeen

- De bepalingen voor het bestemmen van de tekorten en overschotten zijn vastgelegd in de financiële beheerverordening van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdienst Waardlanden;
- De begrotingscijfers zijn waar nodig bijgesteld op basis van de realisatiecijfers 2024;
- De effecten vanuit de strategienota worden gemonitord en geëvalueerd en zijn waar nodig meegenomen in de begroting 2026.
- De gehanteerde indexpercentages voor begrotingsjaar 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 zijn overgenomen vanuit de septembercirculaire gemeentefonds 2024 (tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB MEV 2025 en CEP 2024). Voor 2026 bedraagt het percentage 2,2% voor de materiële uitgaven ten

opzichte van de begroting 2025. Dit indexpercentage is ook van toepassing op de jaren 2027-2029 uit de meerjarenbegroting.

Personele capaciteit en samenhangende uitgaven

- Uitgangspunt voor de salarispost is de toegestane formatie (aanwezige formatie inclusief vacatures) zoals in de begroting 2025 is vastgesteld.
- Vacatures zijn meegenomen op het maximum van de functionele schaal.
- Feitelijke schaalbedragen volgens de bruto salarisbetaling over januari 2025;
- De cao Gemeenten/SGO 2024-2025 loopt vanuit 2024 door tot en met 31 maart 2025. De onderhandelingen over de cao Gemeenten/SGO voor 2025-2026 zijn begin november 2024 gestart; van een akkoord is echter nog geen sprake. Voor 2026 wordt (als er op dat moment nog geen cao is vastgesteld) uitgegaan van de prijsindexen uit de Macro Economische Verkenningen 2026, die zijn gepubliceerd in de septembercirculaire 2024 van het Centraal Planbureau. Er wordt rekening gehouden met een opslag voor sociale lasten en pensioenpremies van 29,75%. In de Kadernota is een percentage van 28,25% genoemd. Aangezien de werkelijke opslag over 2024 hoger is dan dit percentage is het rekenpercentage voor 2026 opgehoogd;
- De gehanteerde indexpercentages voor begrotingsjaar 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 zijn overgenomen vanuit de septembercirculaire gemeentefonds 2024 (tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB MEV 2025 en CEP 2024). Voor 2026 bedraagt het indexpercentage 3,8% voor de lonen en salarissen (voor het jaar 2027 is dit 4,8% en voor 2028 en 2029 is dit 4,0%);
- Begroting taakstellend gemaakt door een besparing te verwerken van € 155.000, zijnde 3 FTE's. De verdere invulling van de taakstelling vindt nog plaats;
- In de begroting wordt rekening gehouden met een verzuimpercentage van 7%.
- Inhuur is berekend op basis van capaciteitsplanning ten opzichte van de formatie.

Afschrijvingen

- Waardlanden schrijft kapitaalgoederen af volgens de financiële regels van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden die zijn vastgelegd in de financiële verordening van Waardlanden.
- De afschrijvingen zijn berekend op basis van het materieel dat nu in gebruik is en de geplande investeringen voor 2026-2029.

Leningen

- Voor de rente over geldleningen rekent Waardlanden met een percentage van 3,5%. Dit is gebaseerd op de renteverwachting van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). In 2024 lag de rente voor een lening van tien jaar tussen 3% en 3,5%. Omdat de rente kan schommelen, wordt in de begroting van 2026 voorzichtigheidshalve uitgegaan van 3,5%.

Rente

- Als Waardlanden investeert, horen daar rentekosten bij. In de begroting wordt hiervoor een rentepercentage gebruikt. Dit percentage wordt berekend door de rente te vergelijken met de waarde van de investeringen. Voor 2026 is dit percentage 2,51%.

Onderhoud

- Onderhoud volgt het meerjaren onderhoudsplan. Dit plan is de grondslag voor de berekening van de voorziening voor groot onderhoud. Ieder jaar wordt het onderhoudsplan bij het opstellen van de jaarrekening bijgewerkt.

Bijdrage gemeenten

- In het hele gebied zijn er 69.196 huisaansluitingen, volgens de opgave van de gemeenten. De kosten worden verdeeld op basis van dit aantal. Elke gemeente betaalt een deel dat past bij het aantal huisaansluitingen in haar gebied.

4.3 Incidentele baten en lasten

Volgens de regels van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet in de begroting duidelijk worden aangegeven welke opbrengsten en kosten elk jaar terugkomen en welke eenmalig zijn. Dit zorgt voor overzicht.

Vaste opbrengsten en kosten staan elk jaar in de begroting. Als de vaste opbrengsten hoog genoeg zijn om de vaste kosten te betalen, is de begroting in evenwicht. Eenmalige opbrengsten en kosten gebeuren onverwacht of maar één keer. Bijvoorbeeld:

- Geld dat binnenkomt door de verkoop van eigendommen.
- Ontvangen subsidies
- Grote eenmalige uitgaven.

Omdat Waardlanden niet kan voorspellen wanneer deze eenmalige bedragen komen, worden ze niet vast opgenomen in de begroting.

4.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Waardlanden beschikt over een reserve grondwaardering. Deze reserve wordt jaarlijks opgehoogd met een bedrag gelijk aan de aflossingen op de leningen die zijn afgesloten op de aangekochte gronden. De toevoeging ná resultaatbestemming bedraagt 140.000 euro.

Investeringsprogramma

De tabel laat zien welke investeringen gepland staan in de begroting voor 2026 en in de meerjarenraming voor 2027 tot en met 2029.

Investeringsprogramma 2026-2029 <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026		MJR 2027		MJR 2028		MJR 2029	
	uitbreiding	vervanging	uitbreiding	vervanging	uitbreiding	vervanging	uitbreiding	vervanging
Huisvesting	-	-	-	-	-	-	-	-
Inventaris	-	-	-	-	-	-	-	-
ICT/Software	-	150	-	150	-	150	-	150
Voertuigen	-	1.683	-	1.163	-	1.945	-	1.191
Materieel	-	943	-	823	-	701	-	675
Milieustraten/ Circulaire ambachtscentra	-	-	-	-	-	-	-	-
Begrotingsresultaat	-	2.776	-	2.136	-	2.796	-	2.016

Tabel 14: Investeringsprogramma over begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Het investeringsprogramma toont de geplande (vervangings)investeringen op hoofdlijnen. Waardlanden is net als voorgaande jaren zeer voorzichtig met het investeren in nieuwe apparatuur en het afstoten van bedrijfsmiddelen. Als een bedrijfsmiddel nog in technisch goede staat verkeert en positieve kasstromen kan opleveren, wordt het, ondanks dat het volledig is afgeschreven, niet afgestoten ten gunste van een nieuwe investering. In plaats daarvan wordt de nieuwe investering uitgesteld. Daarnaast wordt er intensief gekeken naar jong gebruikte activa van derden, wat zorgt voor lagere investeringslasten voor Waardlanden. Deze aanpak kan er wel toe leiden dat de afschrijvingstermijnen bij investeringen afwijken van de vastgestelde normen.

In 2025 wordt een plan opgesteld voor ICT en software om te voldoen aan zowel de huidige als toekomstige behoeften op het gebied van informatievoorziening. Dit plan houdt rekening met de wettelijke verplichtingen voor registratie en archivering. Voor het jaar 2025 en later is hiervoor een bedrag van € 150.000 per jaar opgenomen in de (meerjaren)begroting.

In 2022 is gestart met een verkennend onderzoek naar de modernisering van de milieustraten. De haalbaarheid hiervan wordt per locatie en kans verder onderzocht, zoals beschreven in de beleidsbegroting.

De benodigde investering voor arbo en veiligheid is al voor 2025 opgenomen onder de activa huisvesting. De verwachting is dat, door het verloop van het proces, eventuele investeringen pas in 2026 kunnen worden opgenomen.

BIJLAGEN

5 BIJLAGEN

5.1 Geprognosticeerde balans

BALANS ACTIVA

<i>bedragen x 1.000 euro</i>	Realisatie 2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028	Begroting 31-12-2029
VASTE ACTIVA						
Financiële vaste activa						
Deelnemingen	1	1	1	1	1	1
Materiele vaste activa						
Gebouwen	4.538	4.493	4.154	3.815	3.475	3.136
Grond en terreinen	4.676	4.617	4.558	4.499	4.440	4.381
Vervoermiddelen	3.918	5.438	6.045	6.189	6.989	6.912
Vervoermiddelen in ontwikkeling	80	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	12.004	11.451	11.229	10.918	10.464	9.946
Machines, apparaten en installaties in ontwikkeling	-	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	1.288	1.051	810	458	406	369
Overige materiële vaste activa in ontwikkeling	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	26.504	27.050	26.797	25.879	25.774	24.744
TOTAAL VASTE ACTIVA	26.505	27.051	26.798	25.880	25.775	24.745

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden	87	55	55	55	55	55
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Openbare lichamen	330	100	100	100	100	100
Schatkistbankieren	2.814	800	1.800	1.800	1.800	1.800
Overige vorderingen	1.336	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Voorziening dubieuze debiteuren	-35	0	-35	-35	-35	-35
Subtotaal	4.446	1.900	2.865	2.865	2.865	2.865

BALANS ACTIVA

<i>bedragen x 1.000 euro</i>	Realisatie 2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028	Begroting 31-12-2029
Liquide middelen						
Bank- en giroaldi	26	-	25	25	25	25
Kassaldi	1	1	1	1	1	1
Subtotaal	27	1	26	26	26	26
Overlopende activa						
Transitoria	2.899	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Omzetbelasting	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	2.899	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	7.372	3.956	5.946	5.946	5.946	5.946
TOTAAL ACTIVA	33.965	31.007	32.744	31.826	31.721	30.691

BALANS PASSIVA

<i>bedragen x 1.000 euro</i>	Realisatie 2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028	Begroting 31-12-2029
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen						
Algemene reserve						
Waardlanden	70	71	389	389	389	389
Bestemmingsreserve						
Reserve eigen risico verzekering	250	250	250	250	250	250
Reserve grondwaardering	1.035	1.187	1.315	1.455	1.595	1.735
Reserve Diftar	-	-	-	-	-	-
Resultaat Waardlanden 2023	661	-	-	-	-	-
Subtotaal	2.016	1.508	1.954	2.094	2.234	2.374
Voorzieningen						
Voorziening groot onderhoud	641	342	532	602	667	-8
Voorziening spaarverlof	76	27	76	76	76	76
Subtotaal	717	369	609	678	743	69

BALANS PASSIVA

<i>bedragen x 1.000 euro</i>	Realisatie 2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028	Begroting 31-12-2029
Vaste schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	25.808	27.598	26.827	26.226	26.310	25.620
TOTAAL VASTE PASSIVA	28.541	29.475	29.389	28.998	29.287	28.062

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige schulden	1.301	232	2.054	1.527	1.133	1.329
BNG kasgeldlening	-	-	-	-	-	-
Bank- en giroaldi	817	200	200	200	200	200
Subtotaal	2.118	432	2.254	1.727	1.333	1.529
Overlopende passiva						
Transitoria	2.581	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Omzetbelasting	725	-	-	-	-	-
Subtotaal	3.306	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	5.424	1.532	3.354	2.827	2.433	2.629

TOTAAL PASSIVA	33.965	31.007	32.744	31.826	31.721	30.691
-----------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

5.2 Overzicht reserves

Reserves <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Saldo ultimo 2024	Toevoeging 2025 *	Onttrekking 2025	Saldo ultimo 2025	Toevoeging onttrekking 2026	Saldo ultimo 2026
Algemene reserve	70	319		389	-	389
Reserve grondwaardering	1.035	140		1.175	140	1.315
Reserve Diftar	-	202	-202	-	-	-
Reserve assurantie ER	250	-		250	-	250
Totaal reserve	1.355	661	-202	1.814	140	1.954

Reserves <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Toevoeging onttrekking 2027	Saldo ultimo 2027	Toevoeging onttrekking 2028	Saldo ultimo 2028	Toevoeging onttrekking 2029	Saldo ultimo 2029
Algemene reserve	-	389	-	389	-	389
Reserve grondwaardering	140	1.455	140	1.595	140	1.735
Reserve Diftar	-	-	-	-	-	-
Reserve assurantie ER	-	250	-	250	-	250
Totaal reserve	140	2.094	140	2.234	140	2.374

* Hierin is opgenomen het voorstel tot resultaatbestemming 2024

5.3 Overzicht leningen

Naam geldgever Datum besluit. Nr. Goedkeuring	Oorspronke- lijk bedrag	Jaar laatste aflossing	Rente percen- tage	Restant geldlening begin 2026	Aflossing 2026	Restant geldlening eind 2026	Rente geldlening 2026	Restant geldlening begin 2027	Aflossing 2027	Restant geldlening eind 2027	Rente geldlening 2027	Restant geldlening begin 2028	Aflossing 2028	Restant geldlening eind 2028	Rente geldlening 2028	Restant geldlening begin 2029	Aflossing 2029	Restant geldlening eind 2029	Rente geldlening 2029
B.N.G. (*6) 9 december 2013 leningnr. 40.108642	(in euro's) 893.840	2033	3,260%	(in euro's) 357.536	(in euro's) 44.692	(in euro's) 312.844	(in euro's) 10.927	(in euro's) 312.844	(in euro's) 44.692	(in euro's) 268.152	(in euro's) 9.470	268.152	44.692	223.460	8.013	223.460	44.692	178.768	6.556
B.N.G. (*7) 9 december 2013 leningnr. 40.108640	2.925.105	2053	3,850%	2.047.573	73.128	1.974.445	77.424	1.974.445	73.128	1.901.318	74.608	1.901.318	73.128	1.828.190	71.793	1.828.190	73.128	1.755.062	68.978
B.N.G. (*8) 9 december 2013 leningnr. 40.108631	1.962.405	2043	3,610%	1.177.445	65.414	1.112.031	41.325	1.112.031	65.414	1.046.618	38.964	1.046.618	65.414	981.204	36.602	981.204	65.414	915.791	34.241
B.N.G. (*9) 27 oktober 2014 leningnr. 40.109391	1.000.000	2034	1,830%	450.000	50.000	400.000	8.072	400.000	50.000	350.000	7.157	350.000	50.000	300.000	6.242	300.000	50.000	250.000	5.327
B.N.G. (*10) 12 februari 2015 leningnr. 40.109641	1.000.000	2035	1,250%	500.000	50.000	450.000	5.701	450.000	50.000	400.000	5.076	400.000	50.000	350.000	4.451	350.000	50.000	300.000	3.826
B.N.G. (*11) 9 februari 2015 leningnr. 40.109630	1.000.000	2035	1,400%	500.000	50.000	450.000	6.378	450.000	50.000	400.000	5.678	400.000	50.000	350.000	4.978	350.000	50.000	300.000	4.278
B.N.G. (*12) 21 augustus 2015 leningnr. 40.110065	1.000.000	2025	1,000%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*13) 29 december 2015 leningnr. 40.110329	1.000.000	2025	1,000%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*14) 14 juni 2016 leningnr. 40.110554	1.000.000	2036	1,050%	550.000	50.000	500.000	-	500.000	50.000	450.000	-	450.000	50.000	400.000	-	400.000	50.000	350.000	-
NWB Bank (*15) 15 juli 2016 leningnr. 1-29168	1.000.000	2024	0,177%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*16) 12 december 2016 leningnr. 40.110907	1.000.000	2036	1,300%	550.000	50.000	500.000	6.921	500.000	50.000	450.000	6.271	450.000	50.000	400.000	5.621	400.000	50.000	350.000	4.971
B.N.G. (*17) 29 december 2016 leningnr. 40.110994	1.000.000	2026	0,600%	100.000	100.000	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NWB Bank (*18) 19 mei 2017 leningnr. 1-29446	1.000.000	2025	0,500%	-	-	-	107	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

B.N.G (*19) 15 januari 2019 leninggnr. 40.112.486	1.400.000	2059	1,700%	1.190.000	35.000	1.155.000	19.656	1.155.000	35.000	1.120.000	19.061	1.120.000	35.000	1.085.000	18.466	1.085.000	35.000	1.050.000	17.871
B.N.G (*20) 15 januari 2019 leninggnr. 40.112.487	700.000	2039	1,350%	490.000	35.000	455.000	6.160	455.000	35.000	420.000	5.687	420.000	35.000	385.000	5.215	385.000	35.000	350.000	4.742
B.N.G (*21) 23 december 2019 leninggnr. 40.113.412	2.000.000	2027	0,160%	500.000	250.000	250.000	792	250.000	250.000	-	392	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G (*22) 6 mei 2020 leninggnr. 40.113.888	1.000.000	2030	0,350%	500.000	100.000	400.000	1.523	400.000	100.000	300.000	1.173	300.000	100.000	200.000	823	200.000	100.000	100.000	473
B.N.G (*23) 8 mei 2020 leninggnr. 40.113.889	2.000.000	2040	0,600%	1.500.000	100.000	1.400.000	8.613	1.400.000	100.000	1.300.000	8.013	1.300.000	100.000	1.200.000	7.413	1.200.000	100.000	1.100.000	6.813
B.N.G (*24) 25 maart 2022 leninggnr. 40.115.547	6.000.000	2037	1,550%	4.800.000	400.000	4.400.000	69.664	4.400.000	400.000	4.000.000	63.464	4.000.000	400.000	3.600.000	57.264	3.600.000	400.000	3.200.000	51.064
B.N.G (*25) 30 januari 2023 leninggnr. 40.116.231	2.500.000	2043	3,265%	2.250.000	125.000	2.125.000	69.721	2.125.000	125.000	2.000.000	65.640	2.000.000	125.000	1.875.000	61.559	1.875.000	125.000	1.750.000	57.478
B.N.G (*26) 22 februari 2023 leninggnr. 40.116.281	1.300.000	2053	3,410%	1.213.333	43.333	1.170.000	40.110	1.170.000	43.333	1.126.667	38.633	1.126.667	43.333	1.083.333	37.155	1.083.333	43.333	1.040.000	35.677
B.N.G (*27) 22 februari 2023 leninggnr. 40.116.282	1.400.000	2031	3,390%	1.050.000	175.000	875.000	30.519	875.000	175.000	700.000	24.587	700.000	175.000	525.000	18.654	525.000	175.000	350.000	12.722
B.N.G (*28) 26 mei 2023 leninggnr. 40.116.440	1.000.000	2031	3,350%	750.000	125.000	625.000	22.636	625.000	125.000	500.000	18.448	500.000	125.000	375.000	14.261	375.000	125.000	250.000	10.073
B.N.G (*29) 26 mei 2023 leninggnr. 40.116.441	1.000.000	2038	3,460%	866.667	66.667	800.000	28.615	800.000	66.667	733.333	26.309	733.333	66.667	666.667	24.002	666.667	66.667	600.000	21.695
B.N.G (*30) 11 augustus 2023 leninggnr. 40.116.609	1.000.000	2031	3,560%	750.000	125.000	625.000	24.982	625.000	125.000	500.000	20.532	500.000	125.000	375.000	16.082	375.000	125.000	250.000	11.632
B.N.G (*31) 16 oktober 2023 leninggnr. 40.116.726	900.000	2038	4,100%	780.000	60.000	720.000	31.474	720.000	60.000	660.000	29.014	660.000	60.000	600.000	26.554	600.000	60.000	540.000	24.094
B.N.G (*32) 16 oktober 2023 leninggnr. 40.116.725	500.000	2031	3,950%	375.000	62.500	312.500	14.305	312.500	62.500	250.000	11.836	250.000	62.500	187.500	9.368	187.500	62.500	125.000	6.899
Leningen 2025	3.350.000	2035	3,500%	3.350.000	335.000	3.015.000	111.387	3.015.000	335.000	2.680.000	99.662	2.680.000	335.000	2.345.000	87.937	2.345.000	335.000	2.010.000	76.212
Leningen 2026	2.800.000	2036	3,500%			2.800.000	49.000	2.800.000	280.000	2.520.000	93.100	2.520.000	280.000	2.240.000	83.300	2.240.000	280.000	1.960.000	73.500
Leningen 2027	2.150.000	2037	3,500%							2.150.000	37.625	2.150.000	215.000	1.935.000	71.487	1.935.000	215.000	1.720.000	63.962
Leningen 2028	2.800.000	2038	3,500%											2.800.000	49.000	2.800.000	-	2.800.000	98.000
Leningen 2029	2.025.000	2038	3,500%															2.025.000	35.437
TOTAAL	53.081.350			26.597.553	2.570.733	26.826.820	686.614	26.826.820	2.750.733	26.226.087	710.402	26.226.087	2.715.733	26.310.354	726.241	26.310.354	2.715.733	25.619.620	701.086

5.4 Voorziening groot onderhoud

Recapitulatie bedragen x 1.000 euro	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	-486	-641	-507	-532	-602	-667
Stortingen	-171	-174	-174	-174	-174	-174
Uitgaven	16	309	149	105	110	833
Stand per 31 december	-641	-507	-532	-602	-667	-8

5.5 Overzicht van personele sterkte en loonkosten

Begrote personele sterkte en personeelskosten 2026	in FTE	in EURO (x 1.000)
Directie/staf	3,4	420
Informatiemanagement	12	1.154
Planvorming	2,9	319
Publiekszaken	16,9	1.390
Beheer Openbare Ruimte	6	423
Inzameling	42,6	3.224
Materieel	15,5	1.175
Milieustraten	21,2	1.672
Planning	7	703
Taakstelling	-	-
Totaal	127,5	10.480

5.6 Taakvelden

Taakveld	Omschrijving	Baten (bedragen x 1.000 euro)	Lasten (bedragen x 1.000 euro)
0.1	Bestuur	-	43
0.4	Overhead	-	4.088
0.5	Treasury	837	687
0.62	OZB – niet woningen	-	32
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-
0.10	Mutatie reserve	-	-
0.11	Resultaat van de rekening baten en lasten	-	-
2.1	Verkeer, vervoer en waterstaat	1.621	1.630
7.3	Afval	26.716	22.693
TOTAAL		29.173	29.173

5.7 Risicoprofiel

Nr.	Omschrijving risico:	Maatregelen	Risico	Bedrag	Kans	Benodigd weerstandsvermogen
Personeel gerelateerd						
1	Met terugwerkende kracht cao gerelateerde stijging van de loonkosten.	Voor zover mogelijk inschatten op basis van publicaties.	3% van salarispost	314.400	75%	235.800
2	Ziekteverzuim (kort en lang)	Actief Arbo beleid, BHV, etc.	5% van salarispost	524.000	75%	393.000
3	Productiviteit verlies	Scholing/opleiding/begeleiding	5% van salarispost	524.000	25%	131.000
4	Arbeidsconflicten	Dossieropbouw/beoordelingen	2% van salarispost	209.600	50%	104.800
5	Niet voldoen aan wettelijke eisen	Bijhouden wetgeving	1% van salarispost	104.800	25%	26.200
6	Niet verzekerde schade door ongelukken	Periodieke controle verzekeringen	1% van salarispost	104.800	25%	26.200
7	Onvoldoende vakbekwaam personeel	Inzetten recruitment	5% van salarispost	524.000	50%	262.000
Subtotaal personeel gerelateerde risico's				2.305.600		1.179.000
Exploitatie gerelateerd						
8	Invoeren afvalverbrandings correctie factor	Opvoeren in de begroting	pm	-	0%	-
9	Niet gedekte schade onroerend goed	Periodieke beoordeling risico's	2% van waarde o.g.	181.520	25%	45.380
10	Vervallen opbrengsten textiel	Opvoeren in de begroting	pm	-	0%	-
11	Debiteurenrisico a.g.v. faillissementen verwerking	Strakke debiteurenbewaking	5% van verwerkingsbaten	292.450	10%	29.245
12	Debiteurenrisico a.g.v. faillissementen overig	Strakke debiteurenbewaking	5% van overige taken	122.200	50%	61.100
13	Productiviteitsverlies door achterblijvende digitaliseren	Ontwikkelen ICT-plan	3% van de kosten voor inzameling	696.750	50%	348.375
14	Prijsstijgingen brandstof	Niet in te schatten	10% van brandstofkosten	91.884	50%	45.942
15	Bijzonder groot onderhoud wagenpark	Onderhoud volgens schema	25% van onderhoudskosten	286.250	75%	214.688
16	Boekverliezen wagenpark a.g.v. buiten gebruik	Realistisch begroten en afschrijven	5% van waarde wagenpark	227.150	25%	56.788
17	Gevolgen nieuw/gewijzigd beleid	Strategienota, juridische control	5% van omzet	1.012.200	50%	506.100
18	Milieurisico's en calamiteiten	Voldoen aan wet- en regelgeving	3% van omzet	607.320	25%	151.830
19	Niet verzekerde schades aan containers etc.	Periodiek beoordelen op noodzaak verzekeren	5% van waarde containers	636.700	25%	159.175
20	Stroomuitval	Uitbreiden netcongestie	1% van omzet	202.440	10%	20.244
21	pm	pm	pm	-	0%	-
Subtotaal exploitatie gerelateerde risico's				4.154.424		1.618.622
KWD gerelateerd						
22	Dekkingsverlies a.g.v. terugvallen omzet	Realistisch begroten	25% van omzet KWD	362.250	20%	72.450
23	pm	pm	pm	-	0%	-
KWD gerelateerd						72.450
Telling benodigd weerstandsvermogen						2.870.072
Waarschijnlijkheidsfactor						75%
Berekend weerstandsvermogen						2.152.554
Specifiek wagenpark gerelateerd						
24	Schades die niet door verzekering worden gedekt	Opleidingen	15% van waarde wagenpark	681.450	37%	250.000
25	pm	pm	pm	-	0%	-
Specifiek wagenpark gerelateerde risico's onder te brengen in een bestemmingsreserve						250.000

Dit is een uitgave van Waardlanden, juni 2025

Redactie en tekst	Waardlanden
Vormgeving	Richard van Zijll de Jong (Studio de Marcas)
Fotografie	Paul van Baardwijk (Studio Retouched) en Henk Ganzeboom (Kobalt fotografie)

Waardlanden
Postbus 555, 4200 AN Gorinchem
0183 68 11 11
info@waardlanden.nl

© Waardlanden 2025

Deze uitgave is met grote zorg samengesteld. Waardlanden streeft naar een correcte en volledige weergave van de informatie. Eventuele wijzigingen of onvoorziene omstandigheden kunnen echter invloed hebben op de gegevens in deze publicatie.

BEGROTING 2026 EN MEERJARENRAMING 2027-2029

"Samen op weg naar een schone omgeving en afvalvrije toekomst"

Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten:
Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2026 en de meerjarenraming voor 2027-2029 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering organisatie Reinigingsdienst Waardlanden.

De afgelopen jaren hebben we flinke stappen gezet in de uitvoering van de strategienota 2021-2025. Die inspanningen hebben geleid tot een resultaat van gemiddeld 133 kg restafval per inwoner – een prestatie waar we als organisatie trots op mogen zijn. Maar minstens zo belangrijk: ook onze inwoners mogen trots zijn op dit resultaat. Hun inzet, bereidheid om afval beter te scheiden en hun betrokkenheid bij de circulaire ambities van onze regio vormen de sleutel tot dit succes. Tegelijkertijd realiseren we ons dat dit geen eindpunt is, maar een tussenstation.

Een belangrijke mijlpaal was de invoering van Diftar per 1 januari 2024. Deze maatregel heeft een grote impact op het gedrag van inwoners en op onze manier van werken. Begin 2025 vindt de evaluatie van Diftar en de strategienota plaats. Die evaluatie biedt belangrijke inzichten in de effectiviteit van het gevoerde beleid en vormt het fundament voor de ontwikkeling van nieuw strategisch afval- en grondstoffenbeleid.

Het jaar 2026 wordt daarmee een jaar van transitie. Naar verwachting vindt eind 2025 de overdracht van de directie plaats. De nieuwe directeur treedt per 1 januari 2026 aan en zal – op basis van de evaluatie, de opgedane ervaring en de actuele ontwikkelingen – richting geven aan de verdere uitbouw van het ingezette beleid. De nieuwe strategienota 2026-2030 zal daarbij richtinggevend zijn: een logisch vervolg op de bestaande koers, met ruimte voor verdieping en vernieuwing waar dat nodig is.

Van afvalinzameling naar grondstoffenregisseur

De beweging die we als organisatie doormaken is fundamenteel: van een traditionele uitvoeringsorganisatie naar een ketenregisseur en kenniscentrum. Waardlanden staat steeds meer in het hart van de transitie naar een circulaire economie. Met inwoners, gemeenten en partners werken we stap voor stap aan ons gezamenlijke doel: maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar.

Dat vraagt om verfijning van ons instrumentarium en gerichte gedragsinterventies. Investerings in ICT en automatisering zijn hierin cruciaal. De beschikbaarheid van betrouwbare data maakt lokaal maatwerk mogelijk en stelt ons in staat om efficiënter en effectiever te sturen.

Organisatieontwikkeling: de basis op orde

Tegelijkertijd is het zaak dat we onze interne basis versterken. De opgaven op het gebied van bedrijfsvoering, interne organisatie, integrale samenwerking, sturing én veiligheid zijn groot – en kunnen niet langer op de achtergrond blijven. Daarom loopt het ingezette verbetertraject in 2026 door. Het op orde brengen van de basis en de uitvoering van de resterende maatregelen van de strategienota versterken elkaar; beide zijn noodzakelijk om onze ambities waar te maken.

We blijven bewust investeren in de organisatie, zodat we duurzaam resultaten boeken en daadwerkelijk het verschil maken voor de gemeenten die we bedienen. Alleen met een sterke interne organisatie kunnen we effectief bijdragen aan het grotere doel: een circulaire, schone en afvalvrije leefomgeving.

Onzekerheid als constante

De wereld om ons heen verandert snel, en de onzekerheden nemen toe. We merken het in onze branche: grillige grondstofprijzen, onvoorspelbare verwerkingskosten, energiecongestie – het zijn factoren die onze bedrijfsvoering beïnvloeden. Ook de financiële positie van gemeenten staat onder druk. De begroting voor 2026 is gebaseerd op de inzichten van dit moment, maar zal mogelijk bijgesteld moeten worden op basis van de uitkomsten van de strategienota-evaluatie en marktontwikkelingen.

De kracht van samenwerking

Juist in deze context laat Waardlanden haar meerwaarde zien. Door voor vier gemeenten de afvalinzameling en grondstoffenverwerking te verzorgen, creëren we schaalvoordelen en synergie. De kracht van de GR zit in samenwerking, in efficiëntie én in de gedeelde ambitie om de balans te vinden tussen het realiseren van circulaire doelstellingen en het versterken van onze organisatie.

Met de inzichten uit de evaluatie en de komst van een nieuwe strategienota 2026–2030 is de organisatie goed gepositioneerd om – samen met haar partners – voort te bouwen op de ingezette koers. Tegelijkertijd vraagt de verdere versterking van onze interne bedrijfsvoering blijvend aandacht, zodat we onze maatschappelijke opdracht ook in de toekomst krachtig kunnen blijven vervullen.

Gorinchem, juni 2025

Arco Bikker
Voorzitter bestuur Waardlanden

Jürgen Rau
Directeur Waardlanden

Leeswijzer

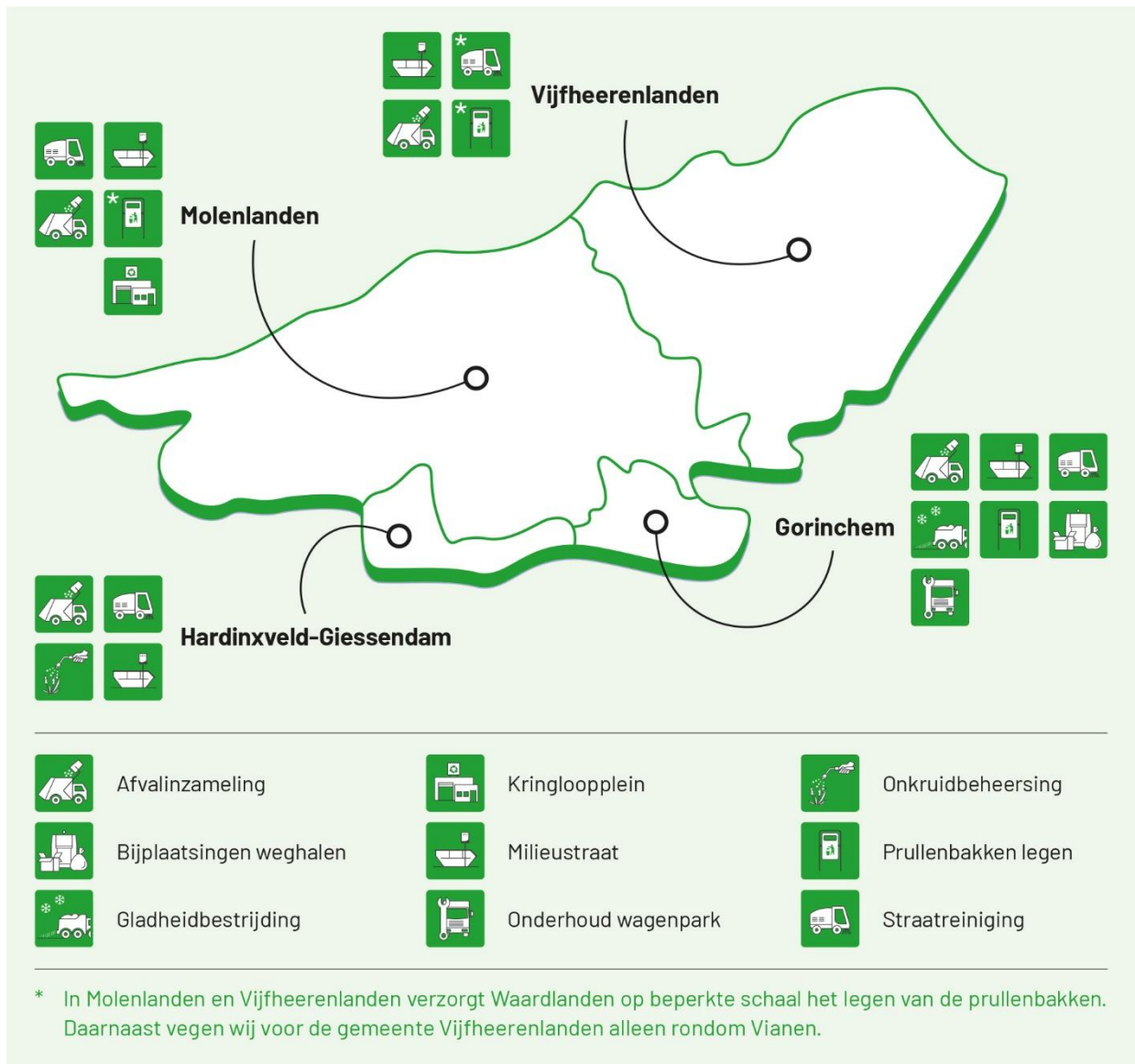
Voorwoord	2
Leeswijzer	5
1 DIENSTVERLENING	8
1.1 Bestuurlijke samenvatting	9
1.2 Factsheet Financiën	12
1.2.1 Begroting 2026 in één oogopslag	12
1.2.2 Tariefstelling 2026 voor gemeenten	13
1.2.3 Bevoorschotting (bijdragen) 2026 voor gemeenten	16
1.3 Kerngegevens	17
2 BELEIDSBEGROTING	20
2.1 Product Afval- en grondstoffenbeheer	20
2.2 Product Overige diensten (DVO's)	27
2.3 Product Bedrijfsafval	28
2.4 Product Algemene baten en lasten	29
3 PARAGRAFEN	33
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	33
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	35
3.3 Financiering	36
3.4 Bedrijfsvoering	39
3.4.1 Personeel	39
3.4.2 Communicatie	41
3.4.3 Informatisering en automatisering	41
3.4.4 Duurzaamheid	42
3.4.5 Inkoop en aanbesteden	43
3.4.6 Arbo en veiligheid	43
3.4.7 Juridische control	44
3.5 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)	44
3.6 Verbonden partijen	45
4 FINANCIËLE BEGROTING	48
4.1 Begroting 2026 en meerjarenraming (MJR) 2027-2029	48
4.2 Uitgangspunten	53
4.3 Incidentele baten en lasten	55
4.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	55
Investeringsprogramma	56
5 BIJLAGEN	59
5.1 Geprognosticeerde balans	59
5.2 Overzicht reserves	62

5.3	Overzicht leningen	63
5.4	Voorziening groot onderhoud	65
5.5	Overzicht van personele sterkte en loonkosten	65
5.6	Taakvelden	66
5.7	Risicoprofiel	67

DIENTVERLENING

1 DIENSTVERLENING

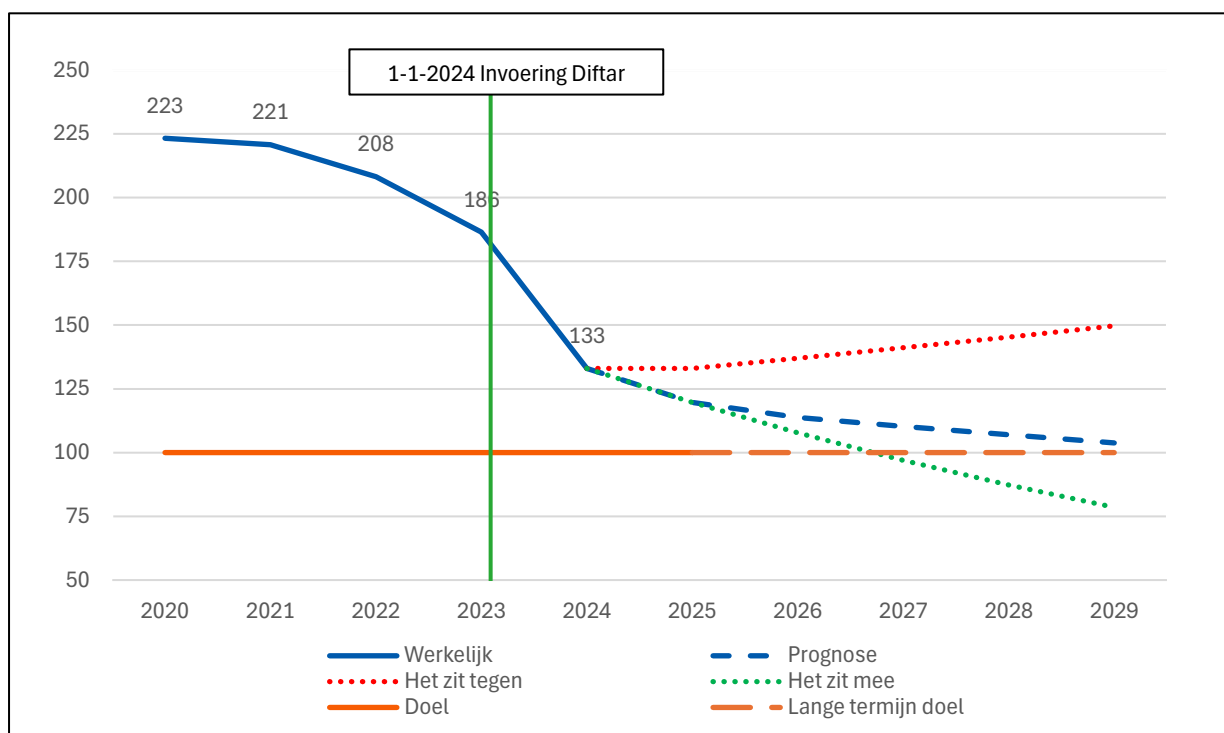

Infographic 1: Dienstverlening WaardLanden in de vier gemeenten in 2024

1.1 Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

De afgelopen jaren is door Waardlanden aan de strategienota gewerkt. In deze strategienota zijn de milieudoelstellingen centraal gesteld met als belangrijkste doelstelling om de hoeveelheid restafval terug te dringen naar 100 kg per persoon in 2025. Een belangrijk instrument hierbij is het invoeren van het Recycletarief. In 2024 bleek het ingezette beleid effectief. Er was sprake van een significante afname van het restafval per inwoner. De komende jaren zoeken we naar de juiste balans tussen de kosten en baten van het verder uitvoeren en finetunen van het flankerend beleid van de strategienota en het geven van nieuwe impulsen aan dit beleid. De evaluatie van de strategienota zal hier meer inzicht over geven.

Grafiek 1: Kilogram restafval per inwoner

Het werken aan de milieudoelstellingen is een doorgaand proces. Dit vraagt onder andere om een gedragsverandering bij de inwoners. In 2026 zullen we, naast het voortzetten van onze betrouwbare dienstverlening, de focus leggen op het borgen en waar nodig bijsturen van de maatregelen ten aanzien van gedragsverandering. Dit omvat de inzet van milieucoaches, communicatie met inwoners, voortzetting van het programma Afvalvrije Scholen, modernisering van de milieustraten en het realiseren van ketensamenwerkingen.

Beleidsbegroting

Het product **Afval- en grondstoffenbeheer** richt zich op het inzamelen van huishoudelijk afval en grondstoffen. Waardlanden voert deze taak uit voor vier gemeenten, met als doel het restafval in 2025 te verminderen tot maximaal 100 kg per persoon, schone grondstofstromen te realiseren en te werken richting een circulaire economie in 2050.

Het product **Overige diensten (Dienstverleningsovereenkomsten)** omvat aanvullende diensten die gemeenten kunnen afnemen, zoals straatreiniging, onkruidbestrijding, veegvuil en veegslib, extra inzameling (prullenbakken legen en bijplaatsingen verwijderen), gladheidbestrijding, graffiti verwijderen, CTA (compost, tuin, afval) en onderhoud van materieel. Er zijn specifieke afspraken gemaakt met Gorinchem voor extra inzameling, gladheidsbestrijding en graffiti verwijderen, en met Hardinxveld-Giessendam voor onkruidbestrijding.

Het product **Bedrijfsafval** gaat over de inzameling van bedrijfsafval in samenwerking met Netwerk N.V. Waardlanden voert de inzamelactiviteiten uit namens Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. en ontvangt hiervoor een vergoeding. De verwachte winst wordt als structurele opbrengst opgenomen, en de baten en lasten zijn volgens afspraken met Netwerk N.V. in de begroting verwerkt. De doorbelasting van overheadkosten neemt toe naarmate de omzetverwachting stijgt.

Het product **Algemene baten en lasten** bevat informatie over overhead, rente en vennootschapsbelasting. Volgens het herziende Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden kosten zoveel mogelijk direct toegewezen aan de betreffende taken of producten. Kosten zonder directe relatie met specifieke producten worden verdeeld over afval- en grondstoffenbeheer, dienstverleningsovereenkomsten en bedrijfsafval.

Werken aan control, interne organisatie en bedrijfsvoering

We moeten de interne organisatie verder verbeteren. In 2022 en 2023 lag de nadruk op het bieden van voorzieningen en diensten aan inwoners. In 2024 en 2025 werkten we aan het verbeteren van de bedrijfsvoering van Waardlanden. We willen meer grip krijgen op onze organisatie. Ook in 2026 en daarna blijft dit belangrijk.

Daarbij is het nodig om de administratie, financiële controle en het maken van beleid te versterken. Waardlanden heeft steeds meer informatie nodig om het werk goed en efficiënt te kunnen doen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het maken van een plan voor informatisering en automatisering. Daardoor kan Waardlanden haar processen beter aansturen. Ook helpt dit de gemeenten om hun regierol beter te vervullen.

Tarieven afvalinzameling en afvalverwerking

In de onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van het gemiddelde tarief voor afvalinzameling en afvalverwerking in vergelijking met 2025 toegelicht. In de kaderbrief hebben we een eerste indexatie van het tarief gepresenteerd. Verdere uitwerking in deze begroting resulteert in het onderstaande tarief.

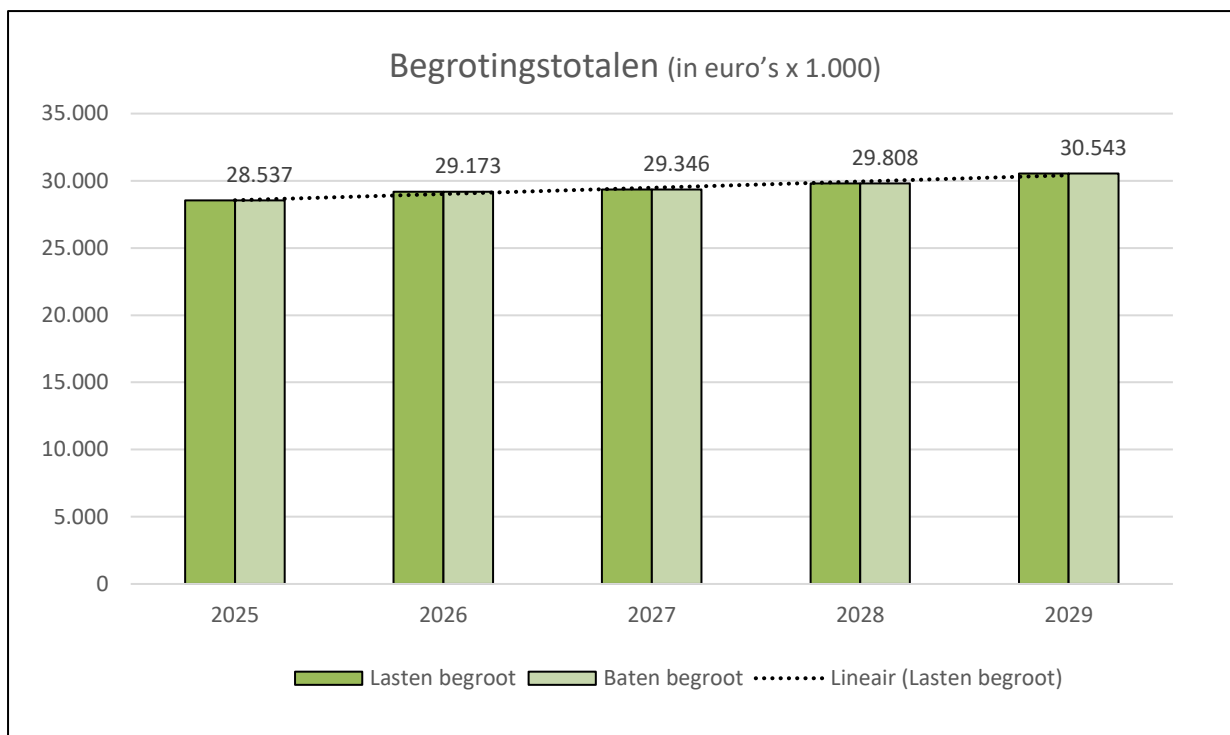
Tariefstelling Afvalinzameling <i>in euro's</i>	Afval- inzameling	Afvalverwerking		Totaal	
		met Diftar	zonder Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Tarief 2025 begroting	260,10	68,46	94,78	328,56	354,87
Mutatie ten opzichte van tarief 2025	12,64	-8,27	-10,33	4,37	2,31
Tarief 2026	272,73	60,19	84,45	332,93	357,18
% mutatie ten opzichte van 2025	4,9%	-12,1%	-10,9%	1,3%	0,6%
Verschil met Diftar / zonder Diftar		3,0%		0,6%	

Tabel 1: Tariefstelling afvalinzameling 2026 voor gemeenten

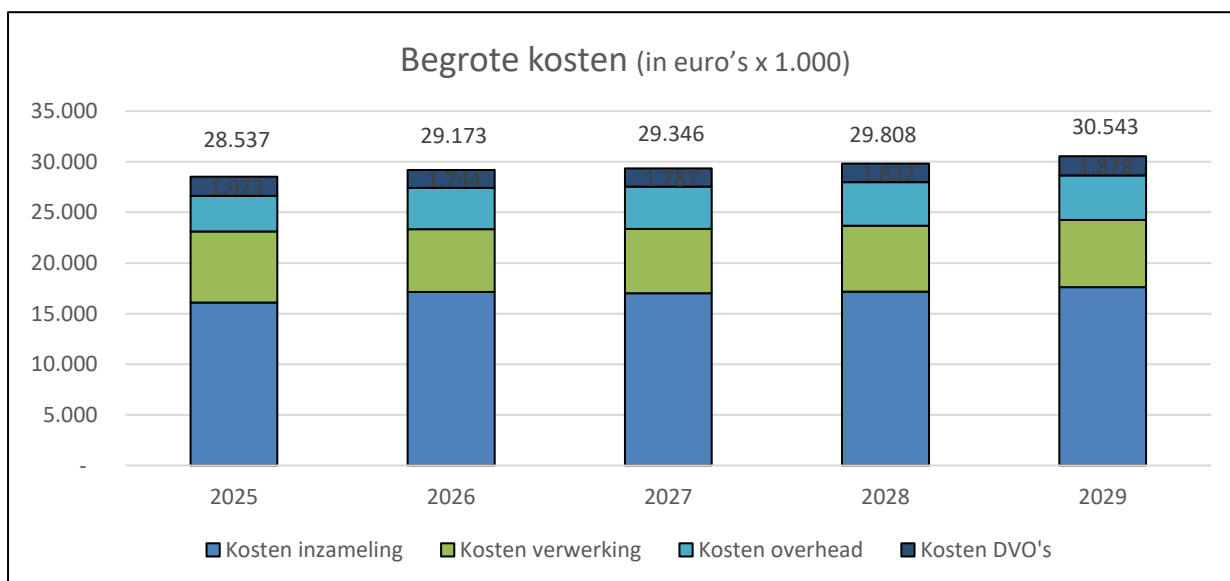
Uit de tabel blijkt dat het gemiddelde tarief voor afvalinzameling en afvalverwerking (met Diftar) in 2026 met 1,3% stijgt, van € 328,56 naar € 332,93 ten opzichte van de begroting van 2025. Voor het gemiddelde tarief zonder Diftar is de stijging 0,6%, van € 354,87 naar € 357,18. Deze toenames zijn het resultaat van zowel verhogingen als verlagingen op verschillende onderdelen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.2.2 (Tariefstelling 2026 voor gemeenten).

1.2 Factsheet Financiën

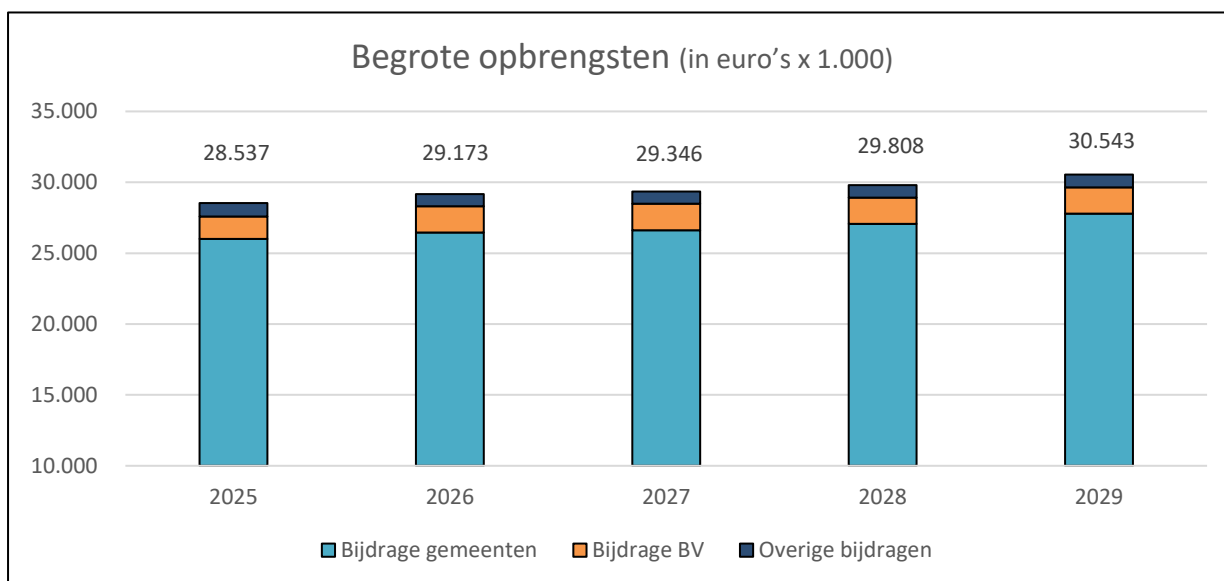
1.2.1 Begroting 2026 in één oogopslag

Grafiek 2: Meerjarige ontwikkeling begroting

Grafiek 3: Meerjarige kostenontwikkeling begroting

Grafiek 4: Meerjarige opbrengstenontwikkeling begroting

1.2.2 Tariefstelling 2026 voor gemeenten

Door de invoering van het recycletarief ontstaat er een gedifferentieerd samengesteld tarief: één met het recycletarief en één zonder. Het tarief voor de inzameling blijft in beide gevallen hetzelfde. Het verschil in het totaal tarief wordt bepaald door de kosten van de afvalverwerking.

Ontwikkeling tarief afvalinzameling en verwerking (in euro's)	met Diftar		zonder Diftar	
Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing 2025		328,56		354,87
Marktontwikkelingen				
Personeelskosten (prijsindexen MEV en markttarieven)	10,03		10,03	
Verwerking afvalstromen en grondstoffen	-11,79		-13,85	
Totaal marktontwikkelingen		-1,75		-3,81
Operationele kosten				
Overige mutaties per saldo		5,98		5,98
Overige kosten				
Onder andere wet- en regelgeving, integriteit, rechtmatigheid, ICT en huisvesting		0,14		0,14
Gemiddeld tarief afvalinzameling en verwerking 2026		332,93		357,18

Tabel 2: Ontwikkeling tarief afvalinzameling en afvalverwerking samen per 2026

De grootste stijging in kosten is te zien bij de personeelskosten. Dit komt voornamelijk door de indexering van 3,8% die voor 2026 is gehanteerd. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is er nog geen

overeenstemming bereikt over de Cao Gemeenten/SGO voor 2025-2026; in overeenstemming met hetgeen vermeld in de Kaderbrief is daarom uitgegaan van de prijsindexen uit de Macro Economische Verkenningen 2026, die zijn gepubliceerd in de septembercirculaire 2024 van het Centraal Planbureau. Daarnaast is er voor een bedrag van € 250.000 extra kosten meegenomen voor inhuur van specifieke kennis. De toename van personeelskosten zorgt per saldo voor een tariefstijging van € 10,03.

De indexatie voor de materiële uitgaven is 2,2% ten opzichte van de begroting 2025. Daarnaast zien we een toename in de kantoorkosten in 2026. Dit komt doordat er hogere kosten voor automatisering worden verwacht om te voldoen aan de behoeften op het gebied van informatievoorziening en informatiebeveiliging. Tenslotte is een extra bedrag van in totaal € 431.000 opgenomen voor externe advieskosten. Dit betreft onder andere kosten voor het verder verbeteren van de bedrijfsvoering, het uitvoeren van diverse aanbestedingstrajecten en het verder verbeteren van de veiligheid. Daarbij wordt ook geïnvesteerd in maatregelen om de verdere vermindering van restafval te kunnen realiseren (zie ook hieronder). Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf 4.1 (Begroting 2026 en meerjarenraming (MJR) 2027-2029).

Verder zien we dat door het Recycletarief het aantal tonnen restafval afneemt. We verwachten dat deze afname doorzet. Omdat de tarieven voor restafval stijgen, zien we de besparing in kilogrammen niet volledig terug in de daling van de kosten (Diftarparadox). Per saldo leidt dit echter wel tot een besparing, wat het tarief voor 2026 met € 11,79 verlaagt. Omdat de te verwachten besparing op de verwerkingskosten voor de jaren 2027 en later nog niet goed in te schatten zijn, zijn deze besparingen nog niet opgenomen in de meerjarenbegroting. De besparingen die in die jaren zullen worden gerealiseerd, investeren we opnieuw in maatregelen om de verdere vermindering van restafval (en dus kostenbesparingen) te realiseren (vliegwiel-effect). De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt en worden dus gefinancierd vanuit de te realiseren besparingen.

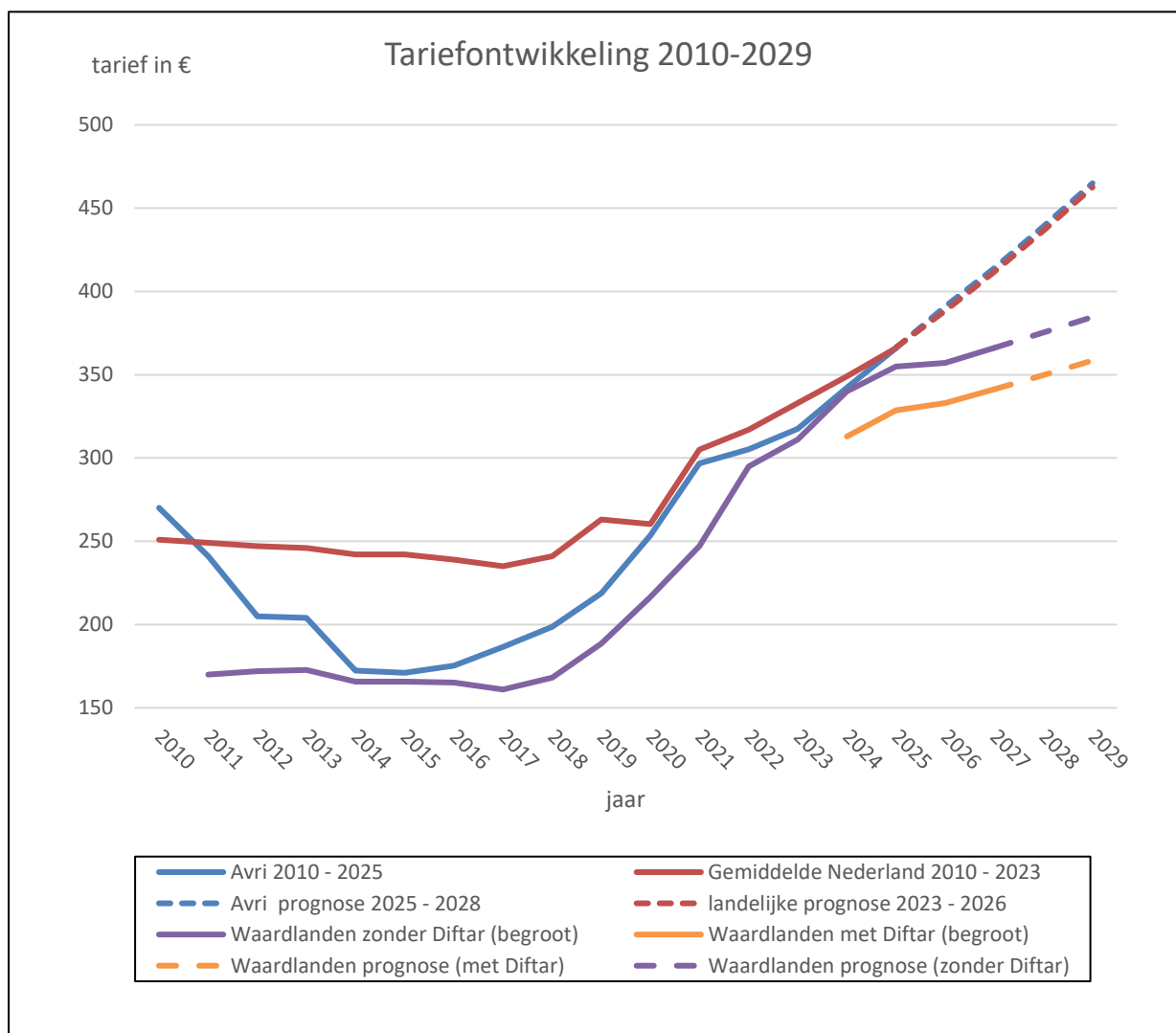
Samen met de mutaties op de overige operationele en overige kosten leveren bovenstaande ontwikkelingen per saldo een tariefstijging (met Diftar) op van € 4,37 (1,3%). Voor het tarief zonder Diftar betekent dit een stijging van € 2,31 (0,7%).

Trend tarief

In onderstaande grafiek is de trend van het tarief van Waardlanden vergeleken met de landelijke trend en met de trend van het tarief van Avri (Afvalverwijdering Rivierenland), de afvalinzamelaar ten oosten van ons werkgebied. Tot 2018 waren de tarieven van Waardlanden stabiel en niet of nauwelijks aan inflatie onderhevig. Dit is in lijn met de landelijke trend. Vanaf 2018 werd deze trend door diverse ontwikkelingen in de markt (brandstofprijzen, verwerkingskosten, CAO stijgingen) abrupt doorbroken. Zowel de tarieven van Waardlanden, Avri als de landelijke tarieven maken vanaf dat moment jaarlijkse een significante stijging door. In 2026 vlakt deze trend voor Waardlanden weer enigszins af. Het tarief van Waardlanden, voor zowel gemeenten met als zonder Diftar, stijgt in 2026 minder hard dan de landelijke trend. Onze tarieven stijgen

zelfs minder hard dan de verwachte landelijke inflatie van 2,3% (volgens cMEV 2025). Ook in de meerjarenraming zien we dat de tarieven van Waardlanden een minder steil stijgende trend volgen dan de landelijke prognose en de prognose van Avri. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de meerjarenraming van 2027 tot en met 2029 grotendeels is gebaseerd op een indexatie van 2,5%.

Tot slot zien we dat de tarieven van Waardlanden lager zijn dan de landelijke afvalstoffenheffing. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de afvalstoffenheffing en het tarief van Waardlanden niet één op één vergelijkbaar zijn. In de trend van de landelijke afvalstoffenheffing is een gemiddelde van de kosten voor het variabele tarief in de totale afvalstoffenheffing verwerkt. In de evaluatie van de strategienota wordt hier een uitgebreide analyse per gemeente van gemaakt. Daarnaast kunnen gemeenten ook andere kosten dan de kosten voor afvalinzameling- en verwerking aan de inwoners doorbelasten.

Grafiek 5: Tarief ontwikkeling afvalstoffenheffing 2010-2029

1.2.3 Bevoorschotting (bijdragen) 2026 voor gemeenten

De volgende tabel geeft een overzicht van de financiële bijdrage per deelnemende gemeente voor 2026, zowel voor de afvalinzameling als de afvalverwerking. Onder deze tabel volgt een tabel met de percentages per gemeente ten opzichte van de begroting voor 2025.

Bijdragen Afvalinzameling en -verwerking <i>in euro's x 1.000</i>	Tarief	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheeren-landen
	totaal	met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Aansluitingen (<i>aantallen</i>)	69.196	17.921	7.700	18.097	25.478
Afvalinzameling	272,73	4.888	2.100	4.936	6.949
Afvalverwerking Diftar	60,19	1.079	463	1.089	-
Afvalverwerking zonder Diftar	84,45	-	-	-	2.152
Aan Waardlanden te betalen (Diftar)	332,93	5.966	2.564	6.025	
Aan Waardlanden te betalen (zonder Diftar)	357,18				9.100
Totaal door Waardlanden te ontvangen		5.966	2.564	6.025	9.100

Tabel 3: Bijdragen afvalinzameling en -verwerking per gemeente in 2026

Bijdragen Afvalinzameling en -verwerking <i>verschil in % t.o.v. 2025</i>	Tarief	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheeren-landen
	totaal	met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Aansluitingen	0,8%	1,1%	2,0%	0,6%	0,4%
Afvalinzameling	4,9%	6,0%	6,9%	5,4%	5,2%
Afvalverwerking Diftar	-12,1%	-11,1%	-10,3%	-11,6%	
Afvalverwerking zonder Diftar	-10,9%				-10,6%
Aan Waardlanden te betalen (Diftar)	1,3%	2,5%	3,3%	1,9%	
Aan Waardlanden te betalen (zonder Diftar)	0,6%				1,0%
Totaal door Waardlanden te ontvangen		2,5%	3,3%	1,9%	1,0%

Tabel 4: Bijdragen afvalinzameling en -verwerking per gemeente ten opzichte van de begroting 2025

Voor de gemeenten betekent bovenstaande tariefstelling de volgende voorschotbijdragen voor afvalinzameling. Daarnaast zijn de voorschotbijdragen voor de separate DVO's opgenomen, zoals Waardlanden deze in de Begroting 2026 heeft verwerkt.

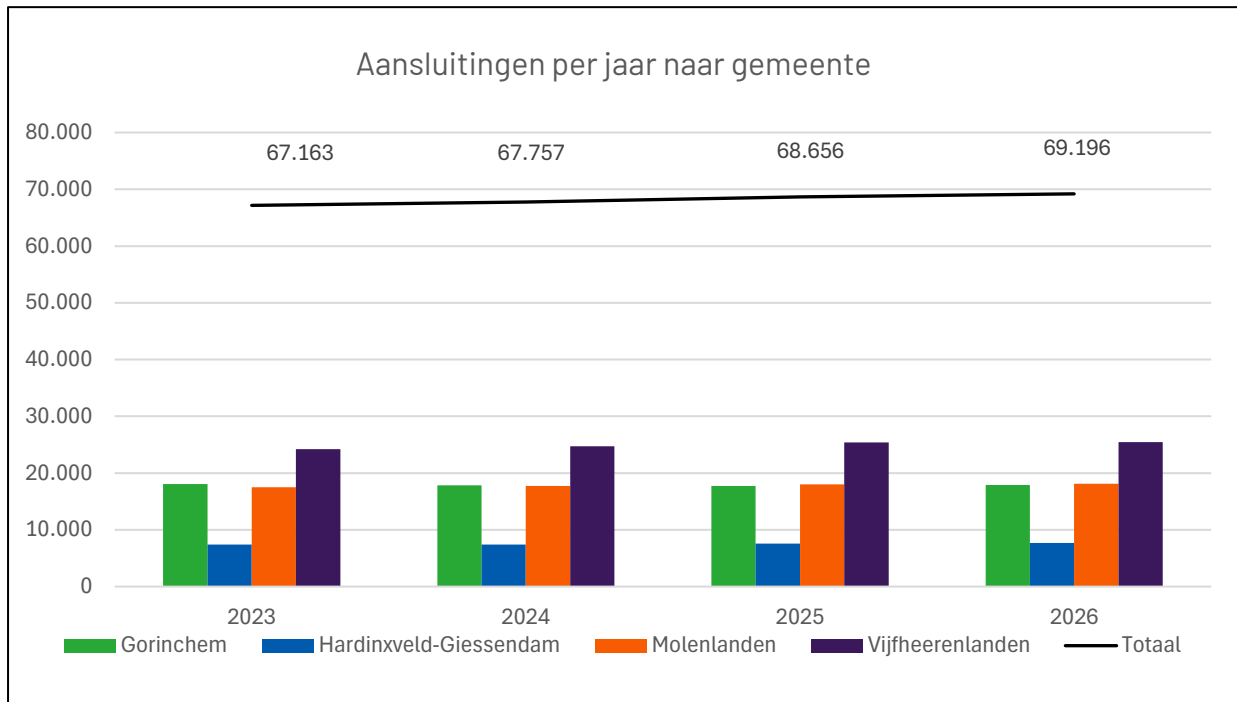
Bijdragen gemeenten TOTAAL <i>In euro's x 1.000</i>	Totaal	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheeren-landen
		met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Totaal Afvalinzameling gemeenten	23.655	5.966	2.564	6.025	9.100
DVO's gemeenten					
Straatreiniging	743	394	77	119	153
Onkruidbestrijding	164	-	164	-	-
Veegvuil/Veegslib	188	134	19	-	35
Extra (prullenbakken)	437	437	-	-	-
Extra (bijplaatsingen)	172	172	-	-	-
Gladheidsbestrijding	132	132	-	-	-
Graffiti	15	15	-	-	-
Polderbus	83	-	-	58	25
CTA (compost, tuin, afval)	62	-	16	8	38
Onderhoud materieel	123	123	-	-	-
Totaal DVO's gemeenten	2.117	1.406	275	185	251
Totaal aan Waardlanden te betalen	25.772	7.373	2.839	3.210	9.351

Tabel 5: Voorschotbijdragen en DVO's per gemeente in 2026

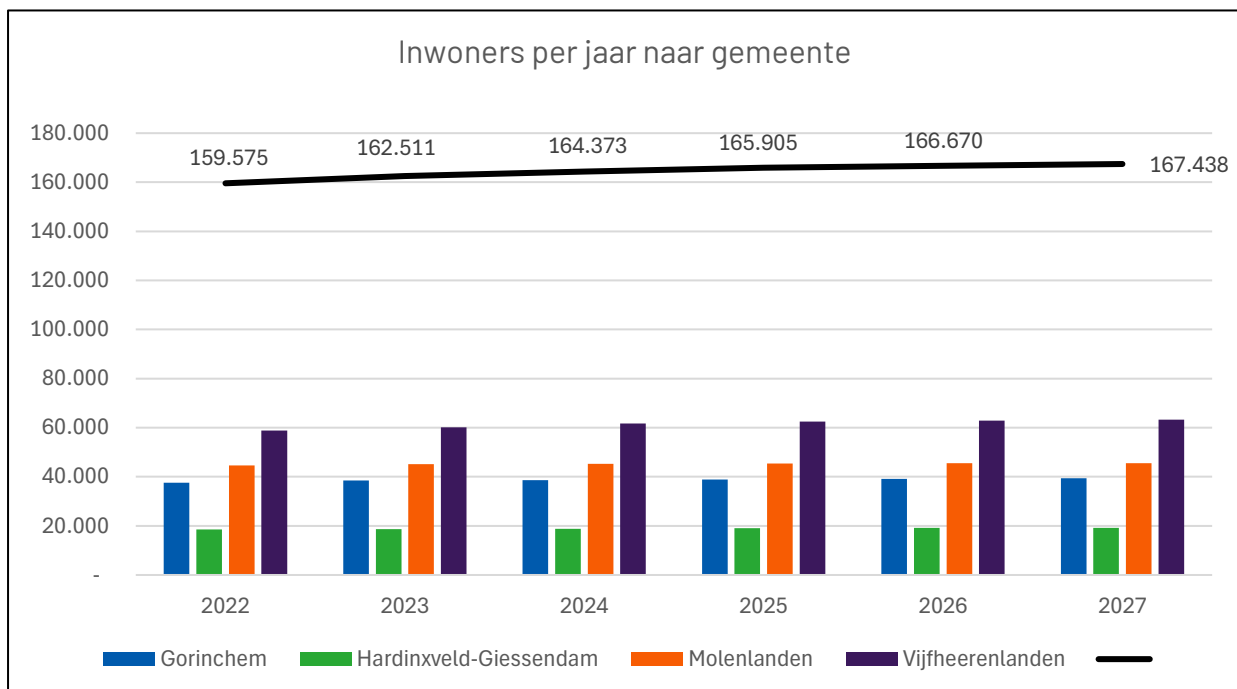
De huidige dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) zijn gebaseerd op contracten uit 2012. In 2025 worden deze herzien, zodat de afspraken aansluiten op de actuele situatie. De voorschotbedragen per gemeente worden jaarlijks gefactureerd. De betaling gebeurt in 12 gelijke maandelijkse termijnen.

1.3 Kerngegevens

Waardlanden werkt voor de vier gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden. In totaal gaat het om ruim 69.000 'aansluitingen'. Hiermee bedoelen we: iedere wooneenheid waarvoor een heffingsplicht geldt, ongeacht of er sprake is van bewoning, kwijschelding of leegstand. Deze ontwikkeling in de wooneenheden heeft gevolgen voor de ontwikkeling van de kosten van Waardlanden. Dit zien we terug in de toenemende baten en lasten van de afgelopen jaren. In de onderstaande grafieken is de ontwikkeling van het aantal aansluitingen per gemeente gedurende de periode 2023 tot en met 2026 weergegeven en de ontwikkeling van het (verwachte) aantal inwoners voor de periode 2022 tot en met 2027.

Grafiek 6: Ontwikkeling aantal aansluitingen 2023-2026

Grafiek 7: Ontwikkeling aantal inwoners 2022-2027

BELEIDSBEGROTING

2 BELEIDSBEGROTING

2.1 Product Afval- en grondstoffenbeheer

Inleiding

Dit product gaat over het inzamelen van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen. Het product Afval- en grondstoffenbeheer dat Waardlanden uitvoert voor de vier gemeenten heeft een directe relatie met de doelstelling om het restafval te reduceren tot maximaal 100 kg in 2025, schone grondstofstromen te bewerkstelligen, en toe te werken naar circulaire economie in 2050.

In 2025 vindt de tussentijdse evaluatie van de strategienota 2021–2025 plaats. Deze evaluatie geeft inzicht in de uitvoerig en effectiviteit van de maatregelen en biedt richting voor een nieuwe afval- en grondstoffenbeleid. Uit de evaluatie van de strategienota zal in ieder geval blijken dat niet alle maatregelen uit de strategienota zijn uitgevoerd. Dit is inherent aan het feit dat niet alle beschreven maatregelen waren begroot. Dit is gedaan vanuit de gedachte dat de reductie van restafval zou leiden tot minder kosten, die we weer kunnen investeren in de volgende maatregelen (vliegwiel-effect). In 2024 was voor het eerst het effect van het Recycletarief zichtbaar in significant lagere verwerkingskosten dan begroot. 2024 is ook het jaar waarin duidelijk werd dat de “basis op orde” en het bijbenen van nieuwe (technologische) ontwikkelingen in de branche investeringen vereisen. Dat maakt dat de besparingen op de verwerkingskosten als gevolg van de strategienota niet zonder meer geïnvesteerd kunnen worden in het opvolgen van de beschreven maatregelen in de strategienota, maar de herinvestering van de baten organisatie-breed beschouwd moeten worden.

De strategienota 2021–2025 vormt, samen met de evaluatie, de geldende wet- en regelgeving en de marktontwikkelingen, het beleidskader voor afval- en grondstoffenbeheer in 2026 en verder. Deze begroting is gebaseerd op de huidige inzichten. Als daar in 2025 nieuwe informatie bij komt, kan een bijstelling nodig zijn. De in de evaluatie geconstateerde verbeterdoelen kunnen ook al leiden tot een begrotingswijziging in het najaar van 2025.

In 2025 besluit de gemeente Vijfheerenlanden of zij in 2026 aansluit bij het recycletarief. Dit kan invloed hebben op de personele inzet en daarmee op onze ambities.

Circulair materialenplan 1 (CMP1)

Het Circulair Materialen Plan (CMP) wordt in de loop van 2025 van kracht. Het CMP is de opvolger van LAP 3 (Landelijk afvalbeheerplan). In het CMP staan aangescherpte regels en richtlijnen voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval en hergebruik en reparatie, met als doel meer sturing te geven aan de circulaire economie.

Uitgebreide Producten Verantwoordelijkheid (UPV)

We verwachten uitbreiding/wijziging van de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheden (UPV's), waarmee steeds meer de verantwoordelijkheid en kosten van afval bij de vervuilende industrieën komt te liggen. Met name de ontwikkelingen in de UPV's voor textiel, pmd en single use plastics hebben invloed op de begroting van Waardlanden. Voor textiel en pmd wordt er met branchepartijen gewerkt aan een ketenovereenkomst. Voor beide grondstofstromen hebben de marktpartijen inmiddels een "hoofdpijnenakkoord" gesloten. Omdat deze akkoorden op hoofdpijnen zijn, is nog niet precies bekend wat de impact hiervan zal worden op de vergoedingen die wij voor deze grondstofstromen zullen krijgen. De verwachting voor het pmd is in ieder geval dat de opbrengsten lager zullen zijn dan nu het geval is. Meer informatie over UPV's vindt u [hier](#).

Markontwikkelingen

In het Belastingplan 2025 heeft het kabinet de AVI-correctiefactor aangekondigd. De AVI correctiefactor vermindert de dispensatierechten van AVI (Afval Verbrandings Installaties). Zo krijgen AVI's, net als andere bedrijven binnen de CO2 heffingsindustrie, een prikkel om CO2-emissie te reduceren. Het kabinet stelt voor om de AVI correctiefactor vanaf 2026 lineair in te faseren. Deze mogelijke effecten zijn nog niet te kwantificeren en daarom niet opgenomen in meerjarenraming. Meer informatie over de AVI correctiefactor vindt u [hier](#).

De volatiele markt voor grondstoffen lijkt gezien de gebeurtenissen op het wereldtoneel niet op korte termijn te stabiliseren. Dit beïnvloedt de marktprijzen voor de grondstoffen die Waardlanden afzet en het gedrag van inwoners.

Wat willen we bereiken?

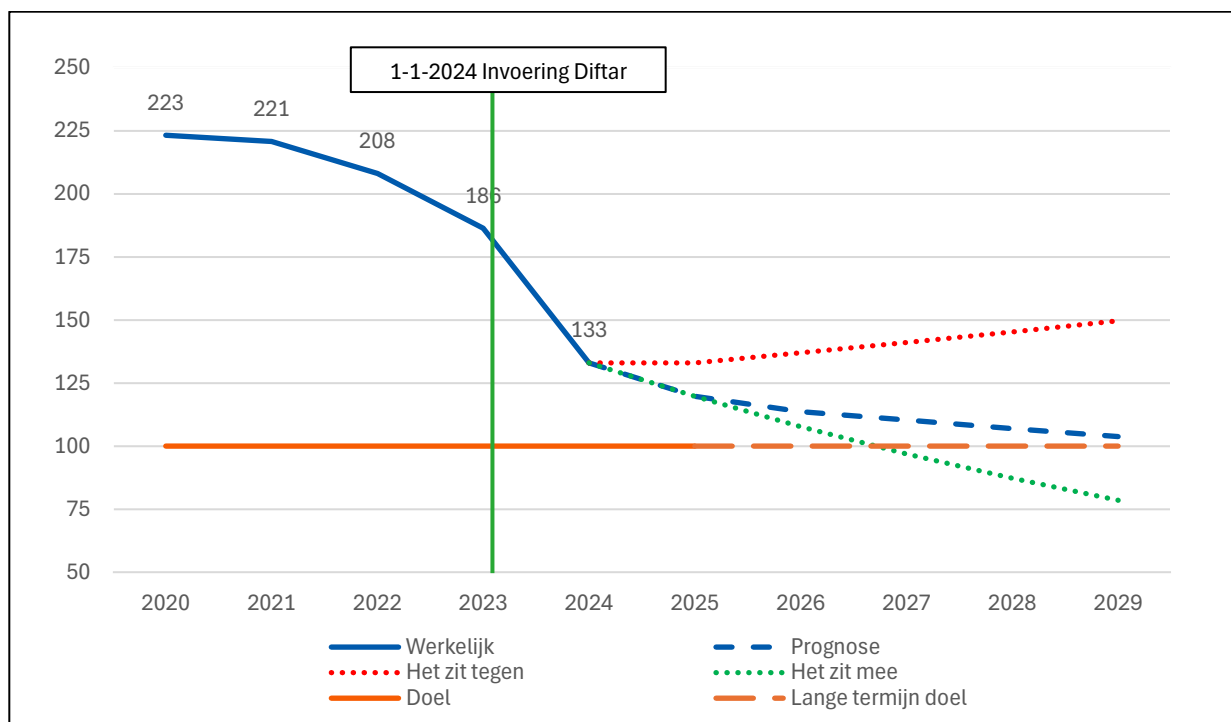
De rode draad uit de strategienota loopt door in 2026: het zorgen voor een gezonde balans in de afvaldriehoek van kosten, milieu en service. De focus ligt op minder restafval en meer schone grondstoffen.

Minder restafval

We streven naar maximaal 100 kg restafval per inwoner bij het aflopen van de strategienota, eind 2026.

Uit de evaluatie van de strategienota zal blijken dat nog niet alle beschreven maatregelen zijn doorgevoerd. Zonder het uitvoeren van deze maatregelen bestaat de kans dat het effect dat we hebben gerealiseerd langzaam zal wegebben. Het risico bestaat dan dat we onze doelstelling niet behalen, of zelfs dat de hoeveelheid restafval per inwoner weer gaat toenemen.

Gezien de toenemende kosten voor het verbranden van restafval en Europese en landelijke wet- en regelgeving die inzet op een circulaire economie in 2050, is het noodzakelijk het restafval in opvolgende jaren doorlopend te reduceren, ook als ons tussendoel van 100 kg per inwoner is bereikt. De strategische koers en bijhorende doelstellingen worden in 2026 bepaald.

Grafiek 8: Kilogram restafval per inwoner

Schone grondstoffen, afvalpreventie en tevredenheid

We willen ons hoge scheidingspercentage van ruim 65% vasthouden. Dit ligt al jaren op niveau en sluit aan bij de Europese norm. We zorgen er uiteraard voor dat deze grondstoffen bij de juiste verwerkers terechtkomen.

Waardlanden doet meer dan alleen afval inzamelen. We denken actief mee over hoe afval voorkomen kan worden en hoe ingezamelde grondstoffen opnieuw gebruikt kunnen worden. Samen met partners in de regio zorgen we voor voldoende faciliteiten voor hergebruik en reparatie. Zo zetten we in op afvalpreventie.

Minder afval betekent minder inzet van mensen en middelen én lagere kosten doordat we minder restafval moeten laten verbranden. We stimuleren inwoners om hun gemiddelde hoeveelheid restafval te verlagen. Om de doelen van maximaal 100 kg restafval en minimaal 65% scheiding te halen, streven we naar maximaal 300 kg afval en grondstoffen per inwoner.

Tegelijk blijven we inzetten op een goede service voor inwoners, vooral daar waar dit bijdraagt aan beter scheiden en minder afval. We streven ernaar dat inwoners onze dienstverlening opnieuw waarderen met een ruime 7.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zoeken naar nieuwe impulsen die we kunnen geven binnen de bestaande kaders en met de bestaande middelen. Het is de komende jaren van belang de data die tot onze beschikking staat nauwkeurig te monitoren. Zo kunnen we tijdig bij kunnen sturen en streven naar een goede balans tussen kosten en baten.

Service & gedragsverandering:

We stimuleren gewenst gedrag bij inwoners door kennis te delen, een prijsprikkel te bieden en te zorgen voor goede voorzieningen. Deze drie elementen vormen samen de gedragsveranderingsdriehoek. We zoeken steeds naar de juiste balans tussen deze pijlers en verfijnen het instrumentarium dat we hiervoor in zetten.

Grondstoffencampagne

Om het recycletarief goed te laten werken zijn de afgelopen jaren veel medewerkers ingezet. Communicatieadviseurs, het klantcontactcentrum, milieucoaches, een educatief medewerker, grondstoffencontroleurs en toezichthouders zorgen voor duidelijke informatie, praktische ondersteuning en zichtbare aanwezigheid in de wijken, zodat steeds meer inwoners het recycletarief begrijpen, accepteren en actief meewerken aan beter scheiden en minder restafval.

De evaluatie van de strategienota en nieuwe inzichten vanuit onze data-gestuurde aanpak geven in 2025 beter inzicht in welke wijken, doelgroepen of grondstoffen extra aandacht vragen.

Zo wordt bijvoorbeeld duidelijker hoe de problematiek verschilt tussen stedelijk en landelijk gebied. Op basis daarvan kunnen we de inzet van communicatie, milieucoaches, de educatiemedewerker, grondstoffencontroleurs en toezichthouders steeds gericht, lokaal specifiek, en meer in samenhang organiseren.

We blijven investeren in duidelijke communicatie met inwoners. De campagnes "Lekker opgeruimd" en "Haal meer uit je restafval" worden voortgezet en gekoppeld aan een integrale grondstoffencampagne.

De focus ligt op pmd, gft, textiel, OPK, glas en luiers. Kernbegrippen zijn: belonen, normeren en differentiëren. We richten ons op de grote groep inwoners die positief wil bijdragen en zoeken waar mogelijk de samenwerking met wijkambassadeurs. De in de branche ontwikkelde persona's (verschillende typen van inwoners en afvalscheiders) gebruiken we voor verdere differentiatie in onze communicatieaanpak.

Daarnaast investeren we in middelen en ICT om het werk slimmer en efficiënter te doen. Zo krijgen toezichthouders en milieucoaches een extra voertuig en verbeteren we de werkplekken en -processen van het klantcontactcentrum. Controleurs en handhavers krijgen een app om zaken te registreren, hiermee

wordt de data die zij leveren direct gekoppeld aan ons KCC en datamanagementsysteem. Dit levert sturingsinformatie op voor het eerdergenoemde lokale maatwerk.

Prijsprikkel

Met het recycletarief kunnen we inwoners stimuleren om hun afval beter te scheiden. Door het variabele tarief te verhogen, wordt die prikkel sterker. Een hogere prikkel kan ook ongewenste effecten hebben, zoals ontwijkgedrag. Denk bijvoorbeeld aan inwoners die hun afval ergens anders proberen kwijt te raken. Op basis van de evaluatie van de strategienota wordt besloten of aanpassing van het variabele tarief nodig is. Als dat zo is, verwerken we dit waar nodig in een begrotingswijziging en adviseren we gemeenten de wijziging te verwerken in de afvalstoffenheffing-verordening.

Service

De service die Waardlanden geeft aan inwoners en partners in het maatschappelijk middenveld, zoals scholen en zwerfafvalpakker, staat bij ons centraal. Het Klantcontactcentrum speelt daarbij een sleutelrol: hier staan onze KCC-medewerkers dagelijks in contact met inwoners om vragen te beantwoorden en om problemen op te lossen. In 2026 investeren we in dit klantcontact door het planmatig optimaliseren van het KCC. Dat doen we door zowel kwalitatieve als kwantitatieve doelen in te stellen en door het investeren in de medewerkers met faciliteiten, automatisering en training. Onze service gaat verder dan het KCC, we ontwikkelen een integrale visie op dienstverlening en betrekken daarin al onze expertise en kennis. Met als doel om onze inwoners en partners nog beter van dienst te zijn vanuit heldere verwachtingen over en weer.

In 2026 stopt Waardlanden met een aantal diensten die niet meer passen bij onze rol en doelstellingen, of waarvoor inmiddels andere regelingen of voorzieningen zijn.

Gemeenten kunnen er – als zij dat willen – voor kiezen om deze regelingen zelfstandig voort te zetten. Het gaat om:

- Het aparte inzamelmiddel (met geel deksel) voor mensen die slecht ter been zijn
- De vergoeding aan rommelmarkten
- De sponsorregelingen voor ideële, maatschappelijke en educatieve organisaties en evenementen

Schone gemeenten

Ook in 2026 blijft Waardlanden zich inzetten om zwerfafval aan te pakken. Dat doen we met hulp van de beschikbare subsidies. We richten ons vooral op gedragsverandering en op het betrekken van inwoners. In wijken waar meerdere problemen tegelijk spelen, ligt de regie bij de gemeente. Waardlanden ondersteunt met kennis en ervaring. Soms betekent dat dat we samen de wijk ingaan om te kijken wat nodig is. Of we naast zwerfafval ook bijplaatsingen aanpakken, en op welke manier, hangt af van de uitkomsten van de evaluatie van de strategienota en de evaluatie van de handhavingsstrategie.

Circulaire samenleving

We willen nog intensiever inzetten op het potentieel van inwoners zelf. De handen nog meer ineenslaan en lokaal maatwerk leveren in nauwe samenwerking met lokale gemeenschappen. Circulair, sociaal en financieel rendement gaan vaak samen. Waardlanden onderzoekt kansen die bijdragen aan een circulaire samenleving en ondersteunt zo bredere gemeentelijke doelen, zoals klimaat en armoedebestrijding. De gemeenten hebben hierin een leidende rol, Waardlanden is ondersteunend als kennis- en netwerkpartner.

Inzameling

Huis- aan-huis inzameling

We blijven onze inzamelsystemen en routes optimaliseren om de (financiële) voordelen van het ingezette beleid te realiseren. We gaan meer dynamisch inzamelen en zorgen voor betere stuurinformatie op basis van data. Daarbij geldt: kosten gaan vaak vooraf aan de baten. In 2025 onderzoeken we of aanpassingen aan onze inzamelfaciliteiten noodzakelijk, bijvoorbeeld door meer ondergrondse inzamelcontainers voor grondstoffen te plaatsen.

Het wagenpark beleid is momenteel gericht op in standhouding.

Milieustraten, circulaire ambachtscentra en circulair netwerk

Steeds meer grondstofstromen kunnen worden hergebruikt of gerecycled. Waar mogelijk bieden we inwoners de gelegenheid steeds meer grondstofstromen of producten te scheiden van het restafval.

Waardlanden werkt hiervoor met kringloopwinkels, repaircafés en scholen aan een netwerk van circulaire partners. Voor de periode 2026–2029 zien we kansen in het moderniseren van de milieustraten in Vijfheerenlanden, een mobiele milieustraat voor extra service en lokale verwerking via circulaire werkplaatsen en demontagehallen.

Communicatie speelt een belangrijke rol in het versterken van het circulaire netwerk. Door inwoners te informeren over de voordelen van hergebruik en duurzaamheid, stimuleren we hen om actief mee te doen. We leggen helder uit wat je kunt doen: tweedehands of refurbished kopen, delen, huren, repareren of gebruikmaken van de kringloop. We zoeken nog meer de samenwerking met lokale ambassadeurs om de circulaire verandering te versnellen en de betrokkenheid te vergroten.

Verwerking

Een groot deel van onze afval- en grondstofstromen wordt verwerkt via HVC. Door samen te werken met andere bij HVC aangesloten gemeenten, profiteren we van schaalvoordelen en gunstige verwerkingskosten. Een kleiner deel van de stromen brengen we zelf op de markt, via aanbestedingen die we uitvoeren volgens ons inkoopbeleid. Soms betekent dit dat we kosten maken voor een verplichte Europese aanbesteding. Bij deze aanbestedingen wegen we duurzaamheid en hoogwaardige verwerking mee. We kiezen voor de partij die het best scoort op 70% prijs en 30% kwaliteit en duurzaamheid. We volgen de ontwikkelingen in wet- en

regelgeving en passen onze bedrijfsvoering aan waar nodig. In deze begroting houden we rekening met lagere opbrengsten uit pmd en textiel.

Wat mag het kosten?

Op het moment van opstellen van deze begroting beschikt Waardlanden nog niet over alle resultaten en aanbevelingen van de evaluatie van de strategienota en de overige deelonderzoeken. Op basis van deze uitkomst en het gesprek hierover met het bestuur, kijkt Waardlanden naar het implementeren, verlengen of aanpassen van de maatregelen en de daaraan gekoppelde kosten. Indien nodig dan nemen wij deze kosten op in een begrotingswijziging voor 2025 of 2026. Onze strategienota loopt eind 2025 af. Voor het ontwikkelen van een nieuwe toekomstvisie nemen wij 50k op in de begroting van 2026.

Hoe meten we dat?

Om onze prestaties te meten kijken we naar de volgende beleidsindicatoren:

- Restafval per inwoner (kg)
- Totaal afval per inwoner (kg)
- Scheidingspercentage
- Hergebruikpercentage
- Rapportcijfer van inwoners (via inwonersonderzoek)
- Monitor zwerfafval en bijplaatsingen (jaarlijks)

We nemen deel aan de landelijke benchmark. In deze benchmark kunnen we onze balans op de afvalstoffendriehoek (service, kosten en milieu), vergelijken met die van andere gemeenten/afvalinzamelaars. Daarnaast kunnen we ook leren van vergelijkbare gemeenten en inzamelaars. De best practices passen we toe, daar waar mogelijk, bij Waardlanden.

2.2 Product Overige diensten (DVO's)

Inleiding

Onder het product Dienstverleningsovereenkomsten vallen aanvullende diensten die gemeenten, naast het reguliere product Afval- en grondstoffenbeheer, bij Waardlanden kunnen afnemen. Met alle deelnemende gemeenten zijn dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) gesloten voor straatreiniging en het afvoeren van veegvuil en veegslib.

Met de gemeente Hardinxveld-Giessendam is een DVO afgesloten voor onkruidbestrijding. Met gemeente Vijfheerenlanden is een DVO voor CTA (Composteerbaar Tuin Afval).

Tot slot heeft Waardlanden met de gemeente Gorinchem DVO's voor de volgende taken, zoals:

- het legen van prullenbakken
- het verwijderen van bijplaatsingen
- gladheidsbestrijding
- de aanpak van graffiti
- en onderhoud materieel

Voor een deel van de dienstverlening die Waardlanden uitvoert, is op dit moment geen actuele DVO beschikbaar, zoals de inzet van de Polderbus (het leeghalen van prullenbakken en nazorg in Molenlanden en Vijfheerenlanden). In 2025 gaat Waardlanden daarom met alle betrokken gemeenten in gesprek om voor alle lopende en toekomstige werkzaamheden afspraken vast te leggen. Deze nieuwe DVO's gaan gelden voor 2025 en volgende jaren.

Het is voor gemeenten voordelig om alle taken bij één organisatie onder te brengen, omdat dit schaalvoordelen oplevert en daarmee kosten bespaart. Het toewijzen van extra taken aan Waardlanden biedt bovendien voordelen voor de uitvoering en het beheersen van de kosten. Elke gemeente behoudt daarbij altijd de regie en blijft bestuurlijk verantwoordelijk voor de taken die worden uitgevoerd.

Wat willen we bereiken?

We werken samen met de gemeenten aan een efficiënte uitvoering van de afspraken uit de DVO's. Waardlanden wil een betrouwbare partner zijn die gemeenten ontzorgt in de uitvoering van deze taken en bijdraagt aan een schone en veilige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren de gemaakte afspraken met de gemeenten zorgvuldig uit. We volgen de voortgang, rapporteren regelmatig en gaan hierover in gesprek met de gemeenten. We zorgen voor open communicatie en bewaken dat alle werkzaamheden voldoen aan de afgesproken standaarden.

Wat mag het kosten?

In de DVO's zijn per gemeente afspraken gemaakt over de inzet en de bijbehorende kosten. Waardlanden is geen commerciële marktpartij. We voeren de werkzaamheden uit zonder winstoogmerk en willen geen financieel risico lopen op onze DVO's. Dat betekent dat we werken met geldende tarieven en alleen de daadwerkelijk geleverde inzet in rekening brengen. Door samen met de gemeenten te zorgen voor goede afstemming van inzet en budget, voorkomen we verrassingen en blijven de kosten binnen het beschikbare budget. Zoals eerder aangegeven, worden in 2025 alle DVO's geactualiseerd.

In paragraaf "1.2.3 Bevoorschotting (bijdragen) 2026 voor gemeenten" staat een overzicht van de kosten van de DVO's. Dit bevat de voorschotbijdragen en een uitsplitsing per gemeente voor 2026.

Hoe meten we dat?

Beleidsindicator

De ureninzet wordt bepaald op basis van het beschikbare budget. We volgen de voortgang nauwkeurig en bespreken deze regelmatig met de gemeenten. We sturen niet alleen op het aantal uren, maar maken ook afspraken over inhoud en kwaliteit. Zo houden we grip op zowel de kwantitatieve als kwalitatieve resultaten.

2.3 Product Bedrijfsafval

Inleiding

De inzameling van bedrijfsafval is sinds april 2022 verdergegaan in een samenwerking met Netwerk N.V. Waardlanden voert de inzamelactiviteiten namens Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. uit en krijgt daarvoor een vergoeding. De verwachte winst wordt als structurele baat opgenomen. De inzet van Waardlanden is opgenomen in de lasten. De baten en lasten zijn volgens de afspraken met Netwerk N.V. in de begroting verwerkt. De doorbelasting van de overheadkosten door Waardlanden neemt toe naar mate de omzetverwachting van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. toeneemt.

Wat willen we bereiken?

Als organisatie willen we in 2025 en de jaren daarna de positie van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. verder versterken en groeien in lijn met onze missie.

Sinds de oprichting in 2016 richten we ons op het overnemen en uitvoeren van de commerciële activiteiten van de Gemeenschappelijke Regeling Waardlanden. We doen dit op een manier die past binnen de belastingregels voor overheidsbedrijven die winst maken (vennootschapsbelasting). We streven ernaar ons aanbod voor klanten te verbreden, de efficiëntie te vergroten door samenwerking en de totale CO₂-uitstoot te verminderen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het merk Waardlanden verder te versterken en onze doelen te bereiken, hebben we een aantal belangrijke stappen gezet. Sinds 1 april 2022 is er een samenwerkingsovereenkomst tussen Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. en Netwerk N.V. Alle ondersteunende commerciële werkzaamheden en het beheer zijn uitbesteed aan Netwerk N.V.

In 2025 wordt binnen deze samenwerking gewerkt aan route-optimalisatie voor de inzameling van afval en grondstoffen. Daardoor kunnen we efficiënter werken en onnodige verkeersbewegingen beperken. De besloten vennootschap (B.V.) beschikt over de bedrijfsafvalcontainers. Het benodigde personeel en materieel wordt ingehuurd van zowel Waardlanden als van Netwerk N.V.

Wat mag het kosten?

In 2026 zetten we vijf dagen per week drie voertuigen in voor de inzameling van bedrijfsafval. Elk voertuig wordt bemand door twee medewerkers. De werkzaamheden die we de afgelopen jaren uitvoerden voor Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. tijdens evenementen, zijn beëindigd.

De deelnemende gemeenten besluiten in de tweede helft van 2025 hoe zij omgaan met de sponsoring van maatschappelijke initiatieven en evenementen. Deze kosten worden apart doorbelast.

Er is op dit moment nog geen gedetailleerde onderverdeling gemaakt van de kosten per product. We kunnen nu alleen een overzicht van de totale kosten en opbrengsten geven. Dit overzicht is te vinden in hoofdstuk 4.

Hoe meten we dat?Beleidsindicator

Een beleidsindicator is een meetpunt waarmee we kunnen volgen of het beleid werkt zoals bedoeld.

Voor dit onderdeel kijken we naar twee dingen: hoeveel klanten Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. heeft en hoeveel winst dit oplevert. Deze cijfers geven inzicht in het effect van het gevoerde beleid.

2.4 Product Algemene baten en lasten

Inleiding

Deze paragraaf gaat over de algemene opbrengsten en kosten, zoals overheadkosten, rente en vennootschapsbelasting. In het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat kosten zoveel mogelijk worden gekoppeld aan de juiste taken of producten. Dat betekent dat alle uitgaven die direct te maken hebben met een activiteit, ook binnen die activiteit worden begroot en verantwoord. Sommige kosten horen niet bij één specifieke taak, maar gelden voor de hele organisatie. Die kosten vallen onder Algemene opbrengsten en kosten. Hieronder vallen de taakvelden 0.4 Overhead, 0.5 Treasury en 0.9 Vennootschapsbelasting. Deze kosten worden verdeeld over drie onderdelen: Afval- en grondstoffenbeheer, Dienstverleningsovereenkomsten en Bedrijfsafval.

Overhead betekent alles wat nodig is om medewerkers hun werk goed te laten doen, zoals leidinggeven en ondersteuning. In de paragraaf Bedrijfsvoering leggen we uit hoe we dat organiseren, zodat de plannen in de begroting goed uitgevoerd kunnen worden. Dit hoofdstuk geeft een kort overzicht van de belangrijkste doelen en uitgangspunten.

Wat willen we bereiken?

Als organisatie zijn we ons bewust van onze kwetsbaarheid, maar willen we flexibel en snel kunnen reageren om in te spelen op de veranderende behoeften van inwoners en gemeenten. Om weerstand te bieden tegen de toenemende onzekerheid op de grondstoffenmarkten (en het tarief voor afvalinzameling en -verwerking stabiel te houden), is het belangrijk om voldoende financiële middelen te hebben. Hoewel de deelnemende gemeenten garant staan voor Waardlanden, willen we de continuïteit van onze bedrijfsvoering zelf waarborgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Net als voorgaande jaren richten we ons binnen de bedrijfsvoering op het verbeteren van onze bedrijfsvoering en het verkleinen van de bedrijfsvoeringsrisico's. Dat willen we onder meer bereiken door een effectieve en flexibele organisatie en informatiehuishouding te creëren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het optimaliseren van processen en systemen. De behoefte van de inwoners staat daarbij altijd voorop.

We zien ook steeds meer en complexere wet- en regelgeving die invloed heeft op onze bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn wetten over inkoop en aanbesteding, arbeidsrecht (zoals de WNRA en WAB), vennootschapsbelasting, en informatiebeheer en -beveiliging. Om aan alle eisen te voldoen, risico's te beheersen en de continuïteit te waarborgen, moeten we blijven investeren in onze bedrijfsvoering.

We willen onze bedrijfsvoering sterker maken door bedrijfsprocessen en systemen te harmoniseren, te beschrijven, te automatiseren en te digitaliseren. Dankzij mobiele apparaten zoals boordcomputers, tablets en apps kunnen we tijd- en plaats-onafhankelijk werken. Tegelijkertijd werken we aan de transparantie van Waardlanden en de verbinding met onze inwoners.

Het werken aan een duurzame regio willen wij doen met duurzaam inzetbare medewerkers. Dit betekent gezonde en vitale medewerkers die veilig en met plezier werken.

Wat mag het kosten?

Op dit moment is er geen gedetailleerde onderverdeling van de kosten per product. De kosten en opbrengsten per kostensoort worden op totaalniveau genoemd in hoofdstuk 4.

Overhead

Bij de start van de GR Waardlanden is een norm overheadpercentage bepaald. Dit percentage is later naar aanleiding van wijziging in de regelgeving aangepast naar 18,5%. Vanaf 2024 is de notitie overhead commissie BBV bij GR Waardlanden in de financiële administratie ingericht waardoor de overheadkosten beter in beeld zijn gebracht en hierdoor het percentage gedaald is naar 13,1% in begrotingsjaar 2026.

Overhead <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Totale begrotingsomvang	29.173
Totaal kosten overhead	4.088
% aandeel overhead	14,0%

Tabel 6: Overhead

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting wordt berekend volgens afspraken die vastliggen in een overeenkomst met de Belastingdienst. Voor Waardlanden is dit bedrag niet groot. Omdat het minder is dan 2.000 euro, nemen we hiervoor geen aparte reservering op in de begroting.

Onvoorzien

In de begroting is een bedrag van 250.000 euro gereserveerd voor onvoorziene uitgaven. Dit zijn kosten waar we vooraf geen rekening mee hebben gehouden, maar die toch kunnen ontstaan.

PARAGRAFEN

3 PARAGRAFEN

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het bestuur van Waardlanden bepaalt hoe Waardlanden omgaat met financiële risico's en reserves. Het weerstandsvermogen is het vermogen van Waardlanden om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen. Dit hangt af van:

1. Weerstandscapaciteit – Dit zijn de middelen en mogelijkheden die Waardlanden heeft of kan krijgen om niet-begrote kosten te betalen.
2. Risicoprofiel – Dit zijn alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn en die grote gevolgen kunnen hebben voor de financiële situatie van Waardlanden.

Het weerstandsvermogen laat zien hoe financieel sterk Waardlanden is. Dit is belangrijk als er onverwachte kosten zijn. Een goed weerstandsvermogen zorgt ervoor dat financiële tegenvallers niet meteen leiden tot hogere kosten voor de deelnemende gemeenten. Om te bepalen hoe financieel sterk Waardlanden is, moet duidelijk zijn hoe groot de risico's zijn en welke middelen beschikbaar zijn om onverwachte kosten op te vangen. Deze middelen, zoals de algemene reserve, kunnen helpen om tegenvallers te betalen.

Het weerstandsvermogen gaat alleen over risico's waarvoor nog geen oplossing is. Risico's die regelmatig voorkomen en goed te voorspellen zijn, vallen hier niet onder. Voor die risico's kan Waardlanden een verzekering afsluiten of geld reserveren.

Bij projecten worden risico's meegenomen in de kostenberekening. Dit bedrag bepaalt hoeveel geld nodig is om een project uit te voeren. Hoe dichter een project bij de afronding komt, hoe beter de risico's in beeld zijn en hoe kleiner de kans wordt dat er onverwachte kosten ontstaan.

Weerstandscapaciteit

Bij Waardlanden kunnen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit de volgende posten gebruikt worden:

- de algemene reserve;
- de reserve assurance eigen risico;
- de reserve grondwaardering
- de eventuele ruimte in de bedrijfsvoering

Het bepalen van de juiste financiële ruimte voor tegenvallers gebeurt op basis van een risicoanalyse door het management van Waardlanden. Deze analyse wordt minimaal eens per vier jaar vernieuwd, zodat de risico's en de mogelijke financiële gevolgen actueel blijven.

Waardlanden kijkt naar risico's op verschillende gebieden, zoals personeel, bedrijfsvoering en wagenpark. Op basis daarvan wordt bepaald hoe met elk risico wordt omgegaan. Voor elk risico wordt gekeken:

- Of het verzekerd kan worden.
- Of er al een verzekering is en of die nog genoeg bescherming biedt.
- Of het risico niet verzekerd hoeft of kan worden. In dat geval wordt het meegenomen in de financiële ruimte voor onverwachte kosten (weerstandsvermogen).

Sommige risico's hebben geen financiële gevolgen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij activiteiten die binnen het bestaande budget passen.

Een grote onzekere factor doet zich voor bij de verwerkingslasten. Het is effect van de genomen maatregelen uit de strategienota op het tonnage restafval laat zich lastig voorspellen, zeker omdat het totale maatregelenpakket nog niet is doorgevoerd. Daarnaast zal het financiële effect van het afnemen van het restafval teniet worden gedaan door de stijgende tarieven voor verwerking en de verwachte invoering van de AVI-correctiefactor.

De mogelijke financiële mee- en tegenvallers zijn berekend in de bijgevoegde risico-inventarisatie en analyse. De gewogen berekening van de benoemde risico's komt uit op € 2.870.072. Omdat het onwaarschijnlijk is dat alle risico's tegelijk optreden, wordt een waarschijnlijkheidscorrectie toegepast. Na deze correctie blijft een bedrag van € 2.152.554 over. Dit bedrag wordt voorgesteld als het minimale gewenste weerstandsvermogen voor exploitatierisico's.

Het risico met betrekking tot het assurantie eigen risico is apart berekend en vastgesteld op € 250.000. Samen met het gewenste weerstandsvermogen voor de exploitatierisico's, bedraagt het totale minimaal gewenste weerstandsvermogen dan afgerond € 2.403.000.

Weerstandsvermogen

De middelen die Waardlanden in 2026 beschikbaar heeft om onverwachte kosten op te vangen:

Ratio weerstandsvermogen <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Reserves per 01/01/2026	1.814
Budget onvoorzien	250
(A) Beschikbare weerstandscapaciteit	2.064
Totaal risico's	3.120
Correctie kansberekening	-718
(B) Benodigde weerstandscapaciteit	2.403
Vrij beschikbare ruimte (alg.) reserve	-
Ratio (A / B)	0,86

Tabel 7: Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit, uitgedrukt als ratio van het benodigde weerstandsvermogen, is 0,86. Dit is volgens de onderstaande tabel "Matig". Dit kan echter meerjarig wijzigen.

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
> 2	Uitstekend
$1,4 < X < 2,0$	Ruim voldoende
$1,0 < X < 1,4$	Voldoende
$0,8 < X < 1,0$	Matig
$0,6 < X < 0,8$	Onvoldoende
$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Tabel: 7.1: Beoordelingstabel weerstandsvermogen

Kengetallen

De verhouding tussen schulden en inkomsten (netto schuldquote) en de financiële weerbaarheid (solvabiliteit) ontwikkelen zich als volgt:

Jaar	Netto schuldquote	Solvabiliteit
2026	83%	6,6%
2027	78%	7,2%
2028	76%	7,7%
2029	73%	8,4%

Tabel 8: Kengetallen netto schuldquote en solvabiliteit 2026-2029

Door het besluit om een reserve voor grondwaardering te vormen vanuit een structurele stelpost in de begroting, komen er middelen beschikbaar om de schuld af te bouwen. Deze aanpak zorgt ook voor een verbetering van de solvabiliteit, omdat er structureel geld aan de reserves wordt toegevoegd. Het resultaat van deze methode is zichtbaar in een lagere netto schuldquote en een versterking van de solvabiliteit.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidskader

WaardLanden heeft de grond en de accommodaties aan de Boezem te Gorinchem en de grond in Groot-Ammers als kapitaalgoederen. Ook is het pand en de werkplaats aan de Boezem 5 aangekocht. Er is een recht van opstal verleend door de voormalige eigenaar. De erfpacht constructie geeft recht tot koop na 10 jaar.

Financiële consequenties

Waardlanden wil zo min mogelijk lenen voor de aankoop van grond. Daarom bouwen we stap voor stap een reserve grondwaardering op. Met deze reserve betalen we de investeringen in grond uiteindelijk met eigen geld, in plaats van met leningen. Grond verliest geen waarde, waardoor er geen afschrijvingen op worden gedaan. Maar zolang er een lening voor is, blijft er een schuld openstaan. Door deze reserve op te bouwen, kan die lening op termijn worden afgelost. Voor gebouwen werkt dit anders. De afschrijvingen op de gebouwen zijn verwerkt in de lopende en toekomstige exploitaties.

Vertaling financiële consequenties in de begroting

Het meerjarenonderhoudsplan bepaalt hoeveel geld nodig is voor groot onderhoud. Op basis van dit plan wordt elk jaar een bedrag apart gezet voor toekomstig onderhoud. Dit bedrag wordt opgenomen in de begroting. Waardlanden streeft ernaar om het onderhoudsplan elke twee jaar bij te werken. In 2023 is dit gedaan, omdat de milieustraat in Groot-Ammers erbij kwam. Wij willen dit in 2025 opnieuw doen.

3.3 Financiering

De regels voor het lenen en beheren van geld staan in het Financieringsstatuut 2020 van Waardlanden. In 2025 wordt een vernieuwde versie aan het bestuur voorgelegd.

Risicobeheersing

Waardlanden houdt zich aan de wettelijke regels voor rente op korte en lange termijn. Het beleid is om leningen net zo lang te laten lopen als de periode waarin investeringen worden afgeschreven. Hierdoor is er geen risico dat leningen tussentijds opnieuw moeten worden afgesloten tegen een mogelijk hogere rente.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

De wet bepaalt hoeveel geld een gemeenschappelijke regeling maximaal met kortlopende leningen (korter dan één jaar) mag financieren. Dit heet de kasgeldlimiet. Volgens de huidige regels is dit 8,2% van de totale begroting. De overheid stelt dit percentage elk jaar opnieuw vast. Voor 2026 wordt de kasgeldlimiet als volgt berekend:

Kasgeldlimiet <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Begrotingstotaal	29.173
Uitgangspunt percentage	8,2%
Kasgeldlimiet (afgerond)	2.392
Verwachte situatie (gemiddeld)	
Opgenomen gelden < 1 jaar	2.052

Kasgeldlimiet <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Kasgeldlimiet	2.392
Ruimte	340

Tabel 9: Kasgeldlimiet

Rekening-courantfaciliteiten

Waardlanden heeft een rekening-courantfaciliteit van 1.500.000 euro bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Dit is een soort financiële ruimte die Waardlanden kan gebruiken om tijdelijk tekorten op te vangen.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

Waardlanden kan te maken krijgen met renterisico als er nieuwe leningen nodig zijn of als de rente van bestaande leningen wordt aangepast. Om dit risico te beperken, is in de wet een renterisiconorm vastgesteld. Deze norm zorgt ervoor dat Waardlanden niet te afhankelijk is van schommelingen in de rente binnen één jaar.

Volgens de regels wordt het renterisico in de onderstaande tabel berekend voor de komende vier jaar. In werkelijkheid geldt het renterisico alleen voor het totale begrotingsbedrag van het komende jaar.

Renterisico's <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Renteherzieningen schuld (o/g)	-	-	-	-
Aflossingen schuld (o/g)	2.925	3.061	2.908	3.052
Renterisico	2.925	3.061	2.908	3.052
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	29.173	29.346	29.808	30.543
Percentage cf. FIDO	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	5.835	5.869	5.962	6.109
Toetsing renterisico aan norm				
Renterisico	2.925	3.061	2.908	3.052
Renterisiconorm	5.835	5.869	5.962	6.109
Onderschijding	-2.909	-2.808	-3.053	-3.056

Tabel 10: Renterisico voor begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

De norm is echter niet van toepassing bij Waardlanden omdat er géén sprake is van herfinancieringen anders dan bij vervangingsinvesteringen waarbij de lopende financiering al geheel afgelost is.

Financieringspositie

Waardlanden loopt alleen een renterisico als leningen opnieuw moeten worden afgesloten. Alle leningen die Waardlanden afsluit, hebben een vaste looptijd en een vast rentepercentage. Daardoor is er geen sprake van een renterisico.

Interne rente

Waardlanden gebruikt in de begroting een rentepercentage van 2,52% voor het doorberekenen van rentekosten over investeringen.

Kasbeheer

De meeste betalingen van Waardlanden gaan via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De financiële administratie van de afdeling Informatiemanagement voert deze betalingen uit. Het beheer van geld volgens de regels van schatkistbankieren gebeurt automatisch. Dit betekent dat de bank aan het eind van elke dag het geld dat over is, overmaakt naar de overheid.

Informatievoorziening

Het bestuur krijgt door het jaar heen rapportages waarin staat hoe de plannen verlopen en of alles volgens verwachting gaat. In de jaarrekening wordt aan het einde van het jaar uitgelegd wat er is bereikt en hoe het geld is besteed.

Rentetoerekening

In onderstaande tabel is het renteschema uit de 'notitie rente 2017' van de commissie BBV opgenomen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

Renteschema <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026
Externe rentelasten over korte en lange financiering	687
Externe rentenbaten	-
Saldo rentelasten en rentebaten	687
Rentelasten grondexploitatie *	-
Rentelasten projectfinanciering *	-
Toe te rekenen externe rente	687
Rente over eigen vermogen *	-
Rente over voorzieningen *	-
Totaal geraamde toe te rekenen externe rente	687
Toegerekende rente (renteomslag 2,5%)	687

Verwacht renteresultaat

-

* Waardlanden past deze werkwijze niet toe

Tabel 11: Renteschema

Het EMU-saldo

Het EMU-saldo wordt berekend volgens de methode van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en geeft het volgende beeld van de financiële situatie van Waardlanden:

EMU-saldo <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Exploitatiesaldo	-	-	-
Afschrijvingen	2.751	2.925	3.061
Dotatie voorzieningen	174	174	174
Investerings	-2.907	-2.776	-2.136
Ten laste gebracht van voorzieningen	-309	-149	-105
EMU-saldo	-290	175	995

Tabel 12: EMU-saldo

Het EMU-saldo laat zien hoeveel geld er in een bepaald jaar binnenkomt en uitgaat. Dit heet de kasstroom.

3.4 Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering gaat over de processen die ervoor zorgen dat we onze taken efficiënt, betrouwbaar en flexibel kunnen uitvoeren. Dit doen we samen met onze medewerkers en met de middelen die we tot onze beschikking hebben. Net als voorgaande jaren zijn afval en (afval)recycling belangrijke thema's in onze maatschappij, en de ontwikkelingen op dit gebied gaan snel. Om hierin mee te gaan, zijn de volgende aandachtsgebieden voor onze bedrijfsvoering van belang.

3.4.1 Personeel

Onze medewerkers vormen het hart van onze organisatie. In de huidige krappe arbeidsmarkt is het een uitdaging om vakbekwaam personeel aan te trekken en te behouden. Daarom is het essentieel om te blijven investeren in maatregelen die ons als werkgever aantrekkelijk maken en die bijdragen aan het werkplezier en de gezondheid van onze medewerkers. Zo zorgen we ervoor dat zij met enthousiasme en toewijding hun werk blijven doen, wat de kwaliteit van onze dienstverlening ten goede komt.

Personeelskosten

Voor de salariskosten hanteren wij een verhoging van 3,8%, in overeenstemming met de septembercirculaire van 2024. Daarnaast voorzien we extra investeringen in vitaliteitsprogramma's en scholing om de inzetbaarheid van medewerkers te vergroten.

Arbeidsvoorwaarden voor verschillende generaties

Binnen onze organisatie werken meerdere generaties samen, elk met hun eigen behoeften en verwachtingen. Het is daarom van belang dat onze arbeidsvoorwaarden hierop aansluiten. Waar jongere medewerkers vaak waarde hechten aan flexibiliteit en ontwikkelingsmogelijkheden, geven oudere medewerkers mogelijk de voorkeur aan meer zekerheid en ondersteuning in fysieke belastbaarheid. Het is onze doelstelling om binnen de kaders van de cao in te spelen op deze diversiteit.

Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit

Met een gemiddelde leeftijd van 49 jaar is het essentieel om aandacht te besteden aan de gezondheid en toekomstbestendigheid van ons personeelsbestand. Het verzuimpercentage over 2024 ligt boven de 7%, wat het belang onderstreept van een actief gezondheids- en preventiebeleid. We richten ons op maatregelen zoals ergonomisch werken, periodieke gezondheidschecks (PMO) en een vitaliteitsprogramma gericht op fysieke en mentale fitheid. Daarnaast stimuleren we bewustwording bij medewerkers over hun eigen inzetbaarheid en loopbaanontwikkeling.

Opleiding en ontwikkeling

Om medewerkers te ondersteunen in hun duurzame inzetbaarheid ontwikkelen we een nieuw opleidingsbeleid. Dit richt zich niet alleen op vakinhoudelijke kennis, maar ook op bredere vaardigheden en loopbaanoriëntatie. Door scholing en begeleiding stimuleren we medewerkers om na te denken over hun toekomst binnen en buiten de organisatie.

Inclusiviteit: meerwaarde voor kwetsbare groepen én gemeenten

WaardLanden draagt bij aan maatschappelijke meerwaarde door kansen te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We streven ernaar een afspiegeling van de samenleving te zijn en een inclusieve werkomgeving te creëren waarin iedereen een waardevolle plek heeft, ongeacht eventuele kwetsbaarheden.

Momenteel hebben we zes medewerkers in dienst en twee medewerkers via Avres die structureel worden ingezet en tot deze doelgroep behoren. We begeleiden individuen met diverse achtergronden, waaronder de bijstand, WW, Wajong, WIA naar passende posities binnen ons arbeidsproces. Daarbij bieden wij maatschappelijke stages en leer-werktrajecten. Goede begeleiding is hierin essentieel. Daarom investeren we in gerichte training voor leidinggevers, zodat zij deze medewerkers optimaal kunnen ondersteunen.

Door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zinvol werk te bieden dat aansluit bij hun competenties en kwaliteiten, creëren we een veilige en inclusieve werkomgeving. Dit draagt niet alleen bij aan de continuïteit van onze organisatie en onze dienstverlening, maar versterkt ook het gevoel van zelfstandigheid en maatschappelijke participatie van deze medewerkers.

Ook in 2026 blijft inclusie een speerpunt binnen ons personeelsbeleid. We blijven mogelijkheden verkennen om deze groep verder uit te breiden, onder andere door het aanbieden van werkervaringsplaatsen, leerwerkroutes en toegankelijke werkzaamheden.

Medewerkerstevredenheid

Het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) blijft een vast instrument om inzicht te krijgen in de behoeften en uitdagingen van ons personeel. De uitkomsten worden gebruikt om gericht verbeteringen door te voeren en onze organisatie als werkgever aantrekkelijk te houden.

3.4.2 Communicatie

Visie op interne communicatie

Bij Waardlanden geloven we dat professionele communicatie cruciaal is voor ons succes en het bereiken van onze organisatiedoelen. We vertellen wat we doen en waarom. Ook zorgen we ervoor dat de organisatie en de omgeving met elkaar verbonden zijn en met elkaar kunnen samenwerken.

Interne communicatie heeft als doel de organisatie te helpen beter te communiceren en adequaat te reageren op veranderingen. Dit versterkt de samenwerking en zorgt voor een flexibele organisatie. We tonen resultaten en successen, wat bijdraagt aan werkplezier. In 2025 en 2026 investeren we verder in interne communicatie zodat wat we voor inwoners en andere belanghebbende buiten waar willen maken intern geborgd is. Een goede interne informatievoorziening zorgt ervoor dat medewerkers goed geïnformeerd, betrokken, enthousiast en verbonden zijn, en vormt de basis voor betrouwbare en tijdige externe communicatie.

3.4.3 Informatisering en automatisering

In 2026 richten we ons nog meer op het gebruiken van onze data. We hebben veel gegevens, en we maken deze steeds beter beschikbaar. Zo kunnen we van data echte informatie maken. Met die informatie kunnen we in 2026 betere beslissingen nemen, de operatie slimmer aansturen en efficiënter werken. We blijven continu doorontwikkelen. Dat betekent dat we ook na 2026 blijven investeren in technologie en slimme tools om nog meer uit onze data te halen.

Herinrichting applicatielandschap

Ons huidige applicatielandschap is langzaam gegroeid. Daardoor zijn er nu applicaties die hetzelfde kunnen. Ook moeten gegevens soms meerdere keren worden ingevoerd.

We gaan nu zorgen voor meer samenhang in alle ondersteunende processen. Dit helpt om efficiënter te werken en de kwaliteit te verbeteren.

Op de lange termijn kunnen we ook kosten besparen. Dat komt doordat we dan in de hele organisatie dezelfde gegevens (masterdata) gebruiken.

De uitvoering van dit plan start in 2025. In 2026 is het systeem klaar voor gebruik.

Datagestuurd werken

We hebben veel data in onze systemen. We gaan deze data beter gebruiken door deze toegankelijk te maken en om te zetten in bruikbare informatie. Met die informatie kunnen we betere beslissingen nemen en de dagelijkse werkzaamheden beter aansturen. Dit maakt ons werk efficiënter.

We zetten hiervoor steeds vaker moderne technologie en slimme analysetools in. Zo halen we meer waarde uit onze data en verbeteren we stap voor stap onze organisatie.

3.4.4 Duurzaamheid

Als overheidsorganisatie is het van groot belang dat we onze voorbeeldrol pakken binnen de energie- en grondstoffentransitie. We gaan daarom actief aan de slag met energiebesparing en verantwoord inkopen.

Binnen de energietransitie zijn er twee ontwikkelingen gaande. Enerzijds stagneert de overstap van fossiel naar elektrische, als gevolg van de netcongestie waar onze regio mee kampt. We participeren aan denktanks voor lokale oplossingen voor deze netcongestie, zodat we onze elektrische voertuigen en apparaten nu en in de toekomst kunnen blijven gebruiken. Voor kleine voertuigen en gereedschappen blijft bij inkoop onze voorkeur nog steeds uit gaan naar elektrisch.

Daarnaast verleggen we onze focus naar waterstof. Enkele collega-inzamelaars hebben succesvol de overstap gemaakt. In 2026 verkennen we welke mogelijkheden in de toekomst voor Waardlanden te verwachten zijn.

Circulaire bedrijfsvoering op kantoor

De medewerkers van Waardlanden zijn meestal in de eigen regio woonachtig. In hun privé- en werksituatie maken ze cultuurverandering van omgaan met afval- en grondstoffen net zo mee als hun buurtgenoten. Dat betekent dat er ook op kantoor veel automatismen en tradities een verandering moeten ondergaan. Te denken is aan refurbished hardware en blijven wij inzetten op een cultuurverandering op de werkplek.

Uiteraard is het van belang te blijven voldoen aan geldende wet- en regelgeving. De komende jaren krijgt ook de afvalbranche te maken met toenemende registratie en rapportageverplichtingen: CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Deze registratie, maar ook de materialiteitsbepaling en kwaliteitsborging moet in de komende jaren worden opgezet.

3.4.5 Inkoop en aanbesteden

Inkoop binnen de Waardlanden moet zich ontwikkelen. In 2026 gaan we ons inkoopbeleid, dat in 2025 is geschreven, implementeren. Hierbij zetten we in op het uniformeren van aanbestedingsdocumenten en periodieke inkoopoverleggen met de teammanagers. Dit betekent we in 2026 inkoop inbedden in de organisatie. Deze overleggen, samen met de resultaten van de spendanalyse, vormen de basis voor de te ontwikkelen aanbestedingskalender.

3.4.6 Arbo en veiligheid

Waardlanden vindt veilig en gezond werken (nu en in de toekomst) erg belangrijk. Om veilig en gezond te kunnen werken moeten medewerkers zich bewust zijn van mogelijke risico's en over de kennis en kunde beschikken. Werkgever, medewerkers en OR hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Wat gaan we doen?

- Arbeidsrisico's in beeld brengen via de gebruikelijke instrumenten (Preventief Medisch Onderzoek, medewerkersonderzoek en de Risico Inventarisatie & Evaluatie);
- De geïdentificeerde risico's, behoud- en verbeterpunten samen met voorgestelde maatregelen vastleggen in een actieplan / plan van aanpak;
- Het bewustzijn van de mogelijke arbeidsrisico's bij medewerkers vergroten d.m.v. voorlichting en training.

Wat mag het kosten?

De kosten voor dit beleid zijn opgenomen in de financiële begroting en zijn opgenomen onder meerdere lasten voor een totaalbedrag van € 80.000,

Wat levert het op?

Goed arbobeleid heeft naast het verminderen van arbeidsrisico's meer positieve effecten. Als medewerkers veilig en gezond hun werk kunnen doen dan leidt dit tot meer werkplezier, hogere motivatie en een verbeterde inzetbaarheid van medewerkers en uiteindelijk een hogere productiviteit.

3.4.7 Juridische control

Juridische control zorgt ervoor dat we als organisatie werken volgens de wet- en regelgeving. We letten bijvoorbeeld op contracten, privacyregels en andere afspraken.

In 2025 hebben we een juridische scan uitgevoerd. Deze scan heeft laten zien waar we risico's lopen en waar we kunnen verbeteren. Dit vormt de basis voor de acties die we in 2026 en daarna gaan uitvoeren.

Het doel is om risico's te verkleinen en problemen te voorkomen. Zo zorgen we dat we veilig en verantwoord kunnen werken. We houden onze regels en werkwijzen up-to-date en werken goed samen met onze juristen. Zo blijven we als organisatie in control.

3.5 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) bepaalt in artikel 3.5 dat overheidsorganisaties in de begroting moeten uitleggen hoe ze omgaan met het openbaar maken van informatie. Dit kan op twee manieren: door informatie actief te delen of door informatie beschikbaar te stellen als mensen erom vragen. Aan het einde van het jaar wordt in de jaarrekening beschreven wat hiervan is uitgevoerd. Deze informatie komt in de openbaarheidsparagraaf, waarin staat welke gegevens openbaar zijn gemaakt en hoe de organisatie haar informatievoorziening heeft verbeterd. Voor de rijksoverheid zijn hiervoor standaardmodellen gemaakt, die zijn vastgelegd in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV6).

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het doel van deze wet is een transparante overheid met een goede en toegankelijke informatievoorziening. De Woo verplicht bestuursorganen om actiever informatie openbaar te maken. Dit betekent dat in de begroting en het verantwoordingsverslag moet worden aangegeven hoe hier rekening mee wordt gehouden. Dit onderdeel in de begroting 2026 geeft invulling aan deze verplichting. De Woo kent vier belangrijke verplichtingen:

- 1. Aanstellen van een Woo-contactfunctionaris**

Elke overheidsorganisatie moet een vast aanspreekpunt hebben voor Woo-verzoeken en informatievoorziening.

- 2. Passieve openbaarmaking**

Overheidsinformatie moet op verzoek openbaar worden gemaakt, tenzij er wettelijke uitzonderingen gelden.

- 3. Actieve openbaarmaking**

Bepaalde overheidsinformatie moet uit eigen initiatief openbaar worden gemaakt, zonder dat hierom wordt gevraagd.

4. **Verbetering van de (digitale) informatiehuishouding**

Overheidsorganisaties moeten hun informatiebeheer moderniseren en zorgen voor een goede en toegankelijke administratie

Woo-contactfunctionaris

Waardlanden heeft een Woo-contactfunctionaris aangesteld om het makkelijker te maken om informatie op te vragen en de dienstverlening te verbeteren. De Woo-functionaris heeft een actieve voorlichtingsfunctie. Inwoners en andere belangstellenden hoeven niet direct een Woo-verzoek in te dienen; eerst kunnen zij met vragen terecht bij de Woo-contactfunctionaris, die uitleg geeft en helpt bij het vinden van de juiste informatie.

Passieve openbaarmaking

Om inwoners de mogelijkheid te geven een Woo-verzoek ook digitaal in te dienen, is op de website van Waardlanden hiervoor een optie toegevoegd. Daarnaast is op de website de procedure voor het indienen van een Woo-verzoek beschreven en is nadere informatie toegevoegd.

Actieve openbaarmaking

Het is belangrijk dat medewerkers zich bewust zijn van de invloed van de Woo op hun werk en het belang van een transparante overheid begrijpen. We voldoen aan de verplichtingen om informatie te publiceren. In 2025 worden de Woo-verzoeken, inclusief de schriftelijke beslissingen en de verstrekte informatie, op de website gepubliceerd.

Informatievoorziening op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen 6 jaar op orde wordt gebracht. Dit houdt in dat er, op basis van een op te stellen meerjarenplan, maatregelen genomen moeten worden om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. Informatie wordt als duurzaam toegankelijk beschouwd als deze gedurende de vastgestelde bewaartermijn voldoet aan de DUTO-kenmerken: vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig. Dit geldt voor iedereen die daar recht op heeft en voor zo lang als noodzakelijk. In 2025 verwachten we het meerjarenplan af te ronden.

3.6 Verbonden partijen

Beleidsvisie

Waardlanden werkt samen met andere organisaties, maar alleen als die bijdragen aan de doelen van de organisatie. Dit betekent dat samenwerkingspartners de organisatie moeten ondersteunen en versterken bij het uitvoeren van haar taken.

Verbonden partijen

Waardlanden werkt samen met Waardlanden Reinigingsbedrijf BV als verbonden partij.

Omschrijving belang

Waardlanden is voor 100% aandeelhouder in Waardlanden Reinigingsbedrijf BV.

Belang aan het begin en einde jaar

Er is sprake van een 100% belang aan het begin en einde van het jaar.

Verwachte omvang eigen vermogen begin en einde jaar

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft bepaald dat het eigen vermogen van Waardlanden Reinigingsbedrijf BV maximaal 150.000 euro mag zijn. Als het eigen vermogen hoger wordt, wordt het extra bedrag als dividend uitgekeerd aan Waardlanden. Dit betekent dat het teveel aan winst wordt uitbetaald aan de aandeelhouder. Waardlanden houdt in 2026 in de begroting rekening met een dividendbate van 150.000 euro vanuit de resultaatbestemming 2025.

Verwachte omvang financieel resultaat begrotingsjaar (mutatie eigen vermogen)

De verwachte omvang van het financiële resultaat 2026 van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. bedraagt 150.000 euro (na vennootschapsbelasting).

Risico's

Waardlanden loopt geen financiële risico's met Waardlanden Reinigingsbedrijf BV, behalve dat het verplicht is om het volledige bedrag van de aandelen te betalen. Dit heet de volstortplicht.

FINANCIELE BEGROTING

4 FINANCIËLE BEGROTING

4.1 Begroting 2026 en meerjarenraming (MJR) 2027-2029

	Realisatie 2024	Begroting 2025	MJR Begroting 2026	Begroting 2026	MJR begroting 2027	MJR begroting 2028	MJR begroting 2029
LASTEN							
Verwerkingskosten	-5.927	-7.020	-7.196	-6.205	-6.342	-6.499	-6.660
Overige uitvoeringskosten	-902	-965	-989	-949	-973	-997	-1.022
Materieel	-3.257	-3.457	-3.662	-3.585	-3.786	-3.990	-4.196
Containers	-1.948	-2.046	-2.141	-1.950	-1.998	-2.043	-2.072
Overige DVO uitvoeringskosten	-416	-385	-394	-457	-395	-405	-415
Projectkosten	-98	-	-	-	-	-	-
Personeel	-10.699	-11.095	-11.296	-11.789	-12.084	-12.386	-12.696
Huisvesting	-1.588	-1.842	-1.869	-1.884	-1.900	-1.933	-1.946
Bedrijfsvoering	-1.286	-1.727	-1.626	-2.354	-1.868	-1.554	-1.535
Doorberekende kosten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	-26.120	-28.537	-29.173	-29.173	-29.346	-29.808	-30.543
BATEN							
Voorschotten	17.182	19.781	20.243	20.616	20.778	21.075	21.642
Opbrengsten/ voorschotten verwerking	6.604	6.225	6.379	5.850	5.848	5.999	6.154
Overige opbrengsten	551	804	825	703	715	728	742
Reinigingsbedrijf B.V.	1.929	1.578	1.577	1.855	1.855	1.855	1.855
Dividend	215	150	150	150	150	150	150
Totaal baten	26.481	28.537	29.173	29.173	29.346	29.808	30.543
Saldo van baten en lasten	361	-	-	-	-	-	-
Mutaties reserves							
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	300	-	-	-	-	-	-

	Realisatie 2024	Begroting 2025	MJR Begroting 2026	Begroting 2026	MJR begroting 2027	MJR begroting 2028	MJR begroting 2029
Saldo van mutaties reserves	300	-	-	-	-	-	-
Begrotingsresultaat	661	-	-	-	-	-	-

Tabel 13: Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Toelichting op de baten en lasten op categorieniveau

Algemeen

De begroting voor 2026 is opgesteld volgens de Kaderbrief 2026 en ligt in lijn met de meerjarenraming (MJR) 2026, die in 2024 is opgesteld. De hogere kosten voor lonen en salarissen en de hogere kosten voor de bedrijfsvoering worden gecompenseerd door lagere verwerkingskosten. In totaal blijft de begroting voor 2026 gelijk aan de meerjarenraming (MJR) 2026 uit 2024.

In de begroting voor 2026 is specifiek gekeken naar de budgetten voor de bedrijfsvoering en de onderbouwing hiervan, met als doel beter grip te krijgen op de kosten en de beheersing daarvan.

LASTEN (636.000 euro N)

De totale lasten zijn ten opzichte van de begroting 2025 € 636.000 hoger. Hieronder wordt per onderdeel verdere toelichting op deze toename gegeven.

Verwerkingskosten (816.000 euro V)

Dit zijn de kosten die Waardlanden betaalt voor de afvalverwerking van de milieustraten, milieuparken, huis-aan-huis inzameling en overige verwerkingskosten (zoals veegvuil, slib, composteerbaar tuinafval en puin). De verwerkingskosten zijn gebaseerd op de aantallen die in 2024 zijn gerealiseerd, waarin voor het eerst de effecten van Diftar zichtbaar zijn. Daarbij zijn de huidige of verwachte verwerkingstarieven gebruikt, zoals deze op dit moment bekend zijn.

Voor 2026 en de daaropvolgende jaren worden lagere opbrengsten uit PMD verwacht, welke in de begroting als zodanig zijn verwerkt. De prijzen op de markt fluctueren sterk voor enkele grondstoffen, waaronder papier. Net als voorgaande jaren gaan we in de begroting uit van de minimumprijzen.

Voor de gemeenten met Diftar registreren we op de milieustraten de hoeveelheden waarvoor betaald moet worden. Deze kosten verrekenen wij rechtstreeks met de inwoners. Hetzelfde geldt voor de kosten van de

grofvuil ophaalservice. Voor de opbrengsten in de begroting 2026 zijn we uitgegaan van het resultaat van 2024.

De gemeente Vijfheerenlanden heeft bij de vaststelling van de strategienota aangegeven (voorlopig) niet mee te doen met Diftar. Dit betekent dat we vanaf de begroting 2024, tot nader besluit, twee tarieven voor de gemeenten voor het onderdeel verwerking hanteren: één voor Diftar en één zonder Diftar. In het tarief zonder Diftar is het voordeel van de financiële prikkel voor het verminderen van restafval bij de huis-aan-huis inzameling en de milieustraten niet meegenomen. De inwoners van Vijfheerenlanden kunnen kosteloos gebruik maken van de milieustraten en de grofvuil ophaalservice. We rekenen deze kosten af met de gemeente Vijfheerenlanden.

Als we kijken naar de verwerkingskosten sinds de invoering van Diftar, zien we een daling van de verwerkingskosten van 2023 naar 2024. In 2025 en 2026 verwachten we dat, dankzij afname van het restafval per inwoner, de stijging van de verwerkingskosten gematigder is dan voorzien in de meerjarenbegroting 2026. Desondanks zullen de totale verwerkingskosten wel stijgen. Dit komt door de stijgende tarieven van de verwerkingskosten en de verwachte bevolkingsgroei. De invoering van Diftar leidt dus niet tot structureel lagere kosten, maar wel tot minder stijging van de kosten in vergelijking met de situatie zonder Diftar.

Overige uitvoeringskosten (15.000 euro V)

Hieronder vallen de kosten voor aftransport, de kosten voor glaszameling, het wisselen van containers en kosten voor zaken zoals kerstbomen, asbestzakken, eten voor papierophalers, stickers voor op de minicontainers, grijpers, vuilniszakken, handschoenen en zwerfafvalmonitoring. De kosten voor aftransport zijn ten opzichte van 2025 met € 47.000 afgenomen, doordat de totale hoeveelheid te transporteren afval en grondstoffen is gedaald. De overige kosten onder deze post zijn dus met € 32.000 toegenomen.

Materieel (128.000 N)

Dit betreft de kosten voor onderhoud, brandstof, schade, verzekering, belasting, rente en afschrijving van het materieel (wagenpark en gereedschap). De toename komt onder andere door € 30.000 hogere lasten vanwege eurovignetten (deze waren niet begroot voor 2025); € 18.000 hogere onderhoudskosten, € 43.000 hogere verzekeringskosten en € 33.000 hogere begrote afschrijvingslasten. De laatste twee zijn het gevolg van de gestegen aanschafwaarden van vooral vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties.

Containers (96.000 euro V)

Dit zijn de kosten voor onderhoud, verzekering, rente en afschrijving van de containers. Omdat in 2023 veel uitgaven zijn gedaan voor de vernieuwing van de wijkverzamelcontainers voor PMD en restafval, zijn de kosten in 2024 lager uitgevallen dan begroot. Voor de jaren 2025 en 2026 worden voorzichtigheidshalve hogere kosten begroot, aangezien de containers onderdelen bevatten die mogelijk gevoelig zijn voor schade. De kosten voor 2026 vallen naar verwachting wel lager uit dan oorspronkelijk begroot was voor 2025. In 2025

wordt een plan gemaakt voor de aanvulling en hersituering van de textielcontainers, waarvan de uitvoering in de begroting voor 2026 is opgenomen.

Overige DVO uitvoeringskosten (71.000 euro N)

Deze kosten worden meegenomen in de afrekening van de verschillende DVO's en omvatten kosten zoals de inhuur van externe partijen, wachtdiensten voor gladheid, de aankoop van strooizout en de inzet van Avres voor het ledigen van openbare prullenbakken. De kosten van de DVO's worden 1-op-1 afgerekend met de verschillende gemeenten. Dit is niet direct zichtbaar bij de baten, aangezien de DVO-uitvoeringsbaten zijn opgenomen bij de voorschotten.

Projectkosten (0 euro)

Net als in 2025 zijn er voor 2026 geen projectkosten begroot.

Personeel (694.000 euro N)

De loon- en inhuurkosten stijgen in 2026 met € 638.000. Deze toename is voornamelijk het gevolg van de gehanteerde indexering voor 2026. Daarnaast is er sprake van € 250.000 inhuur voor specifieke kennis boven de formatie. De taakstelling van een korting van €155.000 (3 FTE), die in de begroting 2025 was opgenomen, is in de begroting 2026 verwerkt door het vervallen van 1 functie, wat leidt tot een aanpassing van de formatie met -1 FTE.

De ondersteuning die in 2024 werd ingezet voor de verdere professionalisering van de organisatie, zal naar verwachting in 2026 afnemen. Dit betekent dat er een verschuiving zal plaatsvinden tussen kosten van inhuur en kosten van eigen personeel.

De opleidingskosten, waarvan een groot deel verplicht is voor de uitvoering van de werkzaamheden, zijn gestegen met € 53.000. Dit komt door de invoering van een persoonsgebonden opleidingsplan. De kosten voor kwaliteit, arbo en milieu, die nodig zijn om aan de wet- en regelgeving te voldoen zijn gedaald met €24.000. Dit komt doordat deze kosten zijn geherrubriceerd en nu onder de kosten voor Personeel en Organisatie vallen.

Huisvesting (42.000 euro N)

De grootste afwijkingen bestaan uit:

- Afschrijvingen stijgen met € 7.000
- Rente blijft gelijk
- Huurgelden stijgen met € 13.000
- Energiekosten stijgen met € 10.000
- Overige huisvestingskosten stijgen met € 9.000

Bedrijfsvoering (627.000 euro N)

Om in de toekomst te voldoen aan de behoeften op het gebied van informatievoorziening en informatiebeveiliging, wordt in 2025 een plan voor ICT en software opgesteld. De uitvoering van dit plan zorgt voor hogere kosten in 2026 en de jaren daarna. Deze kosten zijn verwerkt in de begroting.

De hogere afschrijvingskosten hebben te maken met de afschrijvingen van de chiplezers op de wijkcontainers.

De externe advieskosten zijn hoger dan in de begroting 2025, omdat er in 2026 kosten gemaakt moeten worden voor diverse aanbestedingen, RI&E onderzoek en juridisch advies. Ook is er een extra bedrag opgenomen voor kosten die voortkomen uit de evaluatie van de strategienota en voor kosten voor het verder verbeteren van de bedrijfsvoering. Tenslotte wordt geïnvesteerd in maatregelen om de verdere vermindering van restafval te kunnen realiseren (vliegwiel-effect).

De onderverdeling van het verloop van deze post op hoofdlijnen (ten opzichte van begroting 2025) is als volgt:

• Afschrijvingskosten	€ 40.000 nadelig
• Rentelasten	€ 8.000 voordelig
• Automatiseringskosten	€ 150.000 nadelig
• Externe advieskosten	€ 431.000 nadelig

BATEN (636.000 euro V)

De totale baten zijn ten opzichte van de begroting 2025 € 636.000 hoger. Hieronder wordt per onderdeel verdere toelichting op deze toename gegeven.

Bijdragen (835.000 euro V)

De bijdragen voor de inzameling nemen met € 835.000 toe. Dit komt door de toename van de kosten van bedrijfsvoering en de personeelslasten. Voor een gedetailleerdere uitsplitsing van de kosten kunt u de afzonderlijke onderdelen bij de lasten raadplegen.

De in deze post opgenomen voorschotten van de DVO's nemen met 180.000 (-9%) af. Uit de realisatie van voorgaande jaren bleek dat de begrote bedragen voor de DVO's in 2025 te hoog waren opgenomen. Daarom is hierop een correctie voor 2026 doorgevoerd. Zoals al in paragraaf 2.2 (Product Overige diensten (DVO's)) vermeld, is voor een deel van de dienstverlening die Waardlanden uitvoert op dit moment geen actuele DVO beschikbaar. Daarom gaat Waardlanden met alle betrokken gemeenten in gesprek om voor alle lopende en toekomstige werkzaamheden afspraken vast te leggen. Als hieruit blijkt dat de opgenomen bedragen voor 2026 niet voldoende zijn, wordt er op een later moment een begrotingswijziging ingediend voor 2026. De nieuwe DVO's zullen gelden voor 2025 en de jaren daarna.

Opbrengst voorschot verwerkingskostenkosten (375.000 euro N)

Als gevolg van lagere verwerkingslasten nemen de voorschotbedragen voor de verwerking met € 375.000 af.

Overige opbrengsten (101.000 euro N)

De overige opbrengsten zijn lager begroot, omdat de opbrengst van spoedeisende bestuursdwang structureel € 75.000 te hoog was begroot (en incidenteel € 15.000). De subsidies voor zwerfafval, zoals de SUP- en UPV-vergoedingen, worden later uitgekeerd, namelijk in 2025. Voor 2026 is hierover nog geen besluit genomen. De verwachting is dat de zwerfvuilsubsidie iets lager uitvalt, met een bedrag van € 9.000 minder.

Reinigingsbedrijf B.V. (277.000 euro V)

Sinds april 2022 wordt het bedrijfsafval ingezameld in samenwerking met Netwerk N.V. Waardlanden blijft de inzamelactiviteiten uitvoeren voor Reinigingsdienst Waardlanden B.V. en ontvangt daarvoor een vergoeding. De verwachte winst kan als structurele opbrengst worden opgenomen. De inzet van Waardlanden is verwerkt in de lasten. De baten en lasten zijn volgens de afspraken met Netwerk N.V. in de begroting opgenomen.

De doorbelasting van de overheadkosten door Waardlanden neemt toe naarmate de omzetverwachting van Reinigingsbedrijf Waardlanden B.V. toeneemt. Met de invoering van Diftar in 2024 zijn er bedrijfspassen verstrekt voor het legen van wijkcontainers. Afnemers betalen Waardlanden B.V. een abonnement op basis van de klepbeweging. GR Waardlanden registreert deze bewegingen en berekent deze door aan de B.V., evenals het gebruik van de putten die eigendom zijn van de GR en door haar worden onderhouden. Deze opbrengsten waren in de begroting 2025 niet opgenomen.

4.2 Uitgangspunten

Bij de totstandkoming van de programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemeen

- De bepalingen voor het bestemmen van de tekorten en overschotten zijn vastgelegd in de financiële beheerverordening van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdienst Waardlanden;
- De begrotingscijfers zijn waar nodig bijgesteld op basis van de realisatiecijfers 2024;
- De effecten vanuit de strategienota worden gemonitord en geëvalueerd en zijn waar nodig meegenomen in de begroting 2026.
- De gehanteerde indexpercentages voor begrotingsjaar 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 zijn overgenomen vanuit de septembercirculaire gemeentefonds 2024 (tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB MEV 2025 en CEP 2024). Voor 2026 bedraagt het percentage 2,2% voor de materiële uitgaven ten

opzichte van de begroting 2025. Dit indexpercentage is ook van toepassing op de jaren 2027-2029 uit de meerjarenbegroting.

Personele capaciteit en samenhangende uitgaven

- Uitgangspunt voor de salarispost is de toegestane formatie (aanwezige formatie inclusief vacatures) zoals in de begroting 2025 is vastgesteld.
- Vacatures zijn meegenomen op het maximum van de functionele schaal.
- Feitelijke schaalbedragen volgens de bruto salarisbetaling over januari 2025;
- De cao Gemeenten/SGO 2024-2025 loopt vanuit 2024 door tot en met 31 maart 2025. De onderhandelingen over de cao Gemeenten/SGO voor 2025-2026 zijn begin november 2024 gestart; van een akkoord is echter nog geen sprake. Voor 2026 wordt (als er op dat moment nog geen cao is vastgesteld) uitgegaan van de prijsindexen uit de Macro Economische Verkenningen 2026, die zijn gepubliceerd in de septembercirculaire 2024 van het Centraal Planbureau. Er wordt rekening gehouden met een opslag voor sociale lasten en pensioenpremies van 29,75%. In de Kadernota is een percentage van 28,25% genoemd. Aangezien de werkelijke opslag over 2024 hoger is dan dit percentage is het rekenpercentage voor 2026 opgehoogd;
- De gehanteerde indexpercentages voor begrotingsjaar 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 zijn overgenomen vanuit de septembercirculaire gemeentefonds 2024 (tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB MEV 2025 en CEP 2024). Voor 2026 bedraagt het indexpercentage 3,8% voor de lonen en salarissen (voor het jaar 2027 is dit 4,8% en voor 2028 en 2029 is dit 4,0%);
- Begroting taakstellend gemaakt door een besparing te verwerken van € 155.000, zijnde 3 FTE's. De verdere invulling van de taakstelling vindt nog plaats;
- In de begroting wordt rekening gehouden met een verzuimpercentage van 7%.
- Inhuur is berekend op basis van capaciteitsplanning ten opzichte van de formatie.

Afschrijvingen

- Waardlanden schrijft kapitaalgoederen af volgens de financiële regels van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden die zijn vastgelegd in de financiële verordening van Waardlanden.
- De afschrijvingen zijn berekend op basis van het materieel dat nu in gebruik is en de geplande investeringen voor 2026-2029.

Leningen

- Voor de rente over geldleningen rekent Waardlanden met een percentage van 3,5%. Dit is gebaseerd op de renteverwachting van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). In 2024 lag de rente voor een lening van tien jaar tussen 3% en 3,5%. Omdat de rente kan schommelen, wordt in de begroting van 2026 voorzichtigheidshalve uitgegaan van 3,5%.

Rente

- Als Waardlanden investeert, horen daar rentekosten bij. In de begroting wordt hiervoor een rentepercentage gebruikt. Dit percentage wordt berekend door de rente te vergelijken met de waarde van de investeringen. Voor 2026 is dit percentage 2,51%.

Onderhoud

- Onderhoud volgt het meerjaren onderhoudsplan. Dit plan is de grondslag voor de berekening van de voorziening voor groot onderhoud. Ieder jaar wordt het onderhoudsplan bij het opstellen van de jaarrekening bijgewerkt.

Bijdrage gemeenten

- In het hele gebied zijn er 69.196 huisaansluitingen, volgens de opgave van de gemeenten. De kosten worden verdeeld op basis van dit aantal. Elke gemeente betaalt een deel dat past bij het aantal huisaansluitingen in haar gebied.

4.3 Incidentele baten en lasten

Volgens de regels van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet in de begroting duidelijk worden aangegeven welke opbrengsten en kosten elk jaar terugkomen en welke eenmalig zijn. Dit zorgt voor overzicht.

Vaste opbrengsten en kosten staan elk jaar in de begroting. Als de vaste opbrengsten hoog genoeg zijn om de vaste kosten te betalen, is de begroting in evenwicht. Eenmalige opbrengsten en kosten gebeuren onverwacht of maar één keer. Bijvoorbeeld:

- Geld dat binnenkomt door de verkoop van eigendommen.
- Ontvangen subsidies
- Grote eenmalige uitgaven.

Omdat Waardlanden niet kan voorspellen wanneer deze eenmalige bedragen komen, worden ze niet vast opgenomen in de begroting.

4.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Waardlanden beschikt over een reserve grondwaardering. Deze reserve wordt jaarlijks opgehoogd met een bedrag gelijk aan de aflossingen op de leningen die zijn afgesloten op de aangekochte gronden. De toevoeging ná resultaatbestemming bedraagt 140.000 euro.

Investeringsprogramma

De tabel laat zien welke investeringen gepland staan in de begroting voor 2026 en in de meerjarenraming voor 2027 tot en met 2029.

Investeringsprogramma 2026-2029 <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2026		MJR 2027		MJR 2028		MJR 2029	
	uitbreiding	vervanging	uitbreiding	vervanging	uitbreiding	vervanging	uitbreiding	vervanging
Huisvesting	-	-	-	-	-	-	-	-
Inventaris	-	-	-	-	-	-	-	-
ICT/Software	-	150	-	150	-	150	-	150
Voertuigen	-	1.683	-	1.163	-	1.945	-	1.191
Materieel	-	943	-	823	-	701	-	675
Milieustraten/ Circulaire ambachtscentra	-	-	-	-	-	-	-	-
Begrotingsresultaat	-	2.776	-	2.136	-	2.796	-	2.016

Tabel 14: Investeringsprogramma over begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Het investeringsprogramma toont de geplande (vervangings)investeringen op hoofdlijnen. Waardlanden is net als voorgaande jaren zeer voorzichtig met het investeren in nieuwe apparatuur en het afstoten van bedrijfsmiddelen. Als een bedrijfsmiddel nog in technisch goede staat verkeert en positieve kasstromen kan opleveren, wordt het, ondanks dat het volledig is afgeschreven, niet afgestoten ten gunste van een nieuwe investering. In plaats daarvan wordt de nieuwe investering uitgesteld. Daarnaast wordt er intensief gekeken naar jong gebruikte activa van derden, wat zorgt voor lagere investeringslasten voor Waardlanden. Deze aanpak kan er wel toe leiden dat de afschrijvingstermijnen bij investeringen afwijken van de vastgestelde normen.

In 2025 wordt een plan opgesteld voor ICT en software om te voldoen aan zowel de huidige als toekomstige behoeften op het gebied van informatievoorziening. Dit plan houdt rekening met de wettelijke verplichtingen voor registratie en archivering. Voor het jaar 2025 en later is hiervoor een bedrag van € 150.000 per jaar opgenomen in de (meerjaren)begroting.

In 2022 is gestart met een verkennend onderzoek naar de modernisering van de milieustraten. De haalbaarheid hiervan wordt per locatie en kans verder onderzocht, zoals beschreven in de beleidsbegroting.

De benodigde investering voor arbo en veiligheid is al voor 2025 opgenomen onder de activa huisvesting. De verwachting is dat, door het verloop van het proces, eventuele investeringen pas in 2026 kunnen worden opgenomen.

BIJLAGEN

5 BIJLAGEN

5.1 Geprognosticeerde balans

BALANS ACTIVA

<i>bedragen x 1.000 euro</i>	Realisatie 2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028	Begroting 31-12-2029
VASTE ACTIVA						
Financiële vaste activa						
Deelnemingen	1	1	1	1	1	1
Materiele vaste activa						
Gebouwen	4.538	4.493	4.154	3.815	3.475	3.136
Grond en terreinen	4.676	4.617	4.558	4.499	4.440	4.381
Vervoermiddelen	3.918	5.438	6.045	6.189	6.989	6.912
Vervoermiddelen in ontwikkeling	80	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	12.004	11.451	11.229	10.918	10.464	9.946
Machines, apparaten en installaties in ontwikkeling	-	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	1.288	1.051	810	458	406	369
Overige materiële vaste activa in ontwikkeling	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	26.504	27.050	26.797	25.879	25.774	24.744
TOTAAL VASTE ACTIVA	26.505	27.051	26.798	25.880	25.775	24.745

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden	87	55	55	55	55	55
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Openbare lichamen	330	100	100	100	100	100
Schatkistbankieren	2.814	800	1.800	1.800	1.800	1.800
Overige vorderingen	1.336	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Voorziening dubieuze debiteuren	-35	0	-35	-35	-35	-35
Subtotaal	4.446	1.900	2.865	2.865	2.865	2.865

BALANS ACTIVA

<i>bedragen x 1.000 euro</i>	Realisatie 2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028	Begroting 31-12-2029
Liquide middelen						
Bank- en giroaldi	26	-	25	25	25	25
Kassaldi	1	1	1	1	1	1
Subtotaal	27	1	26	26	26	26
Overlopende activa						
Transitoria	2.899	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Omzetbelasting	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	2.899	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	7.372	3.956	5.946	5.946	5.946	5.946
TOTAAL ACTIVA	33.965	31.007	32.744	31.826	31.721	30.691

BALANS PASSIVA

<i>bedragen x 1.000 euro</i>	Realisatie 2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028	Begroting 31-12-2029
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen						
Algemene reserve						
Waardlanden	70	71	389	389	389	389
Bestemmingsreserve						
Reserve eigen risico verzekering	250	250	250	250	250	250
Reserve grondwaardering	1.035	1.187	1.315	1.455	1.595	1.735
Reserve Diftar	-	-	-	-	-	-
Resultaat Waardlanden 2023	661	-	-	-	-	-
Subtotaal	2.016	1.508	1.954	2.094	2.234	2.374
Voorzieningen						
Voorziening groot onderhoud	641	342	532	602	667	-8
Voorziening spaarverlof	76	27	76	76	76	76
Subtotaal	717	369	609	678	743	69

BALANS PASSIVA

<i>bedragen x 1.000 euro</i>	Realisatie 2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028	Begroting 31-12-2029
Vaste schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	25.808	27.598	26.827	26.226	26.310	25.620
TOTAAL VASTE PASSIVA	28.541	29.475	29.389	28.998	29.287	28.062

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige schulden	1.301	232	2.054	1.527	1.133	1.329
BNG kasgeldlening	-	-	-	-	-	-
Bank- en giroaldi	817	200	200	200	200	200
Subtotaal	2.118	432	2.254	1.727	1.333	1.529
Overlopende passiva						
Transitoria	2.581	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Omzetbelasting	725	-	-	-	-	-
Subtotaal	3.306	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	5.424	1.532	3.354	2.827	2.433	2.629

TOTAAL PASSIVA	33.965	31.007	32.744	31.826	31.721	30.691
-----------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

5.2 Overzicht reserves

Reserves <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Saldo ultimo 2024	Toevoeging 2025 *	Onttrekking 2025	Saldo ultimo 2025	Toevoeging onttrekking 2026	Saldo ultimo 2026
Algemene reserve	70	319		389	-	389
Reserve grondwaardering	1.035	140		1.175	140	1.315
Reserve Diftar	-	202	-202	-	-	-
Reserve assurantie ER	250	-		250	-	250
Totaal reserve	1.355	661	-202	1.814	140	1.954

Reserves <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Toevoeging onttrekking 2027	Saldo ultimo 2027	Toevoeging onttrekking 2028	Saldo ultimo 2028	Toevoeging onttrekking 2029	Saldo ultimo 2029
Algemene reserve	-	389	-	389	-	389
Reserve grondwaardering	140	1.455	140	1.595	140	1.735
Reserve Diftar	-	-	-	-	-	-
Reserve assurantie ER	-	250	-	250	-	250
Totaal reserve	140	2.094	140	2.234	140	2.374

* Hierin is opgenomen het voorstel tot resultaatbestemming 2024

5.3 Overzicht leningen

Naam geldgever Datum besluit. Nr. Goedkeuring	Oorspronke- lijk bedrag	Jaar laatste aflossing	Rente percen- tage	Restant geldlening begin 2026	Aflossing 2026	Restant geldlening eind 2026	Rente geldlening 2026	Restant geldlening begin 2027	Aflossing 2027	Restant geldlening eind 2027	Rente geldlening 2027	Restant geldlening begin 2028	Aflossing 2028	Restant geldlening eind 2028	Rente geldlening 2028	Restant geldlening begin 2029	Aflossing 2029	Restant geldlening eind 2029	Rente geldlening 2029
B.N.G. (*6) 9 december 2013 leningnr. 40.108642	(in euro's) 893.840	2033	3,260%	(in euro's) 357.536	(in euro's) 44.692	(in euro's) 312.844	(in euro's) 10.927	(in euro's) 312.844	(in euro's) 44.692	(in euro's) 268.152	(in euro's) 9.470	268.152	44.692	223.460	8.013	223.460	44.692	178.768	6.556
B.N.G. (*7) 9 december 2013 leningnr. 40.108640	2.925.105	2053	3,850%	2.047.573	73.128	1.974.445	77.424	1.974.445	73.128	1.901.318	74.608	1.901.318	73.128	1.828.190	71.793	1.828.190	73.128	1.755.062	68.978
B.N.G. (*8) 9 december 2013 leningnr. 40.108631	1.962.405	2043	3,610%	1.177.445	65.414	1.112.031	41.325	1.112.031	65.414	1.046.618	38.964	1.046.618	65.414	981.204	36.602	981.204	65.414	915.791	34.241
B.N.G. (*9) 27 oktober 2014 leningnr. 40.109391	1.000.000	2034	1,830%	450.000	50.000	400.000	8.072	400.000	50.000	350.000	7.157	350.000	50.000	300.000	6.242	300.000	50.000	250.000	5.327
B.N.G. (*10) 12 februari 2015 leningnr. 40.109641	1.000.000	2035	1,250%	500.000	50.000	450.000	5.701	450.000	50.000	400.000	5.076	400.000	50.000	350.000	4.451	350.000	50.000	300.000	3.826
B.N.G. (*11) 9 februari 2015 leningnr. 40.109630	1.000.000	2035	1,400%	500.000	50.000	450.000	6.378	450.000	50.000	400.000	5.678	400.000	50.000	350.000	4.978	350.000	50.000	300.000	4.278
B.N.G. (*12) 21 augustus 2015 leningnr. 40.110065	1.000.000	2025	1,000%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*13) 29 december 2015 leningnr. 40.110329	1.000.000	2025	1,000%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*14) 14 juni 2016 leningnr. 40.110554	1.000.000	2036	1,050%	550.000	50.000	500.000	-	500.000	50.000	450.000	-	450.000	50.000	400.000	-	400.000	50.000	350.000	-
NWB Bank (*15) 15 juli 2016 leningnr. 1-29168	1.000.000	2024	0,177%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*16) 12 december 2016 leningnr. 40.110907	1.000.000	2036	1,300%	550.000	50.000	500.000	6.921	500.000	50.000	450.000	6.271	450.000	50.000	400.000	5.621	400.000	50.000	350.000	4.971
B.N.G. (*17) 29 december 2016 leningnr. 40.110994	1.000.000	2026	0,600%	100.000	100.000	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NWB Bank (*18) 19 mei 2017 leningnr. 1-29446	1.000.000	2025	0,500%	-	-	-	107	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

B.N.G (*19) 15 januari 2019 leninggnr. 40.112.486	1.400.000	2059	1,700%	1.190.000	35.000	1.155.000	19.656	1.155.000	35.000	1.120.000	19.061	1.120.000	35.000	1.085.000	18.466	1.085.000	35.000	1.050.000	17.871
B.N.G (*20) 15 januari 2019 leninggnr. 40.112.487	700.000	2039	1,350%	490.000	35.000	455.000	6.160	455.000	35.000	420.000	5.687	420.000	35.000	385.000	5.215	385.000	35.000	350.000	4.742
B.N.G (*21) 23 december 2019 leninggnr. 40.113.412	2.000.000	2027	0,160%	500.000	250.000	250.000	792	250.000	250.000	-	392	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G (*22) 6 mei 2020 leninggnr. 40.113.888	1.000.000	2030	0,350%	500.000	100.000	400.000	1.523	400.000	100.000	300.000	1.173	300.000	100.000	200.000	823	200.000	100.000	100.000	473
B.N.G (*23) 8 mei 2020 leninggnr. 40.113.889	2.000.000	2040	0,600%	1.500.000	100.000	1.400.000	8.613	1.400.000	100.000	1.300.000	8.013	1.300.000	100.000	1.200.000	7.413	1.200.000	100.000	1.100.000	6.813
B.N.G (*24) 25 maart 2022 leninggnr. 40.115.547	6.000.000	2037	1,550%	4.800.000	400.000	4.400.000	69.664	4.400.000	400.000	4.000.000	63.464	4.000.000	400.000	3.600.000	57.264	3.600.000	400.000	3.200.000	51.064
B.N.G (*25) 30 januari 2023 leninggnr. 40.116.231	2.500.000	2043	3,265%	2.250.000	125.000	2.125.000	69.721	2.125.000	125.000	2.000.000	65.640	2.000.000	125.000	1.875.000	61.559	1.875.000	125.000	1.750.000	57.478
B.N.G (*26) 22 februari 2023 leninggnr. 40.116.281	1.300.000	2053	3,410%	1.213.333	43.333	1.170.000	40.110	1.170.000	43.333	1.126.667	38.633	1.126.667	43.333	1.083.333	37.155	1.083.333	43.333	1.040.000	35.677
B.N.G (*27) 22 februari 2023 leninggnr. 40.116.282	1.400.000	2031	3,390%	1.050.000	175.000	875.000	30.519	875.000	175.000	700.000	24.587	700.000	175.000	525.000	18.654	525.000	175.000	350.000	12.722
B.N.G (*28) 26 mei 2023 leninggnr. 40.116.440	1.000.000	2031	3,350%	750.000	125.000	625.000	22.636	625.000	125.000	500.000	18.448	500.000	125.000	375.000	14.261	375.000	125.000	250.000	10.073
B.N.G (*29) 26 mei 2023 leninggnr. 40.116.441	1.000.000	2038	3,460%	866.667	66.667	800.000	28.615	800.000	66.667	733.333	26.309	733.333	66.667	666.667	24.002	666.667	66.667	600.000	21.695
B.N.G (*30) 11 augustus 2023 leninggnr. 40.116.609	1.000.000	2031	3,560%	750.000	125.000	625.000	24.982	625.000	125.000	500.000	20.532	500.000	125.000	375.000	16.082	375.000	125.000	250.000	11.632
B.N.G (*31) 16 oktober 2023 leninggnr. 40.116.726	900.000	2038	4,100%	780.000	60.000	720.000	31.474	720.000	60.000	660.000	29.014	660.000	60.000	600.000	26.554	600.000	60.000	540.000	24.094
B.N.G (*32) 16 oktober 2023 leninggnr. 40.116.725	500.000	2031	3,950%	375.000	62.500	312.500	14.305	312.500	62.500	250.000	11.836	250.000	62.500	187.500	9.368	187.500	62.500	125.000	6.899
Leningen 2025	3.350.000	2035	3,500%	3.350.000	335.000	3.015.000	111.387	3.015.000	335.000	2.680.000	99.662	2.680.000	335.000	2.345.000	87.937	2.345.000	335.000	2.010.000	76.212
Leningen 2026	2.800.000	2036	3,500%			2.800.000	49.000	2.800.000	280.000	2.520.000	93.100	2.520.000	280.000	2.240.000	83.300	2.240.000	280.000	1.960.000	73.500
Leningen 2027	2.150.000	2037	3,500%							2.150.000	37.625	2.150.000	215.000	1.935.000	71.487	1.935.000	215.000	1.720.000	63.962
Leningen 2028	2.800.000	2038	3,500%											2.800.000	49.000	2.800.000	-	2.800.000	98.000
Leningen 2029	2.025.000	2038	3,500%															2.025.000	35.437
TOTAAL	53.081.350			26.597.553	2.570.733	26.826.820	686.614	26.826.820	2.750.733	26.226.087	710.402	26.226.087	2.715.733	26.310.354	726.241	26.310.354	2.715.733	25.619.620	701.086

5.4 Voorziening groot onderhoud

Recapitulatie bedragen x 1.000 euro	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	-486	-641	-507	-532	-602	-667
Stortingen	-171	-174	-174	-174	-174	-174
Uitgaven	16	309	149	105	110	833
Stand per 31 december	-641	-507	-532	-602	-667	-8

5.5 Overzicht van personele sterkte en loonkosten

Begrote personele sterkte en personeelskosten 2026	in FTE	in EURO (x 1.000)
Directie/staf	3,4	420
Informatiemanagement	12	1.154
Planvorming	2,9	319
Publiekszaken	16,9	1.390
Beheer Openbare Ruimte	6	423
Inzameling	42,6	3.224
Materieel	15,5	1.175
Milieustraten	21,2	1.672
Planning	7	703
Taakstelling	-	-
Totaal	127,5	10.480

5.6 Taakvelden

Taakveld	Omschrijving	Baten (bedragen x 1.000 euro)	Lasten (bedragen x 1.000 euro)
0.1	Bestuur	-	43
0.4	Overhead	-	4.088
0.5	Treasury	837	687
0.62	OZB – niet woningen	-	32
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-
0.10	Mutatie reserve	-	-
0.11	Resultaat van de rekening baten en lasten	-	-
2.1	Verkeer, vervoer en waterstaat	1.621	1.630
7.3	Afval	26.716	22.693
TOTAAL		29.173	29.173

5.7 Risicoprofiel

Nr.	Omschrijving risico:	Maatregelen	Risico	Bedrag	Kans	Benodigd weerstandsvermogen
Personeel gerelateerd						
1	Met terugwerkende kracht cao gerelateerde stijging van de loonkosten.	Voor zover mogelijk inschatten op basis van publicaties.	3% van salarispost	314.400	75%	235.800
2	Ziekteverzuim (kort en lang)	Actief Arbo beleid, BHV, etc.	5% van salarispost	524.000	75%	393.000
3	Productiviteit verlies	Scholing/opleiding/begeleiding	5% van salarispost	524.000	25%	131.000
4	Arbeidsconflicten	Dossieropbouw/beoordelingen	2% van salarispost	209.600	50%	104.800
5	Niet voldoen aan wettelijke eisen	Bijhouden wetgeving	1% van salarispost	104.800	25%	26.200
6	Niet verzekerde schade door ongelukken	Periodieke controle verzekeringen	1% van salarispost	104.800	25%	26.200
7	Onvoldoende vakbekwaam personeel	Inzetten recruitment	5% van salarispost	524.000	50%	262.000
Subtotaal personeel gerelateerde risico's				2.305.600		1.179.000
Exploitatie gerelateerd						
8	Invoeren afvalverbrandings correctie factor	Opvoeren in de begroting	pm	-	0%	-
9	Niet gedekte schade onroerend goed	Periodieke beoordeling risico's	2% van waarde o.g.	181.520	25%	45.380
10	Vervallen opbrengsten textiel	Opvoeren in de begroting	pm	-	0%	-
11	Debiteurenrisico a.g.v. faillissementen verwerking	Strakke debiteurenbewaking	5% van verwerkingsbaten	292.450	10%	29.245
12	Debiteurenrisico a.g.v. faillissementen overig	Strakke debiteurenbewaking	5% van overige taken	122.200	50%	61.100
13	Productiviteitsverlies door achterblijvende digitalisatie	Ontwikkelen ICT-plan	3% van de kosten voor inzameling	696.750	50%	348.375
14	Prijsstijgingen brandstof	Niet in te schatten	10% van brandstofkosten	91.884	50%	45.942
15	Bijzonder groot onderhoud wagenpark	Onderhoud volgens schema	25% van onderhoudskosten	286.250	75%	214.688
16	Boekverliezen wagenpark a.g.v. buiten gebruik	Realistisch begroten en afschrijven	5% van waarde wagenpark	227.150	25%	56.788
17	Gevolgen nieuw/gewijzigd beleid	Strategienota, juridische control	5% van omzet	1.012.200	50%	506.100
18	Milieurisico's en calamiteiten	Voldoen aan wet- en regelgeving	3% van omzet	607.320	25%	151.830
19	Niet verzekerde schades aan containers etc.	Periodiek beoordelen op noodzaak verzekeren	5% van waarde containers	636.700	25%	159.175
20	Stroomuitval	Uitbreiden netcongestie	1% van omzet	202.440	10%	20.244
21	pm	pm	pm	-	0%	-
Subtotaal exploitatie gerelateerde risico's				4.154.424		1.618.622
KWD gerelateerd						
22	Dekkingsverlies a.g.v. terugvallen omzet	Realistisch begroten	25% van omzet KWD	362.250	20%	72.450
23	pm	pm	pm	-	0%	-
KWD gerelateerd						72.450
Telling benodigd weerstandsvermogen						2.870.072
Waarschijnlijkheidsfactor						75%
Berekend weerstandsvermogen						2.152.554
Specifiek wagenpark gerelateerd						
24	Schades die niet door verzekering worden gedekt	Opleidingen	15% van waarde wagenpark	681.450	37%	250.000
25	pm	pm	pm	-	0%	-
Specifiek wagenpark gerelateerde risico's onder te brengen in een bestemmingsreserve						250.000

Dit is een uitgave van Waardlanden, juni 2025

Redactie en tekst	Waardlanden
Vormgeving	Richard van Zijll de Jong (Studio de Marcas)
Fotografie	Paul van Baardwijk (Studio Retouched) en Henk Ganzeboom (Kobalt fotografie)

Waardlanden
Postbus 555, 4200 AN Gorinchem
0183 68 11 11
info@waardlanden.nl

© Waardlanden 2025

Deze uitgave is met grote zorg samengesteld. Waardlanden streeft naar een correcte en volledige weergave van de informatie. Eventuele wijzigingen of onvoorziene omstandigheden kunnen echter invloed hebben op de gegevens in deze publicatie.